

The Project Gutenberg eBook of A magyar népköltés gyöngyei: A legszebb népdalok gyűjteménye, by Elek Benedek

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: A magyar népköltés gyöngyei: A legszebb népdalok gyűjteménye

Author: Elek Benedek

Release date: August 1, 2012 [EBook #40392]

Language: Hungarian

Credits: Produced by Albert László, Robert Mouris and the Hungarian Distributed Proofreading Team. (This book was produced from scanned images of public domain material from the Google Books project.)

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK A MAGYAR NÉPKÖLTÉS GYÖNGYEI: A LEGSZEBB NÉPDALOK GYŰJTEMÉNYE ***

Megjegyzés: Az eredeti képek elérhetők innen: <http://books.google.ro/books?id=e6oWAAAAYAAJ>
Facebook oldalunk: <http://www.facebook.com/PGHungarianTeam>

**A
MAGYAR NÉPKÖLTÉS
GYÖNGYEI**

*

A LEGSZEBB NÉPDALOK GYŰJTEMÉNYE

**ÖSSZEÁLLITOTTA
BENEDEK ELEK**

**BUDAPEST
AZ ATHENAEUM R. TÁRS. KIADÁSA
1896**

Budapest, 1896. Az Athenaeum r. társ. könyvny.

Az olvasónak.

Nincs e földön nép, melynek dalköltése gazdagabb és szebb volna a magyarénál. De mindjárt hozzá kell tennem azt is, hogy aligha van művelt nemzet, mely kevésbé volna ismerős a maga népének a költésével, mint a magyar. Népköltési gyűjteményeink szép számmal vannak, de a nagyközönség azokat nem ismeri. Költőink is – tisztelet a kevés számú kivételnek – nem ismerik a magyar népköltést. Legalább műveiken nem látszik meg, hogy időnként a népköltés üdítő, erősítő forrásához fordulnának. A nagyközönséget nem tudom hibáztatni a látszólagos közönyért. Kevés embernek van pénze arra, hogy megszerezze összes népköltési gyűjteményeinket s ha megszerezné is, nehezen nyerhetne tiszta képet a népköltés igazi értékéről; egy igazán szép dalnak a hatását tiz-husz utána következő, éppenséggel nem költői becsű dal zavarná meg. És ez természetes, mert gyűjtőink a népköltés termékeinek összegyűjtésénél nem a nagy közönségre gondoltak. Jóformán mindent fölszedtek, ami a néptől való, egyik-másik e tekintetben túlságba is csapott s így a mi népköltési gyűjteményeinknek első sorban a tudósok és költők vehetnék hasznát. Ha vennék. A nyelvtudósokra nem is lehet panasz, a költőkre annál nagyobb. Megkárosították nemcsak magukat, de a közönséget is.

IV.

Ebből a néhány előrebocsátott sorból a figyelmes olvasó nyilván látja már, hogy mely célzattal akarok szolgálni e könyvemmel: könnyíteni akarok a nagyközönség dolgán, meg a poétakén is. A mennyire én meg tudtam itélni, a magyar népköltés gyöngyeit válogattam össze. Azokat, melyeknek igazi költői becsük van. Azokat, melyek egy valódi költő műveinek hatását teszik az olvasóra. A melyek nem kérnek elnézést az olvasótól: nézd el fogyatkozásaimat, hisz az együgyű nép lelkéből fakadtam.

Valamint egy költő műveinek legjavával igyekszik a nagyközönség elé lépni, azonképpen a nép is e könyvben költésének a legjavával lép elétek. Képzeljétek, hogy e könyvnek minden dala egy szívnek és egy elmének a műve. Fel is hívom a figyelmet különösen a *Kesergő szerelem*-re, melyet úgy igyekeztem összeállítani, hogy egy szerető szív kesergésének tessenek az egész ciklus. Egy szerető szív kesergel el itt boldogtalan szerelmét, nagy bűját, bánatát, csak az utolsó dalban csillan fel a boldogság reménye, mely valósággá válik aztán a következő ciklusban: a *Boldog szerelemben*...

V.

*

Nem állítom én, hogy e kötet minden dala egytől egyig a néptől való. Vannak itt nóták, melyek ismeretlen régi költők művei, de fölvettem e könyvbe szándékosan, mert az igazi népköltés hatását tették rám s teszik, azt hiszem, az olvasóra is. Sőt van e kötetben egy pár dal, ismert költőtől is, a mit én a könyv kinyomtatása után vettem észre; de ez nem annyira az én gyarlóságomat bizonyítja, mint inkább ama költőknek Istentől nyert nagy tehetségét, melylyel tévedésbe tudják ejteni azokat is, kik meglehetősen ismerik a nép eszejárását, érzelmi világát, a népdaloknak hangját és formáját. Ám ilyen költőnk kevés van. A régiek közül *Petőfi*, *Tompa* és *Tóth Kálmán*. Az élők közül egy: *Pósa* Lajos, kinek nótáit dalos ajkára vette a nép.

*

Vajjon elértem-e abbéli célomat, hogy a nagyközönség e könyvből megismerje az igazi magyar népköltést? Hogy a serdülő ifjuság, melyre különös tekintettel voltam, erkölcsi megmételtyezés veszedelme nélkül vehesse kezébe e könyvet? Ujra meg újra átolvastam könyvemet, s erős a hitem, hogy nyugodt lélekkel bocsáthatom utjára mind a két tekintetben. Valamint a *Magyar Mese- és Mondavilág* cz. könyvemben csak azoknak a meséknek és mondáknak adtam, népi karakterük megőrzésével, irodalmi formát, melyeket alkalmasnak véltem arra, hogy nagyok és kicsinyek igaz lelki gyönyörűséggel és haszonnal olvashassák, épp úgy e könyvembe is csak azokat a dalokat vettem föl, melyek, az én ítéletem szerint, valóban *gyöngyök*, igazi gyöngyök s melyeket nagyok és kicsinyek gyönyörűséggel és haszonnal olvashatnak.

VI.

Egy-egy dal számtalan változatban forog a nép ajkán s én e változatokból vagy a legtökéletesebbet vettem föl e könyvbe vagy a sokból egyet csináltam. Különös gondom volt arra is, hogy oly dalokból, melyek tiz-husz strófásak, de melyeket csak a dallam tart össze, az egyes strófák közt értelmi összetartozás azonban nincs, kivegyem azt a két-három strófát, melyek valóban összetartoznak. Többnyire ilyen, egymással össze nem függő, több strófás dalokból valók azok a két-négy soros dalok is, melyeket *Szálló dalok* czime alatt vettem föl a kötet végére. Ezek a többnyire epigrammszerű dalok mindmegannyi értékes gyöngyszemei a népköltésnek, melyeket, azt hiszem, kár lett volna azokban a hosszú, terjengős nótákban hagyni, a hol valósággal el voltak temetve.

VII.

*

És ezzel elmondtam mindent, a mit körülbelül szükségesnek véltem elmondani, a könyv magyarázatául. Vajha, a közönség azzal a szeretettel fogadná ezt is, mint társát, a *Magyar Mese- és Mondavilág*-ot. Mindkettő egy célzattal szolgál s mindkettőt egy alkalom szülte, egy nagy alkalom: a magyar nemzet ezer éves ünnepe. Az utolsó két esztendőnek jó részében mind azon munkálkodtam, hogy nemzetemnek erre az ünnepre adhassam át a magyar népköltés színét-javát, dalban és mesében.

Isten megsegített ebbeli törekvésemben. Áldassék érette az ő szent neve.

Kis-Bacson, 1895. augusztus havában.

Benedek Elek.

TÁRGYMUTATÓ.

A baraczkfa pirossal virágzik	305
A berencsi utcztát	299
Ablakomon ne koczogtass	61
A Csap-utcztán végig	41
Addig a házamból	299
Addig bánom	42
Adj kezembe egy pohár bort	189
A fekete holló	7
A fényes csillag is	302
A fogoly katona	225
A gőzösnek	146
A gulyás szeretője	267
A hideg szél fujdogál	301
A hol én elmegyek, még a fák is sirnak	4
A huszárok	316
A hú leány	293
A jegenye	27
A kardomnak markolatja ezüsből	123
A kinek nincs szeretője	66
A királyfi	268
A kit az én szivem szeret	52
Akkor lesz	150
Akkor volna szép	174
Akkor zengett Buda vára	125
A kutasi csárda	199
A legszebb virág	262
Alsó-bátki nagy toronyba	36
Aluszol-e, te juhász?	214
A malomba mentem	21
Amoda egy virág	158
Amoda van egy kis kerek erdő	153
Amott kerekedik	27
Amott látod	106
A megcsalt leány	296
A megölt legény	287
A molnár inasa	275
Angyal Bendi	294
A párja vesztett gerlicze	267
A pozsonyi kisasszony	208
A rab legény	261
Arany ezüstért	303
»Argyéus«	276
Arra járjunk, arra	91
A rédiczi patak parton	165
A sági biró leánya	243
A subámnak	169
Asszuszlós, átalag	190
A szerelem	313
A székely katona	235
A szóregi utca	13
A tárnoki híres urak	206
A Tiszából a Dunába	49
A világot csak nevettem	301
Az a kis lány	80
Az alapi ménes	198
Az alapi tó szélében	202
Az alföldi csikós	110
Az alföldnek sik mezején	83
Az árva leány	255
Az áspiskigyó	246
Az ég alatt	17
Az én rózsám	62
Az erdőben	209

Azért csillag	318
Azért hogy én szegény vagyok	81
Az eső is esik	175
Az ispánné leánya	286
Az ökör a földet	78
Azt gondolod	53
Azt gondolom, hogy az eső	31
Azt hallottam Várad felől	183
Azt mondják	54
Azt üzenték	214
Áldd meg Isten azt az utcát	25
Áll a verbunk, tánczoljunk	117
Állj előmbe rózsám	50
Álom, álom, édes álmom	66
Ángyom, ángyom	221
Árokiparti csalány	13
Árva az a madár	8
Árva giliczéről	245
Árva vagyok	77
Ázom, ázom	44
Bajusz kell a magyarnak	118
Bakatoborzó	113
Balatonon jár a hajó	84
Bárcsak hamar	174
Bécsi kendő, lobogós	320
Befujta az utat	173
Berki, Berki, szegény Berki	217
Be sok falut	160
Be van az én szűrőm ujjá	167
Biró Máté	249
Bíró uram, bátyám uram	203
Bogár Imre	291
Bor, bor, bor, bor	187
Bort, bort, korcsmárosné	189
Bort iszom én, nem vizet	188
Bujdosik az elmém	314
Bujdosik a kedves rózsám	53
Bujdosik az árva madár	49
Bús az idő	38
Búsultam én, búsulok is	313
Búza, búza, be szép tábla búza	172
Csak azért szeretek falu végén lakni	72
Csak engem ugat a kutya	192
Csak még egyszer	319
Csalom a szemedet	300
Csaplárosné, gyujts világot	187
Csenke felől	93
Cserebogár, sárga cserebogár	9
Csillagok, csillagok	300
Csillagos az ég	4
Csósz leszek én	166
Dancsuj Dávid	285
Debreczenben kidobolták	197
Debreczenben nyílik egy szép rózsafa	14
De haragszom a szemedre	309
Dinom-dánom, sógor	181
Egybegyültek	220
Egy leánynyal megkináltak	203
Egy madarat kergettem	300
Egyszer egy barát	191
Egyszer ide	316
Elhervadt a kék ibolya	201
Elmegyek már	50
Elment a madárka	6
Elment az én rózsám	26
Elmenten én a szőlőbe	67
Elvesztettem	288
Erdő, erdő, be szép kerek erdő	164
Erre, erre	310
Esik eső, latom én azt	317
Este akar lenni	43
Este jött a parancsolat	139
Esteledik, alkonyodik	159
Este van már	99
Eszem adta kis barnája	83

Ez a kis lány megy a kutra	94
Ez a szemem ez, ez	59
Ez a szemem, ez az egyik	84
Ez az én szeretőm	92
Ezer esztendeje	123
Ezt a kerek erdőt	177
Édes anyám karján nevelt	35
Édes anyám	134
Édes anyám szült engem	191
Édes anyám rózsafája	43
Édes rózsám	37
Éljen, a ki most iszsza ki	183
Én csak hirül hallom	3
Én Istenem	312
En Istenem mi az oka	303
Én vagyok az, a ki nem jó	40
Én vagyok az, a ki voltam	38
Fakó lovam fel van kantározva	71
Faluvégén	282
Falu végén, szegleten	25
Fáj a szívem	51
Fáj a szívem	305
Fáj a szívem	317
Fáj, fáj, fáj, fáj	133
Fehér ruha	44
Fekete pántlikám	46
Fekete szem, piros orcza	47
Fekete városban	12
Felszállott a páva	132
Férjhez adnám a lányomat	212
Fujd el, jó szél	37
Görög Ilona	229
Gulya, gulya, arany gulya	165
Gyenge a lány	318
Gyere be rózsám, gyere be	86
Gyere, rózsám, az erdőre	306
Gyere pajtás	122
Gyí fel, sárga	91
Gyolcs az ingem	319
Haj, rózsá, rózsá	317
Hallod-e, te barna kis leány	320
Hallod-e te, juhász	163
Ha bemegyek	148
Ha én gólyamadár volnék	129
Ha én rózsá volnék	97
Ha felülök	149
Haja, haja, haja	98
Haja, haja, hajnal akar lenni	53
Hajh, be szépen világít	96
Hajdanában	140
Hajnalodik, harmatozik	61
Ha látom	176
Ha meghalok	309
Ha meghalok, tudom, eltemetnek	42
Ha meguntad rózsám	29
Hamis a szemed	303
Ha nem voltál jó szerető	33
Haragszik a gazda	193
Haragszik a rózsám anyja	74
Haragszom az olyan szóra	75
Haragszom én az olyanra	209
Három alma	308
Három bokor	211
Három csillag van az égen	60
Három éle van a sásnak	318
Három fehér kendőt veszek	80
Három hordó borom van	81
Három icze kendermag	198
Háromszor is	313
Ha te elmégy	75
Ha valaki vigan él	169
Hej, amaz az én rózsám	161
Hej, csicsóka	12
Hej! csillagom	309
Hej, te fényes holdvilágom	32

Hej, gazd' uram	162
Hej, huj, magyar ember	188
Hej, huj! Sobri pajtás!	289
Hej! sokféle a szerelem	305
Hervad az a rózsa	29
Hogyha folyó	23
Hogyha nékem száz aranyom volna	21
Hortobágyi pusztán	176
Hozott bátya	215
Hová lábad teszed	307
Hová tegyem a subámat	85
Hull immár a fa levele	48
Huszár vagyok, lelkem babám	113
Huzd ki cigány, azt a nótát	183
Huzzák	207
Idegen földre ne siess	320
Ide künn a zöld erdőben	16
Idő, idő	310
Ifjuság	9
Igyál, betyár, múlik a nyár	185
Igyunk, igyunk	182
Irnék, ha lehetne	28
István királyról	105
Isten átkát nem kívánom	43
Isten hozzád, Kecskemét városa	170
Isten hozzád, Nógrád	150
Itt hagynám én ezt a várost	70
Jaj annak a fának	311
Jaj be magas	148
Jaj de édes ez a méz	99
Jaj de édes ez a méz, hopp!	74
Jaj, Istenem	39
Jaj Istenem, de víg voltam	15
Jaj Istenem, de megvertél	307
Jaj Istenem, én hogy élek	301
Jaj már minékünk	110
Jere hozzám	216
Jobb a bor, jobb a bor	185
Jó bor van itt	186
Jól meggondold	304
Jöszte hozzám, szép madárka	310
Juhász legény bundája, hm!	158
Juhász vagyok, búsan őrzöm	166
Julia	241
Kádár Kata	256
Kakas a szemeten	89
Káka tövin költ a rucza	18
Kalapom szememre vágom	10
Kaszás csillag	175
Katonának vagyok írva	129
Kedves rózsám	127
Kék a kötóm kerületi,	47
Két kerekü kordán járok	77
Két út van előttem	22
Kerek az én kalapom	88
Kerek az én kis kalapom	93
Kerek az én kis kalapom	79
Ki az ő édesít	72
Kicsi nemes legény	284
Kifordítom, befordítom	162
Kihajtottam, Virág ökröm	159
Kiöntött a Tisza vize	54
Kiöntött a Tisza vize	168
Kimenék egy hegyre	30
Kinek van, kinek van	72
Kipattant a búza szeme	69
Kisérj ki rózsám síromig	17
Kis-Kanizsán a víz mellett	124
Kis kertemben	31
Kis kertemben	316
Kis kertemben kinyilott az ibolya	306
Kis-Komárom	309
Kis kutya	73
Kis pej lovam térdig sáros	136
Kis szekeres	197

Kiszáradt	32
Ki tanyája ez	175
Ki van a szekere	305
Kizöldült az erdőfája	173
Komor fölöttem	6
Korcsmárosné	184
Korcsmárosné, de ugat a kutyája	186
Korond között	147
Kossuth Lajos a Bakonyban	142
Kossuth Lajos: édesapám	121
Kossuth Lajos, Kossuth Lajos!	124
Kőmives Kelemen	237
Könnyebb	315
Könyeimnek záporából	128
Könnyű a németnek	140
Kukoricza szára	100
Lábad akármerre	315
Lám megmondtam	302
Lányok fonják a lencsöszt	218
Látod, rózsám	135
Látom, az életem	146
Látom életemet	16
Legyen úgy, mint régen volt	126
Letörött a kutam gémje	82
Lóra, csikós, lóra!	293
Lyukas a szűröm	200
Madárka	284
Magasan repül a daru	83
Magasan száll a felhő	24
Magyarország édes fia	132
Masiroznak	144
Már eljött	130
Már ezután	212
Már minálunk megismerni	220
Már minálunk verbuválnak	116
Megégett szent-péteri hodály	171
Meghalok csurgóért	302
Meg is házasodnám	203
Megkötöm a lovamat	96
Meg ne mondja, komám asszony	206
Megvettem a szeretőmet	319
Megyek ide	312
Még a galambnak	314
Még azt mondja	210
Még azt mondja az osztrák	142
Mért nincs minden lánynak	15
Micsoda csárda	73
Micsoda erdő ez?	157
Miért az ördögért	315
Miért ragyog	312
Mi fehérlik ott a síkon	125
Míg a leány hajadon	314
Mikor a betyárok	168
Mikor a menyecske	315
Mikor bujdosni	51
Mikor én nőtelen voltam	219
Mikor én nőtelen voltam	205
Mikor masirozunk, kapitány uram?	115
Mikor nyolcz esztendő voltam	132
Minden falu édes hazám	95
Mindenfelől	146
Minek van	311
Mink vagyunk a rózsák	307
Mi magasabb	299
Mondd meg, rózsám, hány inged van	87
Mondd meg édes rózsám	45
Most jöttem a hortobágyi pusztáról	65
Nagy-Abonyban	139
Nagy az én rózsám ereje	311
Nagy a világ	299
Nagy gazda volt	199
Nagy hófúvás van	63
Nagy oka van	35
Nagypénteken	31
Nyalka kurucz	107

Nyisd ki babám az ajtót	87
Négy ökröt adtam	304
Ne higgy a legénynek	317
Ne higgy, pajtás, a németnek	117
Ne kapj olyan nagyon	149
Nem anyától lettél	65
Nem átkozlak	40
Nem forog a dorozsmai szélmalom	11
Nem hitted, rózsám	127
Nem kell nekem papiros	136
Nem úgy van most	118
Nem vagy legény	74
Nem vagyok én adós	24
Nem vagyok én oka semminek	19
Nézz, rózsám	92
Nézz, rózsám, a szemembe	131
Nincsen dézsma	205
Nincs édesebb	316
Nincs édesebb	62
Nincsen kedvem	25
Nincsen kedvem	34
Nincs nekem egyebem	8
Nincs szebb virág	67
Nincsen széna, nincsen abrak	62
Nincs szebb virág	311
Nincsen virágos kert	304
Ó, hogy fülemile	317
Ó Istenem	313
Olyan vagy te rózsám	79
Páva, páva	86
Pesten jártam iskolába	218
Piros alma az orczája	307
Piros czipő, piros pántlikára	77
Putnokon már kihajtották a nyáját	142
Rác-Keresztur felől	290
Rákóczy kis urfi	263
Rákóczi Sámuel	109
Retteg pej paripám	52
Rigó, rigó	148
Ritka búza	308
Rózsa Sándor	281
Rózsa virít, rózsá nyilik	138
Rózsa vagy	97
Rózsa vagy, rózsá vagy	68
Sárga csikó	95
Sárga lábú	140
Sárga ló	151
Sárga rigó, darázs-fészek	188
Seprik a szentgyörgyi utcát	134
Sír az apám, sír az anyám	128
Sír az egyik szemem	37
Siroki erdőben	76
Siroki erdőben (románcz)	283
Sohasem vétettem Székes-Fehérvárnak	151
Sorozáskor	290
Söprik a	150
Szabad a madárnak	11
Szabad madár vagy te, rózsám	306
Szabad péntek, szabad szombat	64
Szál a felhő	5
Szállj le holló, szállj le	276
Száraz fűre	169
Szeged felől	314
Szeged felől van egy kerek erdő	163
Szegedi kaszárnya	137
Szegény panyókás németi	213
Szegény vagyok	5
Szemeimet	130
Szennyes az én ingem	125
Szerelem, szerelem	3
Szerelem van minden fűben	318
Szeress	310
Szeress, rózsám	301
Szeretem én magát nagyon	90
Szeretlek, szeretlek	9

Szerettelek, nem kellesz már	19
Szerettelek, nem tagadom	19
Szél hajtja a habot	45
Széles a kedvem	189
Széles az ökröm szarva	68
Széna, széna, széna	95
Szép a baka	144
Szép a tavasz	23
Szép Ilona	236
Szép Julia	233
Szép világja a magyarnak	119
Szivem gyöngé szivére	55
Szomorún bűg	143
Szól a világ	59
Szólnak a kakasok	48
Szóltóke, venyige	64
Találsz, rózsám, találsz	20
Tavasz lesz már	161
Te kerítéd	39
Tera	277
Tisza partján	167
Töltsd meg, fráter, poharamat	181
Trombitálnak, trombitálnak	122
Tudtam én azt	304
Tudjátok-e	190
Túl a Dunán zörög az ég	26
Túl a vizen	306
Ucczu bizony	202
Udvarom, udvarom	145
Udvarhelyről	147
Ugy elmegyek	36
Uram, uram	160
Vagy ülj ide	266
Válás	265
Van kökényfa	98
Várj meg	41
Vásárhelyi kanális	200
Végig megyek	129
Végig mentem az ormódi temetőn	34
Veres bársonykendőt	210
Veszek neki	94
Vetettem violát	14
Világszép Erzsike	273
Virágzik a pipacs	308
Víz alá, víz alá	304
Vörös bársony süvegem	88
Zavaros a Duna	312
Zavaros a Tisza vize	28
Zavaros a Tisza vize, nem tiszta	172
Zavaros a Tisza vize	33
Zöld az erdő	34
Zöld erdőben	101
Zöld leveles diófa	319
Zúg az erdő, zúg a mező	121
Zsindelyezik	152

XVI.

Kesergő szerelem.

-1-

-2-

-3-

Szerelem, szerelem...

SZERELEM, szerelem, átkozott gyötrelem,
Mért nem virágoztál minden fa-levelen?

Minden fa-levelen, diófa levelén,
Hadd szakasztott volna minden szegény legény?

Lám én szakasztottam, de elszalasztottam,
Utána futottam, de el nem foghattam!

Én csak hírül hallom...

ÉN csak hírül hallom, keseredett szívvel,
Hogy az én édesem mással játszadozik.
Ékesen, kegyesen ölelgeti nyakát,
Kláriss ajakával csókolgatja ajkát.

Oda sem mehetek, nem is üzenhetek.
Arról azt gondolja, hogy én mást szeretek;
De ha azt gondolja, hamisan gondolja,
Hamis gondolatja el is kárhoztatja.

Csendesen folyó víz télben megaluszik,
De az én bús szívem soha meg nem nyugszik.
Én csak olyan vagyok, mint szélvészben madár,
Kit a zápor eső elvadászott immár...

Csillagos az ég...

CSILLAGOS az ég, csillagos,
Rózsafa levele harmatos;
Rózsafa levele, szakadj rám,
Kedves édes rózsám, nézz reám.

Csillagos az ég, csillagos,
Bú szállt a szívemre, bánatos;
Akárhová hajtsam fejemet,
Sehol sem találok helyemet.

A hol én elmegyek, még a fák is sirnak...

A hol én elmegyek, még a fák is sirnak,
Gyöngye ágaikról levelek lehullnak.

Hulljatok levelek, rejtsetek el engem,
Mert az én édesem mást szeret, nem engem.

Szerethettél volna, ha szép nem voltam is,
Mert én szerettelek, ha szép nem voltál is.

Elférhettünk volna ketten egy párnán is,
Megélhettünk volna még a kősziklán is.

Szegény vagyok...

SZEGÉNY vagyok, szegénynek születtem,
A rózsámat igazán szerettem.
Az irigyek elrabolták tőlem,
Most lett szegény igazán belőlem.

Fujja a szél a nyárfa levelét,
Azt gondolom, hogy az is ellenség.
A fűszál is felállott ellenem,
Bújdosóvá tett már a szerelem.

Elmegyek én messze utra innen,
A hol senki ismerősöm sincsen.
Elbujdosom a világ végére,
Hogy ne legyek senkinek terhére.

Csipkebokor legyen a szállásom,
A búbánat kísérő pajtásom.
A búbánat, és a rózsám képe...
Isten veled, kis falum, örökre!

Száll a felhő...

SZÁLL a felhő napnyugatról keletre,
Gyöngye rózsám, jutok-e még eszedbe?

Nem jutok én soha többet eszedbe,
Más legényt zársz immár a kebeledre.

Ha én téged el tudnák feledni!...
Rajtad kívül mást is tudnék szeretni!...
De én téged nem tudlak elfeledni,
Rajtad kívül nem tudok mást szeretni!

Komor fölöttem...

KOMOR fölöttem az ég is,
Elhagyott a reménység is,
A nap is gyászt vont magára,
Nem süt rám piros sugára.

Bús életem, bánat napom,
Fekete gyász alatt lakom,
Fekete gyász, fehér üröm,
Nekem a bánat nem öröm.

Olyan bú van a szivemen,
Két rét hajlott az egeken,
Ha még egy rét hajlott volna,
Szívem ketté hasadt volna.

Feljő a nap, el is halad,
Búban talál s abban is hagy,
Bús anyának bús gyermeke.
Én vagyok annak egyike.

Elmegyek én arr' a helyre,
Honnét madár se jön erre,
Fészket rakok egy sűrűbe',
Bánatfának tetejibe.

Elment a madárka...

ELMENT a madárka,
Üres a galiczka,
Irja levelébe':
Visszajő tavaszra.
Ha tavaszra nem jó,
Búzaaratáskor;
Ha akkorra nem jó,
Szilvaaszaláskor;
Ha még akkor sem jó:
Tudom, sohasem jó.

Köszönöm, édesem,
Hogy eddig szerettél,
Arról sem tehetek,
Ha már megvetettél,
Nálamnál szebbeket,
Jobbakat kerestél.
Adjon is az Isten
Szebbet, jobbat, mint én,
Kivel a te szíved
Sohase nyugodjék!
Sohase nyugodjék,
Örökké bánkodjék,
Mint a tenger habja
Örökké hánykodjék!

A fekete holló...

A fekete holló gyászt visel magáért,
Én is gyászt viselek jegybéli mátkámért.
Jegybéli mátkámért mit nem cselekedném!
Tenger sűrű habját kalánnal kimerném,
Tenger fenekében gyöngyszemeket szednék,
Jegybéli mátkámnak gyöngybokrétát kötnék.
Küküllő kövecse kalamáris volna,
Tenger sűrű habja mind tintalé volna,
Mezón mennyi fűszál, mind pennaszál volna.
Fán a mennyi levél, mind papiros volna:
Bánatom leírni annak is sok volna!

Árva az a madár...

ÁRVÁ az a madár,
Kinek párja nincsen;
Én is árva vagyok,
Mert szeretőm nincsen.

Veled, rózsám, veled,
Veled voltam egy pár,
De te nálad nélkül
Árva vagyok immár.

Sok helyet bejártam,
Sok szívet próbáltam,
De a magaménak
Párját nem találtam.

Nincs nekem egyebem...

NINCS nekem egyebem a rózsámnál,
A rózsámnál;
Az is zálogba van az anyjánál,
Az anyjánál;
Hej, a ki azt nékem kiváltaná,
Kiváltaná,
Tudom, az Ur Isten megáldaná,
Megáldaná!

Szeretlek, szeretlek...

SZERETLEK, szeretlek,
Mint a lány kenyeret,
Sóhajtok éretted
Egy nap száz ezeret.

Szeretlek, szeretlek,
Csak ne mondd senkinek,
Míg a templom kövén
Össze nem esketnek!

Cserebogár, sárga cserebogár...

CSEREBOGÁR, sárga cserebogár,
Nem kérdem én tőled, mikor lesz nyár.
Azt se kérdem: sokáig élek-e?
Csak azt mondd meg: rózsámé leszek-e?

Nem kérdem én te tőled, kis madár,
Derül-e még életemre több nyár?
Ugy is hév nyár lankasztja kedvemet,
A mióta ő bírja szívemet.

Ifuság...

IFIUSÁG sólyom madár,
Addig víg, míg szabadon jár.
De jaj nekem szegénynek már,
Szívem víg örömet nem vár.

Illik annak keseregni,
Ki világot búval éli,
Szeretőjét más szereti,
Távol nézi s úgy keserget...

Kalapom szememre vágom...

KALAPOM szememre vágom,
Mellette hervad virágom,
Sírva nézem.
Igy múlik el ifjuságom,
Ma-holnap oda világom,
Oh be érzem!
Fogd meg pajtás a vasvesszőt,
Verd meg véle a temetőt,
Mert nem kedvez semmi szépnek,
Semmi épnek.

Addsa pajtás a vasvesszőt,
Hadd kérdem meg a temetőt:

Hol fáj neki.
Oda sujtok, hadd érezze
A fájdalmat, s ahhoz mérje
A miénket.
Ottan oly csendesen nyugszik,
És a gondtól megmenekszik
Párnáján sok hív szerető,
Jó temető!

Oh, ne bántsod, pajtás, azokat
A mohosult sirhantokat
Vasvesszővel.
Keress inkább az út mellett
Kettőnknek egy nyugvóhelyet,
S majd idővel
Tűzz mellé egy száraz ágot,
Hadd példázza e világot,
Melyet ketten kinevettünk,
Föl sem vettünk.

Szabad a madárnak...

SZABAD a madárnak ágról ágra szállni,
Csak nekem nem szabad szeretőmhöz járni.

Áldd meg Isten, áldd meg, a szeretőm házát,
Verd meg Isten, verd meg, a benne lakóját;

Azt se mindeniket, csak az édes anyját, –
Mért nem adta nekem az ő kedves lányát?!

Ha neki lánya volt, nekem szeretőm volt,
Ha neki kedves volt, nekem kedvesebb volt!

Nem forog a dorozsmai szélmalom...

NEM forog a dorozsmai szélmalom,
Bús levelét most írja a galambom;
Nem kell nekem sem levele, sem maga,
Ne átkozzon engem az a vén anyja.

Mi az oka, hogy a Tisza befagyott?
Mi az oka, hogy a rózsám elhagyott?
Szokása a Tiszának a befagyás,
A leánynak a szeretőelhagyás.

Hej, csicsóka...

HEJ, csicsóka, csicsóka,
Fészket rakott a csóka,
Kis angyalom kertjébe,
Rozmaring közepébe.

Hej, jegenye, jegenye,
Jegenyefa teteje!
Kis angyalom levele,
Későn jött a kezembe.

Hej, iharfa, iharfa,
Iharbimbó van rajta;
Iharbimbó lehullott,
A szeretőm elhagyott.

Ha elhagyott, hagyjon is,
Megélek én magam is;
Lám, a piros rózsá is,
Kinyílik az maga is.

Fekete városban...

FEKETE városban
Fehér torony látszik;
Az én kis angyalom
Más ölében játszik.

Azt mondom: nem bánom,
De mégis sajnálom,
Hogy a kedves kis angyalom'
Más ölében látom.

Árokparti családny...

ÁROKPARTI családny,
Kökényszemű leány,
Mért vagy oly halovány?

Nem vagyok halavány;
Mind olyan a leány,
Kinek a gyűrűjét
Más viseli ujján.

Árokparti kökény,
Barnaszemű legény,
Mért vagy olyan fehér?

Nem vagyok én fehér;
Mind olyan a legény,
Kinek szomorúság
Nehezedik szívé.

A szőregi utcza...

A szőregi utcza
Kővel van kirakva,
Az én kedves rózsám
Sírva sétál rajta.

Csizma kopogása
A szobámba hallik,
Keserves sírása
A szívemre hajlik.

Dalok rózsám, dallok,
De nem azért dallok,
Hogy jó kedvem volna,
Vagy bort ittam volna.

Hanem azért dallok:
Tőled elmaradok;
Bú szállott szívemre,
Bánat a lelkekre.

Debreczenben nyílik egy szép rózsafa...

DEBRECZENBEN nyílik egy szép rózsafa,
Illatozó piros rózsza van rajta;
Mít ér nekem a kert piros rózsája,
Ha semmikép nem juthatok hozzája.

Vásárhelyi póstalegény sípja szól,
Levelet hoz az én kedves rózsámtól;
Mít ér nekem az aranyos levele,
Ha maga is az angyal nem jön vele?

Vetettem violát...

VETETTEM violát,
Várom kikelését,
Az én édesemnek
Várom érkezését.

Kikelt a viola,
De nem az a teljes;
Eljött, a kit vártam,
De nem az a kedves!

Jaj istenem, de víg voltam...

JAJ istenem, de víg voltam,
Míg az anyám lánya voltam;
De már most, hogy nem az vagyok,
A búnak is helyet adok.

Minden virág virágozik,
Csak az enyém hervadozik;
Minden bús szív örömet vár,
De az enyém sohase már.

Bánatos hajóba ültem,

A hajóval elmerültem.
Bánatos az én életem,
Immár meg nem téríthetem.

Mért nincs minden lánynak...

MÉRT nincs minden lánynak
Út az udvarába?
Aranyos diófa
Pitvarajtájába?
Kerek levele,
Édes gyökere,
Mért nincs minden lánynak
Igaz szeretete?

Azért nincs a lánynak
Igaz szeretete,
A legénynek, a legénynek
Hamis a két szeme.
Hamis a szeme,
Álnok a szive:
Azért nincs a leánynak
Igaz szeretete!

-16-

Látom életemet...

LÁTOM életemet, nem igen gyönyörű,
Az én két orczámon folydogál a könnyű.
Ha tudtad határát rövid szeretetnek,
Mért nem hagytál békét én árva fejemnek!

Minden madárkának szabad ágra szállni,
Csak nekem nem szabad az utcán sétálni;
Titkos szeretetnek nem kell czégért dugni,
Mert vagynak irigyek, s el fognak gátolni.

Sír az út előttem, bánkódik az ösveny,
Még az is azt mondja: áldjon meg az isten!
Áldjon meg az isten minden javaival,
Mint kertbeli rózsát drága illatokkal!

Ide künn a zöld erdőben...

IDE künn a zöld erdőben
Madár lakik egy fészekben.

Én is oda mennék lakni,
Ha egy fészket tudnék rakni.

Kis madár, te hogy tudsz élni,
Mikor nem is tudsz beszélni?

Lásd, én eleget beszélek,
Mégis búbánatban élek.

-17-

Kisérij ki, rózsám, siromig...

KISÉRJ ki, rózsám, siromig,
Az örök nyugalomig.
Vess rám egy-két kapa földet,
Talán megérdemlem tőled.

Ha még a temető kertbe,
Írd fel sirom keresztjére:
Itt fekszik egy hű szerető,
Nyugtassa meg a Teremtő!

Siromra ültess egy fácskát,
Vagy pedig egy bokor rózsát:
Hadd lássa meg, a ki ott jár,
Sohasem voltam csapodár.

Azt, hogy szerettelek, mondd ki
Bátran, ha kérdi valaki.
De azután mást ne szeress,
Több szeretőt el ne temess.

Az ég alatt...

Az ég alatt, a föld színén
Nincsen olyan árva, mint én.
Nincsen apám, nincsen, anyám,
Ki gondot viseljen reám.

Minden virág virágozik,
Csak az enyém hervadozik.
Hadd hervadjon, hadd száradjon,
Csak az Isten el ne hagyjon.

Ez a falu szép kis helység,
Benne lakni gyönyörűség...
Akárkinek gyönyörűség,
Csak én nekem keserűség!

-18-

Káka tövin költ a rucza...

KÁKA tövin költ a rucza,
Jó földben terem a buza;
De a hol a hú lány terem,
Azt a helyet nem ismerem
Sehol sem.

Ki van az én szemem sírva,
Mert a rózsámat más bírja;
Pedig fogadta az egyet,
Rajtam kívül mást nem szeret
Sohasem.

Ha tudtad, hogy nem szeretted,
Hálódba mért kerítettél?
Hagytál volna békét nekem,
Más is elvett volna engem
Valaha.

Azért, hogy én szegény lettem,
S mást választottál helyettem,
Lesz nekem is vig napom még:
Ború után derül az ég
Nekem is.

-19-

Szerettelek, nem kellesz már...

SZERETTELEK, nem kellesz már;
Szidott anyád, ne szidjon már;
Nem fog meg engem az átka,
Szálljon a maga nyakába.

Szerettelek, rózsám, nagyon,
De már annak vége vagyon;
Vége vagyon szerelmemnek,
Más parancsol a szívemnek.

Nem vagyok én oka semminek...

NEM vagyok én oka semminek,
Édes anyám oka mindennek.
Mért nem adott engem, olyan, olyan, olyannak,
A kit én szerettem magamnak.

Megvágтам az újjam, de nem fáj;
Fügefa levelet tettem rá.
Fügefa levele, gyógyíts, gyógyíts, gyógyíts meg,
Régi volt szeretőm, csókolj meg.

Akkor szép az erdő, mikor zöld,
Mikor a vadgalamb benne költ.
Olyan a vadgalamb mint a, mint a, mint a lány,
Fáj a szíve a legény után!

Szerettelek, nem tagadom...

SZERETTELEK, nem tagadom,
De annak már vége vagyon.
Vége vagyon a kedvemnek,
Teljék kedve irigyemnek.

Másoknak is azt ajánlom,
Szerelmenél jobb az álom:

-20-

Mert az álom nyugodalom,
A szerelem szívfájdalom.

Nincs ez világon drágább kincs,
Mint kinek szeretője nincs;
Mert kinek szeretője van,
Keze, lába bilincsbe van.

Találsz, rózsám, találsz...

TALÁLSZ rózsám, találsz
Szebbet, gazdagabbat,
De sohasem találsz
Nálam igazabbat.

Azzal ne dicsekedj,
Hogy engem megcsaltál:
Nem én vagyok első,
A kivel így bántál.

Másnak irigylettél,
Magad megvetettél;
Ily szerencsétlenné,
Valld meg, miért tettél?

Azért én nem sirok,
Ha megvetettél is,
Parancsol az isten
Szeretőt nékem is.

A malomba mentem...

Amalomba mentem,
Tiszta búzát vittem;
A szerelem miatt
Meg nem örölhettem.

Mit tehetek róla,
Hogy szerelmes vagyok?
Az apám is az volt,
Én a fia vagyok!

Hogyha nékem száz aranyom volna...

HOGYHA nékem száz aranyom volna,
Annak adnék, a kinek nem volna;
Hej! de mivelhogy nincsen,
Fából van a kilincsem.
Szeretsz-e, galambom,
Kedves kis angyalom?

A kinek van tunikás szoknyája,
Van is annak pénze a vásárra.
Hej! két krajczár dunnára,
Három krajczár párnára.
Szeretsz-e, galambom,
Kedves kis angyalom?

A mely lánynak fodros a kötője,
Van is annak sok szép szeretője:
Hej, ki szóke, ki barna,
Kinek göndör a haja.
Gyenge majoránna,
Gyenge vagyok rája!

De szeretnék nyalka huszár lenni,
Szép szeretőt vagy kettőt tartani;
De hiába, ha nincsen,
Fából van a kilincsem.
Szeretsz-e galambom,
Barna kis angyalom?

Hogyha nékem feleségem volna,
Este későn nem mennék sehova;
De hiába, ha nincsen,
Fából van a kilincsem.
Szeress hát, galambom,
Kedves kis angyalom!

Két út van előttem...

KÉT út van előttem,
Melyiken induljak?
Két szép szeretőm van,
Melyiktől búcsúzzak?

Ha egyikhez megyek,
A másik haragszik;
Igy hát az én szívem
Soha meg nem nyugszik,

Két út van előttem,
Melyiken induljak?
Két szép szeretőm van,
Melyiktől búcsúzzak?

Egyiktől búcsúzó
Piros pünkösöd napján,
Másiktól búcsúzó
Halálom óráján.

Hogyha folyó...

HOGYHA folyó lennék,
Bánatot se tudnék,
Hegyek, völgyek között
Gyenge martot ásnék;

Kaszáló réteken
Virágot gyűjtenék,
Az én édesemnek
Szép bokrétát adnék!

Szép a tavasz...

SZÉP a tavasz, szép a nyár,
Szép a ki párjával jár.
Járnék én is, s nem lehet,
Titkon vagyok csak veled.

Nincsen nagyobb gyötremelem,
Mint a titkos szerelem,
Mert a ki azt próbálja,
Nincsen boldog órája.

Azt akarják, ne éljek,
Veled ne is beszéljek.
De én attól megélek
S a hol lehet, beszélek!

Nem vagyok én adós...

NEM vagyok én adós,
Nekem sem adós más,
Nem bántok én senkit,
Engem se bántson más.

Megverek valakit,
Vagy engem valaki,
De az én rózsámat
Ne szeresse senki.

Vagy levág valaki,
Vagy én le valakit,
De a galambomhoz
Nem bocsátok senkit!

Magasan száll a felhő...

MAGASAN száll a felhő az égen,
Nem láttam én a rózsámat régen;
Ha én, mint a felhő, szállni tudnék,
Minden este a rózsámhoz mennék.

Tavasz lesz már, el fog a hó menni,
De szeretnék kék ibolya lenni!
Kivirítnék a rózsám kertjébe',
Hadd tűzne fel hősín kebelére.

Sem felhő, sem ibolya nem vagyok,

Csak egy szegény árva legény vagyok;
Messze van az én rózsám tanyája,
Csak busúlok, kesergek utána.

-25-

Áldd meg Isten azt az utcát...

ÁLDD meg Isten azt az utcát,
Kiben az én rózsám sétál;
Kirakatom gyémánt-kővel,
Nézzen belé este, reggel.

Verd meg Isten azt az utcát,
Kiben az irigyem sétál;
Kirakatom beretvával,
Essen belé térden állva.

Faluvégen, szegleten...

FALUVÉGÉN, szegleten,
Van egy kis ház magába';
Oda vár az én galambom,
Ebédre, vacsorára.

Ne várj, rózsám, ne várj,
Nem mehetek mindenkor;
Mert van nekem száz irigyem,
Ki rám vigyáz ilyenkor.

Nincsen kedvem...

NINCSEN kedvem, elvitte a gólya,
Mert ott jártam, hol nem kellett volna;
Lesz még kedvem, elhossa a szélvész,
Füred alatt kifogja a révész.

Ősszel szokott a fecske elmenni,
De tavasszal vissza szokott jönni.
Most kezdtem én egy szép lányt szeretni.
Hej! de sokat kell érte szenvedni!

-26-

Túl a Dunán zörög az ég...

TÚL a Dunán zörög az ég,
Kedves rózsám, szeretsz-e még?
Mutasd hozzám szerelmedet,
Ugy sem soká látsz engemet.

Egy-két pár csók nem a világ!
Száradjon el, a ki nem ad;
Adjál, rózsám, e világon,
Ugy sem kell a más világon.

Elment az én rózsám...

ELMENT az én rózsám
Idegen országra;
Azt izente vissza,
Hogy menjek utánna.

Hogyha én azt tudnám:
Melyik uton ment el,
Azt én felszántanám
Aranyos ekével.

Azt én be is vetném
Apró szemű gyönggyel,
El is boronálnám
Sűrű könyeimmal.

Azt én meggyászolnám
Délig feketével,
Délután pediglen
Patyolat fehérrel.

-27-

Amott kerekedik...

AMOTT kerekedik egy fekete felhő;

Amott tollászkodik egy fekete holló.

Várj meg, holló, várj meg, hadd izenjek tőled
Apámnak, anyámnak – jegybéli mátkámnak.

Könnyen megösmered ennek háza táját:
Piros rózsák lepik arany almafáját...

Gyémánt az ablaka, – üveg az ajtaja:
Magának kék szeme, aranyszínű haja!

A jegenye...

Ajegenye, jegenye,
Jegenyefa levele,
A rózsámnak levele
Későn jött a kezembe.

Irnom kéne a rózsámnak,
Legkedvesebb violámnak:
Reszket kezem, hogyha irok,
Ha nem látom, azért sírok.

Zavaros a Tisza vize...

ZAVAROS a Tisza vize nyárban,
Ha felárad szépen a partjában,
Ha megfujja záporosó szele,
Vajjon, rózsám, jutok-e eszedbe?

Akkor jutok én neked eszedbe,
Mikor bú száll szomorú szivedre.
Szállott már egy, rózsám, az enyimre,
Szálljon másik párja a tiedre.

Mondd meg, rózsám, szeretsz-e engemet?
Ha nem szeretsz, ne biztasd szívemet.
Ha nem szeretsz, galambom, hagyj abba,
Nem varrottak engem a nyakadba.

Irnék, ha lehetne...

IRNÉK ha lehetne,
Kezem nem reszketne;
Nehéz a penna is,
A hattyu tolla is.

Irnék, jaj, de nehéz
A könnyű penna is,
Feketének látszik
A hattyú tolla is.

Elbágyadt kezemből
A penna kiesik,
Két szememből a köny,
Mint a patak folyik.

Hervad az a rózsá...

HERVAD az a rózsá,
Kinek töve nincsen,
Elhervadok én is,
Mert szeretőm nincsen.
Haj de kerek ég,
Haj de magas ég!
Ugyan, rózsám, szeretsz-e még?!

Minden ablak alatt
Páros a diófa,
Lám az enyém alatt
Páratlan kökényfa.
Haj de kerek ég,
Haj de magas ég!
Ugyan, rózsám, szeretsz-e még?!

Ha meguntad, rózsám...

HA meguntad, rózsám,
Velem életedet:

Csináltass koporsót
S temess el engemet.

Írasd a fejfára:
Itt fekszik egy árva,
Kinek szerelemből
Történt az halála!

Kimenék egy hegyre...

KIMENÉK egy hegyre,
Benéztem egy völgybe,
Ott láttam édesem'
Talpig feketébe.
Ki kékbe', ki zöldbe',
Ki talpig veresbe',
Csak az én édesem
Földig feketébe'!

... S ott egy nagy fa áll,
Annak kilencz ága,
Arra reá szálla
Kilencz tarka páva.

Hej, páva, hej, páva,
Tarka tollas páva!
Mért nem lehetek én
Bár egy perczig páva!

Hej, páva, hej, páva!
Ha én páva volnék,
Jó reggel felkelnék,
Folyó vízre mennék,
Szárnyam' csattogtatnám,
Tollamat hullatnám;
Fényes tollaimat
Szép leány fölszedné,
Az ő édesének
Az ő kedvesének
Bokrétába kötné,
Kalapjába tenné!

Azt gondolom, hogy az eső...

AZT gondolom, hogy az eső csepereg,
Pedig az én bánatos könyem pereg.
Búbánatos köny hull piros orcámra,
Meglásd, babám, meghalok nemsokára.

Járok-kelek én az úton egyedül,
Rajtam még a jó isten sem könyörül;
Csak a bánat jár én velem, az kísér,
Lánczra veri a szívemet, nem kimél.

Kis kertemben...

KIS kertemben elszáradt az eperfa,
Este, reggel bús gerlice ül rajta.
Tán azt bújja az a gerlicze madár,
Hogy a leány: szőke, barna, csapodár.

Árva madár, leveletlen fatetőn,
Nincsen párod, nekem sincsen szeretőm:
Vigy el engem magaddal az erdőre,
Ott ássuk meg egymás sírját előre.

Nagypénteken...

NAGYPÉNTEKEN mossa holló
A fiát,
Egész világ kigyót-békát
Rám kiált.
Mondja ki hát, ki mit tud, a
Szemembe:
Kinek mit vétettem én életembe'.

A csillagok feketébe
Öltöznek,
Engem rózsám az irigyek
Üldöznek.

Jó az Isten, pártját fogja
A jónak!...
Tudod, rózsám, sok alja van a szónak.

Hej, te fényes holdvilágom...

H_{EJ}, te fényes holdvilágom!
Elbujdosok e világon.
Addig járok, addig mének,
Míg a síromhoz nem érek.

A sok, messze tartományban
Voltam én már bujdosásban,
De a keserű szerelem
Oda is csak eljött velem.

Kiszáradt...

K_{ISZÁRADT} a vad almafa,
Nem terem több alma rajta.
Kedves babám gyenge karja
Nem ölel meg több hajnalba'...
Mégvirad még valaha!

Nyisd ki, babám, az ablakot,
Szóljál hozzám egy szózatot!
Vess utánam egy pillantást.
Ugy sem látjuk többet egymást...
Mégvirad még valaha!

Már, kedvesem, Isten hozzád!
A szerencse vigyázzon rád.
Nem engedik azt az egek,
Hogy én téged szeresselek...
Mégvirad még valaha!

Ha nem voltál jó szerető...

H_A nem voltál jó szerető,
Boritsón el a temető.
Vigyen el a sárga halál,
Takarjon a szárnya alá.

Ha nem voltál igaz hozzám,
Mért csókoltad meg az orcám?
Hagytál volna békét, rózsám,
Ne is szóltál volna hozzám!

Zavaros a Tisza vize...

Z_{AVAROS} a Tisza vize,
Barna kis lány fürdik benne;
Én is megfürödtem benne,
Rám is ragadt a szerelme.

Tisza partján elaludtam,
Jaj, be szomorút álmodtam!
Megálmodtam azt az egyet,
Hogy a rózsám már nem szeret.

Zöld az erdő...

Z_{ÖLD} az erdő,
Zöld a petrezselyem,
Benned, rózsám,
Mégült a szerelem.

Nemcsak megült,
Meg is fogyatkozott,
A szívemre
Nagy bánatot hozott.

Végig mentem az ormódi temetőn...

V_{ÉGIG} mentem az ormódi temetőn,
Elvesztettem zsebbevaló keszkenőm.
Zsebbevaló keszkenőmet nem bánom,

Csak a régi galambomat sajnálom.

Barázdában szépen szól a pacsirta,
Levelemet régi galambom írta;
Azt olvastam könyves szemmel belőle,
Csak a halál, csak az választ el tőle!

Nincsen kedvem...

NINCSEN kedvem, nincsen,
Mert szeretőm nincsen;
Ha szeretőm vóna,
Kedvem is úgy vóna.

Nincsen kedvem, nincsen
E világhoz való,
Mert szeretőm nincsen,
Kedvem szerint való.

Ha szeretőm vóna,
Kedvem szerint való:
Kedvem is úgy vóna,
E világhoz való!

Nagy oka van...

NAGY oka van keservemnek,
Nincs orvosság sérelmemnek;
Bokros bánatja szívemnek,
Míg vége lesz életemnek.

Azért senki ne csudálja,
Ha életemet vizsgálja:
Csak az tudja, ki próbálja,
Szívem mennyi bú találja.

Édes anyám...

ÉDES anyám karján nevelt engemet,
Mégsem tudja az én bús életemet.
Hej, ha tudná az én bús életemet,
Éjjel-nappal megsiratna engemet.

Édes anyám, pénz vagyon a zsebembe,
Arra kérem, markoljon ki belőle.
Sárga rézből csináltasson koporsót,
Hármasával veresse rá a jajszót!

Alsó-bátki nagy toronyba...

ALSÓ-BÁTKI nagy toronyba
Tizet ütött már az óra,
Angyalom, galambom!
De nekem nem ütött jóra:
Most van babám kézfogója,
Angyalom, galambom!

Lement a nap borulásba,
Felöltözött szívem gyászba,
Angyalom, galambom!
Gyászba, gyászba, gyászruhába,
Most vagyok igazán árva,
Angyalom, galambom!

Úgy elmegyek...

UGY elmegyek, meglássátok,
Hogy híreket sem halljátok;
Nemhogy hírem hallanátok,
Levelemet sem kapjátok.

Megérem még azt az időt,
Sírva mégy el kapum előtt:
Megöleled a félfáját,
Úgy siratod a gazdáját.

Nézz ki, rózsám, ablakodból,
Most indulok a faluból;
Vess utánam egy pillantást,

Sír az egyik szemem...

SÍR az egyik szemem,
A másik könyezik.
Sírjon mind a kettő,
Mint a sebes eső.

Lehajtom fejemet,
Rózsám, a válladra,
Hullatom könyemet,
Hószinü nyakadra.

Édes rózsám...

ÉDES rózsám, ravasz voltál,
Csak szembe hogy szépet mondtál.
Nem éreztél szeretetet,
Olyat, a mi megilletett.

Szerettelek, jól tudhatod,
De te magad nem mondhatod.
Mondjunk j'écczakát egymásnak,
Nem mink vagyunk, kik így jártak.

Fujd el, jó szél...

FUJD el, jó szél, fujd el az én bánatomat,
Könnyebbitsd meg bár te nyomoru sorsomat.
Vidd szél fuvására, viznek lementére,
Vidd rózsám házának ablak-üvegére.

Még onnét is fujd be az ő kebelére,
Az ő kebelére, úgy haljon meg véle.
Meg ne halljon szegény, hadd éljen kedvére,
Éljen, a ki élhet, az ő kedvesével.

Én már nem élhetek az én kedvesemmel,
Végét adta Isten az én életemnek,
Betöltötte kedvét minden irigyemnek,
Istenem! fizess meg ellenségeimnek!

Bús az idő...

BÚS az idő, bús vagyok én magam is,
Valamennyi szép leány van, mind hamis.
Szeretete nem állandó,
Mint az idő változandó, ihaja!

Felettem is mért borult be ily korán?
Mert elhagyott, kit szerettem igazán.
Másnak hódolt a hitetlen,
Azért vagyok ily kedvetlen, ihaja!

Árva vagyok, hej, nincs több ilyen árva,
Mert szivedből, rózsám, ki vagyok zárva.
Nem leszek én árva mindég,
Ború után derül az ég, ihaja!

Én vagyok az, aki voltam...

ÉN vagyok az, a ki voltam,
Szekfű között rózsá voltam,
De rossz kertészre akadtam,
Keze alatt elhervadtam.

Én vagyok az a gerlicze,
Ki a párját elvesztette:
Egy vadgalamb elkergette,
Szerelmünket irigylette...

Te kerítéd...

TE kerítéd gyászba szívem,
Nincsen azért semmi kedvem,
Mert elhagyta te engemet,

Búba boritád szívemet.

Ne örvendjen senki szive,
Míg a madár nincs kezibe;
Mert nehéz madarat fogni,
Mint a szél után futkosni.

Siratnálak, ha megszánál,
Mégfognálak, ha megvárnál.
Haj, de nem szeretsz te engem,
Szived hozzám rég idegen.

De nincs olyan édes óra,
A mely ne fordulna búra.
Megkeresnél még te engem,
De már testem földben leszen.

Jaj, Istenem...

J_{AJ} Istenem, hogy éljek meg,
Hogy a világ ne tudja meg?
Én megélnék a bú nélkül...
Icczu te! de a bú nem nálam nélkül.

Én Istenem, add ezt nekem,
Mert én igazán szeretem,
Mert ha azt nekem nem adod,
Icczu te! nem kell, de semmi vagyonod.

Megvert Isten ostorával,
Mindennapos bánatjával.
Vajjon mit is akar a szél?...
Icczu te! mindétig csak rólam beszél.

Én vagyok az, aki nem jó...

É_N vagyok az, a ki nem jó, egyedül,
Engem ugat a kutya is messzirül.
Bepanaszлом az Istennek magának,
Mért tartanak engem világ rosszának.

Nem szerettem életemben, csak egyet,
Azt is elvették tőlem az irigyek.
Nem kívánok én azoknak egyebet:
Próbálják meg az én bús életemet.

Nem átkozlak...

N_{EM} átkozlak, nem szokásom,
De sok sűrű sohajtásom
Felhat a magas egekre:
Mind te felelsz meg ezekre.

Nékem a legtisztább estve
Fekete színre van festve,
Komor felettem az ég is,
Elhagyott a reménység is.

A mi engem vidítana,
Az élethez kedvet adna:
Attól mind meg vagyok fosztva,
A jó mind másnak van osztva.

Fel sem venném, a mi nézi,
Él az Isten, elintézi!
De, hogy búmat más is érzi,
Ez az, a mi szívem vérzi.

A Csap-utczán végig...

A Csap-utczán végig, végig, végig,
Minden kis kapuban virág nyílik,
Minden kis kapuban kettő, három,
Csak az enyém hervadt el a nyáron.

Ne vigasztalj, édes, kedves anyám!
Hadd sirjam ki magamat igazán.
Ki megbántott, megsegít a bajban,
A jó Isten majd könyörül rajtam!

Várj meg...

VÁRJ meg, várj meg, én édesem!
Megver téged a jó Isten!
Se nem értem, se nem másért,
Csak a hamis szeretetért.

Fogjon is meg az én átkom,
Igaz szivbéli bánatom;
Verjen meg az igazságom,
Utánad való járásom.

Elmentél s nem búcsuztál el,
Megátkozlak, hogy hervadj el.
Jere vissza, búcsuzzál el,
Átok alatt ne hervadj el!

Ha meghalok, tudom, eltemetnek...

HA meghalok, tudom, eltemetnek,
Azt is tudom, milyen földbe tesznek;
Sárga homok borítja testemet,
Régi rózsám, siratsz-e engemet?

Ha meghalok, még azt is meghagyom,
Hogy a rózsám ne sirasson nagyon;
Sírhat akkor csendesen magába,
Ha lefekszik este az ágyába...

Addig bánom...

ADDIG bánom, a míg élek
Hogy mért szerettelek téged.
Ha nem szerettelek volna,
Most a szívem nem gyászolna.

Zavaros a Nyikó vize,
Bánom, hogy mért jöttem ide.
Ha ide nem jöttem volna,
Dolgom sokkal jobban folyna.

Tán azt tudod, te szigorú,
Érted a szívem szomorú?
Nem szomorú, még megújul,
Még végtire jóra fordul.

Este akar lenni...

ESTE akar lenni,
Le kell már fekünni,
Az idegen testet
Hogy kell megölelni!

Ölelni akarom:
Karjaim elhalnak;
Csókolni akarom:
Könnyeim hullanak.

Édes anyám rózsafája...

ÉDES anyám rózsafája,
Engem nyitott utoljára.

Bárcsak ne is nyitott volna,
Maradtam volna bimbóba.

Lám egy hunczut leszakasztott,
Kalapjában elhervasztott.

Isten átkát nem kívánom...

ISTEN átkát nem kívánom,
De ha rád száll, azt se bánom,
Szálljon is rád, azt kívánom
Gyilkosom benned nem szánom.

Az a fa is száradjon ki,

A mely alatt meg fogsz állni;
Az a csárda gyuladjon ki,
Melyben csendesen fogsz hálni.

Borod, buzád ne teremjen,
Szántófölded ne zöldeljen,
Páros késed kiforduljon,
Az is a szivednek álljon.

Ázom, ázom...

ÁZOM, ázom, azt gondolom, hogy esik,
Hej, pedig csak a két szemem könnyezik.
Sirhatok én, könnyezhetek eleget,
Mert elhagyott, ki oly forrón szeretett.

Hej, hogyha én vadgerlicze lehetnék,
Mindég szomoru fűzfára fészkelnék.
Szomoru fűz hajlós ága megbirna,
Az én szívem te miattad nem sirna.

Fehér ruha...

FEHÉR ruha a fejemen,
Fekete gyász a szívemen,
Mert a kit én úgy szeretek,
Azzal együtt nem élhetek.

Édes anyám sok szép szava!
Kit fogadtam, kit nem soha.
Most ha élne, megfogadnám,
Kezét, lábát megcsókolnám!

Mondd meg, édes rózsám...

MONDD meg, édes rózsám,
Hogy mikor jössz hozzám,
Télbe, karácsonba,
Kis karácson napján?

»Látod ama hegyen
Azt a száraz nyárfát?
Mikor az kizöldül
Akkor megyek hozzád.«

Még megéred, rózsám,
Kizöldül az én fám,
Bezzeg akkor te is
Eljönnél majd hozzám!

Szél hajtja a habot.

SZÉL hajtja a habot,
Viz a vízi malmot,
Szerelem csinálja
A jó barátságot.

Mi haszna szeretlek,
Ha el nem vehetlek,
Oda nem tehetlek
Ahova szeretlek?

Mi haszna, ha szép vagy?
Ha mindig beteg vagy?
Dologra születted
S nem arra való vagy!

Fekete pántlikám...

FEKETE pántlikám
Fujdogálja a szél,
Köszönöm galambom,
Hogy eddig szeretted.
Nem én voltam első,
Mással is így tettél,
Verjen meg az isten!
Hamar megvettedél.

A bazsarózsának

Lehajlott a szára,
Hej! én is hajlottam
A rózsám szavára.
Mit ér a rózsafa
Piros bimbó nélkül?
Mit ér a szerelem
Igaz hűség nélkül?

Istenem! nagy dolog,
Ki egymást szereti,
Mégis a jó Isten
Össze nem vezeti.
De még nagyobb dolog:
Ki egymást gyűlöli,
Mégis két vénasszony
Összeköszörüli.

Nehéz a kis hangyát
Kősziklán nyomozni,
Két kelletlen párnak
Egy ágyban nyugodni;
Mikor ölelni kell:
Karjait fájlalja,
Mikor csókolni kell:
Könyeit hullatja.

Fekete szem, piros orcza...

FEKETE szem, piros orcza,
Nem minden leány hordozza,
Piros orcza, fekete szem,
Ez engem a földbe teszen.

Fekete szemü cseresznye,
Rabod vagyok, te menyecske,
Rabod vagyok, mert elfogtál,
Sötét kalitkába zártál.

Ha elfogtál, tarts magadnak,
Nevezd kedves galambodnak,
S ne úgy bánjál, mint raboddal,
Bánjál úgy, mint galamboddal.

Kék a kötőm kerületi...

KÉK a kötőm kerületi,
Barna legény kerülgeti;
De hiába kerülgeti,
Mert nem adnak engem neki.

A ki szeret, az mindég fél,
Reszket mint a nyárfa levél;
Búval fekszik, bánattal kel,
Nyugodalmat soha sem lel.

Ásd ki, holló, azt a szemet,
A mely ötöt-hatot szeret;
Lám, én csak egyet szeretek,
Még is eleget szenvedek.

Hull immár a fa levele...

HULL immár a fa levele,
Örömem is elhull vele,
Sárgul orczám, mint a levél...
Szegény szívem, mivé lettél!

Hittem minden mézes szónak,
Egy csapodár csábitónak:
Gyenge szívem lépen akadt,
Hollóköröm közzé szakadt.

Így jár az, ki szépet szeret,
Felejténé, de nem lehet.
Ezután olyat szeretek,
Kit könnyen elfelejthetek.

Szólnak a kakasok...

SZÓLNAK a kakasok,

Majd is reggel lesz már,
Fordulj felém, babám,
Mert magad maradsz már.

Bár csak az hajnal
Hamar ne hasadna,
Gyenge szerelmünknek
Vége ne szakadna.

Könnyebb kősziklából
Poharat csinálni,
Mint két igaz szívnek
Egymástól elválni!

A Tiszából a Dunába...

A Tiszából a Dunába
Foly a víz,
Mi az oka, édes rózsám,
Hogy te sirsz?

Hogy ne sirnék, keseregnék,
Bánkódnék,
Most kezdtelek szeretgetni,
Már elmégy.

Bujdosik az árva madár...

BUJDOSIK az árva madár
Minden erdő-szélen leszáll,
Hát az olyan árva, mint én,
Hogy ne bujdokolna, szegény!

A mint mentem haza felé,
Kinyílt az ég háromfelé,
Ragyogtak rám a csillagok,
Mert tudták, hogy árva vagyok.

Állj előmbe, rózsám...

ÁLLJ előmbe rózsám, hadd búcsuzzam tőled,
Ha el nem búcsuzom: bujdossunk el ketten!
Vagy meghalok érted,
Vagy enyimmé teszek,
Édes szívem!

Fekete két szemed mire csalt meg engem?
Gyenge szép termeted mire hozott engem?
Vagy meghalok érted,
Vagy enyimmé teszek,
Édes szívem!

Ne menj el, galambom, ne repülj el tőlem
Jőjj vissza, madaram, szállj bé ablakomba!
Vagy meghalok érted,
Vagy enyimmé teszek,
Édes szívem!

Ha elmégy is szívem, csak hozzám igaz légy,
Igaz szereteted hamisra ne fordítsd!
Vagy meghalok érted,
Vagy enyimmé teszek,
Édes szívem!

Elmegyek már...

ELMEGYEK majd valamerre,
A jó isten tudja, merre;
Addig megyek, addig járok,
Míg a bútól meg nem válok.

Bubánat az utitársam,
Erdőn, mezőn jár utánam,
El sem marad, meg sem kimél,
Éjjel nappal rólad beszél!

Mikor bujdosni...

MIKOR bujdosni indultam,

Szinem sem volt, úgy búsultam!
Édesemtől elbúcsúztam,
Mindenemből kipusztultam.

Minden lánynak azt ajánlom,
Gyászvirágot ne gyomláljon;
Mert ha gyászvirágot gyomlál,
Az édesse bujdosni jár!

Fáj a szívem...

Fáj a szívem kívül, belől,
Bánat szoritja két felől;
Fáj a szívem bánatjába,
Mert nem járhat szabadjába.

Mikor szabad madár voltam,
A hol tetszett, ott sétáltam;
De már fogoly madár vagyok,
Kaliczkában búsulhatok.

Vetem szemem' az egekre,
Csordul könnyem le a földre;
Ki a földre, ki előmbe,
Ki bánatos kebelembe.

Én istenem, valahára
Felsüt-e napom sугára?
Felsütött, de nem tisztába,
Jaj, elborult gyászhomályba!

A kit az én szívem szeret...

A kit az én szívem szeret,
Nem ír az nekem levelet,
De a szíve, tudom, szeret,
Mert az régen az enyém lett.

Ha én levelet írhatnék,
Arany pecsét alatt írnék:
A szívemet belé tenném,
Hozzád, rózsám, elküldeném.

Retteg pej paripám...

RETTEG pej paripám
Az égcsattogástól,
Az igaz szeretet
Fél az árulástól.

Nincs tavasz, nincsen nyár
Piros rózsa nélkül,
Az igaz szeretet
Nincs ölelés nélkül.

Nem volt tél, nem is lesz
Havas eső nélkül,
Az igaz szeretet
Nem lehet csók nélkül.

Azt gondolod...

AZT gondolod, hogy én sirok?
Szomorú levelet írok?
Reszket kezem, nem írhatok,
Fáj a szívem, nem szólhatok.

Most irattam a levelet,
Bele írták a nevemet.
A levelem szomorú lesz,
Az írása mind jaj szó lesz.

Bujdosik a kedves rózsám...

BUJDOSIK a kedves rózsám valahol,
A hol még a dalos madár sem dalol.
Ne bujdosz el, kedves rózsám, messzire,
Érted megyek én a világ végire.

Télen még a rózsafa sem virágzik,
Érted voltam gyászba ilyen sokáig;
Nem is kerül többbe, csak egy szavadba:
A rózsza is kinyílik a szavadra.

Haja, haja, hajnal akar lenni...

HAJA, haja, hajnal akar lenni,
A szeretóm haza akar menni;
Az ajtaját be sem tudja tenni,
Az ágyára le sem tud feküdni.

Haja, haja, ha én oda mennék,
Az ágyára, hej! én lefeküdnék,
Két karomat aláragogtatnám,
Két orcáját körülcsókolgatnám.

Azt mondják...

AZT mondják: nem adnak
Engem galambomnak;
Inkább adnak másnak,
Annak a hat ökrös
Fekete subásnak.

Pedig az én rózsám
Oly szeliden néz rám,
Vagy ha csókot hint rám:
Tizenkét ökörért
Csakugyan nem adnám.

Édes anyám, kérem,
Ne hütse meg vérem,
Hiszen azt ígérem,
Hogy én a rózsámmal
Holtomig beérem.

Kiöntött a Tisza vize...

KIÖNTÖTT a Tisza vize messzire,
Valamennyi szép leány van, elvitte.
Fogja ki hát mindenki a magáét,
Ne szeresse soha senki,
Soha senki a másét.

Nincsen kedvem, mert a fecske elvitte,
Egy magas jegenyefára föltette.
Akkor leszek, kedves rózsám, a tiéd,
Mikor az a jegenyefa,
Jegenyefa kivirít.

Magasan repül a daru, szépen szól,
Haragszik tán a galambom, mert nem szól.
Ne haragudj, kedves rózsám, sokáig,
Tied vagyok, tied leszek
Koporsóm bezártáig!

Szivem gyöngé szivére...

SZIVEM gyöngé szivére,
Testem gyöngé testére,
Lehajtom bús fejemet,
Fehér hattyú mellére.

Egész falu énnékem
Mind ellenségem légyen,
Kedves rózsám, édes rózsám,
Te léssz a feleségem!

Semmit sem ér a helység,
Ha nincs benne feleség.
Bármit mond a helységem,
Te léssz a feleségem!

Szól a világ...

SZÓL a világ, mit hajtok rá?
Ugy ég a tűz, ha raknak rá;
Ha hajtának irigyemre,
Megölne a világ nyelve.

Ne hajts a mende-mondára,
Ülj a térdem kalácsára;
Átölelek két kezemmel,
Hadd nézze más irigy szemmel!

Ez a szemem...

EZ a szemem, ez, ez, ez,
Jobban kacsint, mint emez.
Reczopicze, haj!
Leveles a galy,
Engem rózsám, meg ne csalj.

Édes szemem, jól vigyázz,
Mert a másik meggyaláz.
Reczopicze, haj!
Leveles a galy,
Engem, rózsám, meg ne csalj.

Ez a karom, ez, ez, ez,
Jobban ölel, mint emez.
Reczopicze, haj!
Leveles a galy,
Engem, rózsám, meg ne csalj.

Édes karom, jól vigyázz,
Mert a másik meggyaláz.
Reczopicze haj!
Leveles a galy,
Engem, rózsám, meg ne csalj.

Ez a lábam, ez, ez, ez,
Jobban járja, mint emez.
Reczopicze haj,
Leveles a galy,
Engem, rózsám, meg ne csalj.

Édes lábam, jól vigyázz,
Mert a másik meggyaláz.
Reczopicze haj!
Leveles a galy,
Engem, rózsám, meg ne csalj!

Három csillag van az égen...

HÁROM csillag van az égen egy sorba',
Három szeretóm van nekem, egyforma;
Mind a három piros, barna, takaros,
Megcsókolom mind a hármát, de nem most.

Három csillag van az égen egy sorba',
Három szeretóm van nekem, egyforma.
Három közül egy az igaz szerető,
Azt az egyet áldja meg a Teremtő!

Hajnalodik, harmatozik...

HAJNALODIK, harmatozik,
Az a kis lány álmodozik.

Jaj be hamis álma lehet,

Piros ajka csókot nevet.

Hogyha már az álma ilyen,
Hát a valósága milyen?

Ablakomon ne koczogtass...

ABLAKOMON ne koczogtass,
Jer be, ha becsületes vagy.
Alszom én is, alszik más is,
Gyere, rózsám, aludj te is.

Udvaromon két kis csirke,
Egyik kakas, másik jércze:
Gyere hozzánk ma estére,
Jó vacsora lesz belőle.

Kis kertemben egy olajfa,
Ölelj meg, rózsám, alatta.
Úgy ölelj meg mint magadét,
Az isten neked adhat még!

Az én rózsám...

Az én rózsám szemöldöke
Többet ér, mint a hat ökre;
A hat ökre szántó-vető,
De a rózsám hú szerető.

Az én rózsám szeme-szája
Többet ér, mint a pajtája;
A pajtája fekete gyász,
De a rózsám aranykalász.

Nincs édesebb...

NINCS édesebb a hevesi dinyénél,
Nincs szebb leány a faluban Erzsínél.
Piros orczád tőlem hát ne takard el,
Tekints reám gyönyörű két szemeddel.

Fujja a szél a ló fülén a kendőt,
Hát mi, rózsám, mikor csapunk menyegzőt?
Ha az idén kiforr a bor, szüretkor,
Férjhez viszlek, édes rózsám, majd akkor!

Nincsen széna, nincsen abrak...

NINCSEN széna, nincsen abrak,
Édes lovam, agyon csaplak.
Bőröd a zsidónak adom,
Nem lesz reád semmi gondom.

Mi hasznod van a bőr árán,
Ha nem ülhetsz lovad hátán?
Ne üss agyon, édes gazdám,
Kitelelek árpaszalmán.

Édes lovam, ne buslakodj,
Lesz még neked jó abrakod.
Ha a rózsámhoz elviszel,
Selyem kötőjéből eszel.

Nagy hófuvás van...

NAGY hófuvás van,
Nagy hófuvás van,
Nagy hófuvás van az árokba',
Szerelmes vagyok a lányokba.

Sárga rézből van,
Sárga rézből van,
Sárga rézből van a fokosom,
Érted halok, kedves galambom.

Rámás csizmám van,
Rámás csizmám van,
Rámás csizma van a lábamon,
Érted taposom el, galambom.

Daru-tollból van,
Daru-tollból van,
Daru-tollból van a bokrétám,
Csókolom a szádat, Mariskám.

Tarka dunnám van,
Tarka dunnám van,
Tarka dunna van az ágyamon,
Betakarlak, kedves galambom!

Szabad péntek, szabad szombat...

SZABAD péntek, szabad szombat,
Szabad szappanozni.
Szabad nekem a faluban
Szeretót tartani.
Ej, haj, nem bánom,
Nekem is van virágom,
Ej, haj, leszakasztom a nyáron!

Lyukas a rózsám kendője,
A veres, a veres;
Kihullt a rózsza belőle
A teljes, a teljes.
Ej, haj, nem bánom,
Nekem is van virágom,
Ej, haj, leszakasztom a nyáron!

Szőlőtőke, venyige...

SZÖLŐTŐKE, venyige,
Rászállott a gerlicze,
Olyan édes a leve,
Mint a babám szerelme,
Eszemadta!

Bár csak engem valaki
Szőlőt szedni hína ki;
A szőlőjét leszedném,
Lányát megölelgetném,
Eszemadta!

Bár csak engem valaki
Bort taposni hína ki;
Taposnék bort eleget,
Kapnék csókot, édeset,
Eszemadta!

Most jöttem a hortobágyi pusztáról...

MOST jöttem a hortobágyi pusztáról,
Lehullott a patkó lovam lábáról,
Míg a kovács megvasalja lovamat,
A rózsámnál kimulatom magamat.

Verjed, kovács, verjed soká a patkót,
Ugy kapsz tőlem gavallér borralalót.
Amennyit ütsz kis pej lovam lábára,
Annyi csók jár addig rózsám szájára.

Nem anyától lettél...

NEM anyától lettél,
Rózsafán termettél,
Piros pünkösd napján
Hajnalban születted.

Orczáid rózsái
Ha közel volnának,
Égő szívem mellé
Tüzném bokrétának!

Álom, álom, édes álom...

ÁLOM, álom, édes álom,
Édes a hajnali álom,
De édesebb az az álom,
Melyben galambomat látom.

Erősebb a csók a bornál,
Édeesebb is a czukornál,
De édeesebb a szerelem,
Mikor galambom ölelem.

Nincs szebb virág a rózsánál,
Nincs szebb élet a párosnál;
A rózsza is csak ott nyílik,
Hol ketten egymást szeretik!

A kinek nincs szeretője...

A kinek nincs szeretője,
Menjen ki a zöld erdőbe.
Szakaszszon egy falevelet,
Adja annak, a kit szeret.

Mondja neki: édes rózsám,
Eljössz-e a télen hozzám?
Ha valami lesz belőle,
Kérjen egy pár csókot tőle.

Nekem nem kell, van már nékem,
Adott isten, a mit kértem.
Szépet adott, jót is adott,
Kiben szívem megnyugodott.

Nincs szebb virág...

NINCS szebb virág a rózsánál,
Legények közt a barnánál,
Mert a barna magyar fajta,
Azért kapnak sokan rajta.

Nincs szebb madár a fecskénél,
Barna piros menyecskénél,
Mert ha ölelni akarom,
Könnyen átéri a karom.

Nincs szebb virág a szegfűnél,
Leányok közt a szőkénél,
Mert a szőke uri fajta,
Azért kapnak sokan rajta.

Elmentem én a szőlőbe...

ELMENTEM én a szőlőbe,
Ráhágtam a venyigére;
Venyigéről venyigére, -
Fáj a szívem a szőkére.

Elmentem én a tanyára,
Ráhágtam a tökindára;
Tökindáról tökindára, -
Fáj a szívem a barnára.

Onnan mentem a csárdába,
Barna babám látására;
S míg a barnát ölelgettem,
A szőkét elfelejtettem.

Rózsza vagy, rózsza vagy...

RÓZSA vagy, rózsza vagy,
Még annál is szebb vagy,
Aranynál, ezüsthöz,
Sokkal ékeesebb vagy.

Aranyat, ezüstöt
Mindenkor találok;
De tetőled, rózsám,
Könnyen el nem válok!

Széles az ökröm szarva...

SZÉLES az ökröm szarva,
Nem fér az istállómba;
A babámnak két karja
Nem ölel meg hajnalba!

Hat ökröm a járomban,
Magam az áristomban;
Gyere babám, váltsál ki,
Ne hagyj itt elhervadni!

Kiváltalak, ki, ki, ki!
Nem hagylok elharvadni.
Adok olyan pár csókot:
Megér ezer forintot!

Kipattant a búza szeme...

KIPATTANT a búza szeme,
Ragyogó csillagom, galambom!
Kipattant a búza szeme,
Vajjon rózsám, szeretsz-e te?
Ragyogó csillagom, galambom!

Hogyha szeretsz, ne nézz másra,
Ragyogó csillagom, galambom!
Hogyha szeretsz, ne nézz másra,
Ne adj okot kacsintásra,
Ragyogó csillagom, galambom!

Kacsintásod, hej, szapora,
Ragyogó csillagom, galambom!
Kacsintásod, hej, szapora,
Hol emide, hol amoda,
Ragyogó csillagom, galambom.

Szeretlek én, kis angyalom,
Ragyogó csillagom, galambom!
Szeretlek én kis angyalom,
Mert fekete szemed vagyok,
Ragyogó csillagom, galambom.

Szemöldököd sugár vagyok,
Ragyogó csillagom, galambom!
Szemöldököd sugár vagyok,
Az illik te hozzád nagyon,
Ragyogó csillagom, galambom!

Szeretnélek, elvinnélek,
Ragyogó csillagom, galambom!
Szeretnélek, elvinnélek,
Anyád nem szeret vejjéne,
Ragyogó csillagom, galambom!

Azt mondja, hogy korhely vagyok,
Ragyogó csillagom, galambom!
Azt mondja, hogy korhely vagyok,
Mindig a korcsmába járok,
Ragyogó csillagom, galambom!

Ha járok is, mi gondja rá?
Ragyogó csillagom, galambom!
Ha járok is, mi gondja rá?
Semmi köze néki hozzá,
Ragyogó csillagom, galambom!

Itt hagynám én ezt a várost...

ITT hagynám én ezt a várost,
Ha lehetne,
Ha a babám olyan nagyon
Nem szeretne;
De mivel hogy szeret,
Itt hagyonom nem lehet,
Eszemadta!

Nincs szebb virág a kertekben
A rózsánál,
Nincs szebb kis lány a városban
A rózsámnál,
Piros az ajaka,
Mint a piros alma,
Eszemadta!

Megérik a piros alma
Teelőre,
Enyim léssz te, kis angyalom,
Jövendőre,

Nem kell más énnekem,
Te vagy a kedvesem,
Eszemadta!

Felszántom én ezt az erdőt
Nemsokára,
Vetek bele rozsmaringot
Violával,
Hogy kössön kedvesem
Bokrétát énnekem,
Eszemadta!

Fakó lovam fel van kantározva...

FAKÓ lovam fel van kantározva,
El is megyek a rózsámhoz rajta;
Repülj fakó, szikrázzék a patkó,
Az a kis lány de kedvemre való!

Az én lovam arra van kaptatva,
Többet szalad éhen, mint jóllakva;
Repülj fakó, sáros a heveder!
Gyenge lábam szorítja a kengyel.

Nem hiába repült úgy a fakó,
Az a kis lány nem hiábavaló!
Míg a kovács a lovam patkólja,
Addig rózsám két orcám csókolja.

-72-

Kinek van, kinek van...

KINEK van, kinek van
Tarka keszkenője,
Annak van, annak van
Barna szeretője.

Van nekem keszkenőm,
Fehér is, tarka is,
Van nekem szeretőm
Szőke is, barna is!

Csak azért szeretek falu végén lakni...

CSAK azért szeretek falu végén lakni,
Mert az én galambom arra jár itatni.

Arra jár itatni, magát fitogtatni,
Magát fitogtatni, a lovát ugratni.

Míg a lova iszik, lehet vele szólni,
Piros két orcáját meg lehet csókolni.

Ki az ő édesit...

KI az ő édesit igazán szereti,
Nincsen olyan este, hogy fel nem keresi,
Liliomadta!

Lám, én az enyimet igazán szeretem,
Nincs is olyan este, hogy fel nem keresem,
Liliomadta!

-73-

Micsoda csárda...

MICSODA csárda ez, de csinos!
Van-e benne szép lány, takaros?
Ha nincs benne szép lány, takaros,
Bolonduljon meg a korcsmáros.

Micsoda falu ez, de fakó!
Van-e benne vendégfogadó?
Ha nincs benne vendégfogadó,
Nincs is benne szép lány, eladó!

Kis kutya...

KIS kutya, nagy kutya,

Ne ugass hiába!
Van nekem szeretóm
Majd minden utczába'.

Van nekem szeretóm
Egy utczába' kettő,
Szőke is, barna is,
Szeret mind a kettő.

A szőkét nem adnám
Kis Magyarorszáért,
De még a barnát sem
Széles ez viláért!

Haragszik a rózsám anyja...

HARAGSZIK a rózsám anyja,
Hogy engem szeret a fia,
Ha haragszik, tegyen róla,
Vessen békót a lábára.

Pányvázza ki mályvafára,
Szivárványszín pántlikára,
Engemet hívjon strázsára,
Ott is én leszek a párja!

Jaj de édes ez a méz...

JAJ de édes ez a méz, hopp!
Ez a méz, ez a méz,
Ki kit szeret, arra néz,
Haja, hija, hopp!

Lám én a kit szeretek, hopp!
Szeretek, szeretek:
Reá nézek, nevetek,
Haja, hija, hopp!

Nem vagy legény...

NEM vagy legény, nem vagy,
Nem mersz csókot adni;
Azt gondolod, rózsám,
Nem t'om visszaadni.

Vissza t'om én adni!
Meg is t'om köszönni;
Páratlan csókodnak
Párját tudom adni.

Ha te elmégy...

HA te elmégy, én is el,
Nem maradok tőled el.
Ugy babám, úgy, úgy, úgy, úgy,
Ha te szeretsz, én is úgy.

Ha te kimégy, én is ki,
Megölellek odaki.
Ugy babám, úgy, úgy, úgy, úgy,
Ha te szeretsz, én is úgy.

Ha te bemégy, én is be,
Megcsókollak odabe.
Ugy babám, úgy, úgy, úgy, úgy,
Ha te szeretsz, én is úgy.

Ha te meghalsz, én is meg,
Hogy az isten áldjon meg.
Ugy babám, úgy, úgy, úgy, úgy,
Ha te szeretsz, én is úgy.

Haragszom az olyan szóra...

HARAGSZOM az olyan szóra,
Mely a legényeket szólja.
Mert a legény arany csillag,
Arany garádicson ballag.

Haragszom az olyan szóra,
Mely a leányokat szólja.
Mert a leány arany alma,
Fölteszem a fogasomra.

Haragszom én arra a szóra,
Ki az asszonyokat szólja,
Mert az asszony pergő rokka,
Pereg az minden hajnalba.

Siroki erdőben...

SIROKI erdőben
Egy pár fiatal fa
Ezüsttel bimbózik,
Zölddel levelezik.

Alatta folyik el
Egy szép patakocska,
Oda jár fris vizre
Egy pár galambocska.

Az ágyok dereka
Majoránna fája,
Bár rózsafa volna,
Hogy ne csikorogna;

Hogy az én galambom
Csendesen nyugodna,
Csendesen, édesen,
Ketten, szerelmesen...

Két kerekü kordén járok...

KÉT kerekü kordén járok,
Jó az eső, meg nem ázok.
Ha megázom, megszáradok,
Mégis galambomé vagyok.

Két kerekü kordén járok,
Ha feldülök, de jól járok!
A kereke akármerre,
Csak a rudja vigye helyre!

Piros czipő, piros pántlikára...

PIROS czipő, piros pántlikára,
Illik a csók a barna leányra,
Mennél jobban rakosgatják rája,
Annál jobban mosolyog orczája.

Bunda, bunda, apró szőrü bunda,
Nem adnálak hat ökörért oda;
Mert az ökör csak járomba való,
De a bunda szép leány takaró.

Árva vagyok...

ÁRVÁ vagyok, mint gerlicze,
Mint a kinek nincs senkije,
Árva vagyok apa nélkül,
De még inkább anya nélkül.

Anyám sincsen, apám sincsen,
Egy igaz barátom sincsen,
Nincsen senkim, ki szeressen,
Csak a rózsám s a jó Isten.

Jaj Istenem! a ki árva,
Még a szél is inkább járja,
Én is árva, te is árva,
Bújunk egymás árnyékába.

Az ökör a földet...

AZ ökör a földet
Nem magának szántja,
Az asszony a lányát
Nem magának tartja.

A galamb a búzát
Mind magának hordja,
A legény a leányt
Mind magának szánja.

Ha magának szánja:
Vezesse házába,
Hogy így megtudhassa:
Ő lett-e a párja?

Gerlicze a búzát
A párjának hordja,
Mint a lány a legényt
Csókjában itatja.

Kerek az én kis kalapom...

KEREK az én kis kalapom, be drága,
Nem köszön az akárkinek hiába.
Adj egy csókot éjszakára,
A' lesz a kalapom ára,
Galambom!

Kerek az én subám alja, be drága,
Nem takar az akárkit be hiába,
Adj egy csókot éjszakára,
A' lesz az én subám ára,
Galambom!

Olyan vagy te, rózsám...

OLYAN vagy te, rózsám,
Mint az engedelem;
Piros két orczádon
Látszik a szerelem.

Széles víz a Duna,
Keskeny palló rajta;
Ne menj rá galambom,
Mert leesel róla.

»Nem esem, nem esem
A Duna vizébe,
Inkább véled esem,
Rózsám, szerelembe.«

Három fehér kendőt veszek...

HÁROM fehér kendőt veszek
Ha felveszem, fehér leszek.
Fehér leszek, mint a hattyú, mint a hattyú,
Nem ölel meg minden fattyú.

Három piros kendőt veszek,
Ha felveszem, piros leszek,
Piros leszek, mint a rózsa, mint a rózsa,
Rám illik a babám csókja.

Három sárga kendőt veszek,
Ha felveszem, sárga leszek,
Sárga leszek, mint a virág, mint a virág,
Leányoknak áll a világ.

Három barna kendőt veszek,
Ha felveszem, barna leszek,
Barna leszek, mint a csóka, mint a csóka,
Nem kell nekem senki csókja!

Az a kis lány...

Az a kis lány selyem ágját
Magasra vetette,
Az a legény a kalapját
Rajta felejtette.

Hozd ki rózsám, kalapomat,
Hadd teszem fejembe!
Hadd ne süssön a fényes nap
Kacsintó szemembe!

Három hordó borom van...

HÁROM hordó borom van,
Mind a három csapon van.
Olyan édes mint a méz,
Ki mit szeret, arra néz.

Három bokor saláta,
Három kis lány gyomláta;
Nem kell nekem saláta,
Csak az, a ki gyomláta.

Három kis lány a réten,
Virág van a kezében,
Nem kell nekem a virág,
Csak az, a ki csókot ad.

Azért hogy én szegény vagyok...

AZÉRT hogy én szegény vagyok,
Hat fekete lovon járok;
Hat fekete lovam karcsú,
Magam vagyok barna fattyú.

Azért hogy én szegény vagyok,
Hat fekete lovon járok;
Hat fekete meg egy deres,
Csak te, rózsám, engem szeress.

Irigylik a bajuszomat
Az én kedves jószágomat;
Felpederítem a végít,
Ugy megyek az utcán végig!

Letörött a kutam gémje...

LETÖRÖTT a kutam gémje,
Hol itatok ma estére?
Kényes az én lovam szája,
Nem szokott az más kutjára.

Nem szokott az más kutjára,
Belehajtom a Tiszába;
A Tiszának közepébe,
Onnan a másik szélére.

Mély a Tiszának a széle,
De még mélyebb a közepe;
Barna kis lány kerülgeti,
Által akar rajta menni.

Által akar rajta menni,
Bazsarózsát szakajtani:
Bazsarózsa, virágozzál,
Barna fattyú, házasodjál.

Házasodj meg, ha meg akarsz,
Végy el engem, ha el akarsz,
Mert ha engem elszalajtasz,
Ilyen rózsát nem szakajtasz.

Lefelé folyik a Tisza,
Nem folyik a' többé vissza,
Rajtam van a rózsám csókja,
Ha sajnálja, vegye vissza.

Eszemadta kis barnája...

ESZEMADTA kis barnája
Ki ne hajolna hozzája?
Sem országa, sem hazája,
Mégis piros az orczája.
Heje, huja, hopp!

Eszemadta kis szőkéje,
Ki ne hajolna feléje?
A ruhája fekete gyász,
De ő maga aranykalász,
Heje, huja, hopp!

Magasan repül a darú...

MAGASAN repül a darú,
Nagyokat is kurjantgat;
Szárnyaiból, farkaiból
Bokrétákat hullatgat.

Szedjed, rózsám, szedjed,
Kalapod mellé tegyed.
Hogy a többek közül téged
Könnyen megismerjelek!

Az alföldnek sík mezején...

AZ alföldnek sík mezején,
Ott terem a magyar legény;
Gyolcs ing, gatya lobog rajta,
A rózsája szótte, fonta,
A rózsája fonta, varrta.

Az alföldnek lapos táján,
Ott terem a magyar leány;
Vékony, karcsú a dereka,
Csókra termett az ajaka,
Csókra termett az ajaka!

Balatonon jár a hajó...

BALATONON jár a hajó,
A lány szeretőnek való;
Szerelem az evezője,
Fejkető a kikötője.

Torony nélkül mi a város?
Mit ér a lány, ha nem páros?
Heje-huja, lakodalom,
Magam is megházasodom!

Ez a szemem...

EZ a szemem, ez az egyik,
Jobban kacsint, mint a másik.
Ne haragudj, édes,
Ne haragudj, kedves,
Édes, kedves galambocskám.

Ez a karom, ez az egyik,
Jobban ölel, mint a másik,
Ne haragudj, édes,
Ne haragudj, kedves,
Édes, kedves galambocskám.

Az én szemem olyan kerek,
A hányat lát, annyit szeret,
Ne haragudj, édes,
Ne haragudj, kedves,
Édes, kedves galambocskám.

Az én szívem olyan igaz,
Ezer közül téged választ.
Ne haragudj, édes,
Ne haragudj, kedves,
Édes, kedves galambocskám.

Hová tegyem a subámat...

HOVA tegyem a subámat,
Hogy megleljem reggel?
Reggel rózsám, reggel,
Mikor a nap felkel.

Hová tegyem a kalapom,
Hogy megleljem reggel?
Reggel rózsám, reggel,
Mikor a nap felkel.

Hová tegyem tarisznyámat,
Hogy megleljem reggel?
Reggel rózsám, reggel,

Mikor a nap felkel.

Tedd emide, tedd amoda,
Tedd az ablakomba.
Ott megleled reggel,
Mikor a nap felkel.

Páva, páva...

PÁVA, páva, páva, páva szép madár,
Ez a kis lány hej, de igen czifrán jár,
Hasznát veszi,
Jól teszi,
Babája úgy szereti.
Liliom, liliom,
Sárga, sárga, sárga, sárga liliom!

Rózsa, rózsza, rózsza, rózsza szép virág,
Ez a legény de szomorú orcát vág,
Hasznát veszi,
Jól teszi,
Babája úgy szereti.
Liliom, liliom,
Sárga, sárga, sárga, sárga liliom!

Selyem, selyem, selyem, selyem szép ruha,
De füstölög biróéknál a konyha.
Ha füstölög,
Füstölög,
Néked ahhoz mi közöd?
Liliom, liliom,
Sárga, sárga, sárga, sárga liliom!

Gyere be, rózsám, gyere be...

GYERE be, rózsám, gyere be,
Csak magam vagyok idebe;
Két cigánylegény hegedül,
Csak magam járom, egyedül.

Gyere be, rózsám, gyere be,
Hadd legyünk ketten idebe;
Húzza a nótát a cigány,
Járjuk a tánczot szaporán.

Gyere be, rózsám, izibe,
Nincsen a pap se idebe;
Gyere be, rózsám, ölembe,
Ugy leszek aztán kedvembe!

Mondd meg, rózsám, hány inged van...

MONDD meg, rózsám, hány inged van?
Ne kérdezze kendtek,
Ha megmondom, annyi van, hogy
Elfeledi kendtek.

Talán csak van tizenkettő?
Nem találta még el;
Tízet adok, kettőt veszek,
Ugy találja majd el.

Nem azt kérdem, hány inged van:
Szeretsz-e, galambom?
Egyet adok, egyet veszek:
Szeretlek, galambom!

Nyisd ki, babám, az ajtót...

NYISD ki, babám, az ajtót!
Magyar kopogtat, nem tót,
Magyar kopogtat, nem tót!

Jaj, be soká nyitod ki,
Mint ha nem tudnád, hogy ki?
Mint ha nem tudnád, hogy ki!

Ha megveszen a hideg,
A lelkedre fagyok meg,
A lelkedre halok meg!

Kerek az én kalapom...

KEREK az én kalapom
Kerekebbre vágatom;
Kicsiny az én galambom,
Könnyen megcsókolhatom.

Kerek az én kalapom,
Kerekebbre szabatom;
Kicsiny az én galambom,
Lehajlok, megcsókolom.

Három huszas, látod-e?
Ha megiszom, bánod-e?
Hogyne bánnám, édesem,
Mikor veled keresem!

Vörös bársony süvegem...

VÖRÖS bársony süvegem,
Most élem gyöngyéletem!
Bokréta van mellette,
Barna babám kötötte.

Ha kötötte, jól tette,
Csókot kapott érette.
Köss még, babám, másszor is:
Megcsókollak százszor is!

Kakas a szemeten...

KAKAS a szemeten
Annyit nem kapar,
Hányszor az én rózsám
Engem betakar.
Pedig éjjel-nappal
Mind egyre kapar,
Annyit nem kapar,
Hányszor betakar.

Bakter a toronyba
Annyit nem kiált,
Hányszor engem rózsám
Csókkal megkinált...
Pedig éjjel-nappal
Mind egyre kiált,
Annyit nem kiált,
Hányszor megkinált.

A malom kereke
Annyit nem fordul,
Hányszor az én rózsám
Engem megcsókol...
Pedig éjjel-nappal
Mind egyre fordul,
Annyit nem fordul,
Hányszor megcsókol.

Biharban, Borsodban
Nincs annyi esküdt,
Hányszor az én rózsám
Nékem megesküdt...
Biharban, Borsodban,
Szabolcs vármegyében,
Nincs annyi esküdt,
Hányszor megesküdt!

Szeretem én magát nagyon...

SZERETEM én magát nagyon,
Mert fekete szeme vagyok.
Szemöldöke sugár vagyok,
Az enyimhez illik nagyon.

Azért, hogy egy kicsit ragyás,
Ő az én szeretőm, nem más;
Illik neki rettenetes,
Hogy egy kicsit himlőhelyes.

Eszemadta, teremtette,

De nagy a maga szemérme.
Jaj, ne nézzen a szemembe,
Meghalok szégyeltembe.

Nem volt eszem, hogy szerettem
Mást, míg magát nem esmertem,
Kend maga is szeret nagyon,
Azért az enyim maradjon.

Arra járjunk, arra...

ARRÁ járjunk, arra,
Merre furulyálnak,
Merre a legények
Éjjel-nappal járnak,
Éjjel-nappal járnak.

Szabad a legénynek
Éjjel-nappal járni,
De a szegény lánynak
Házához kell várni,
Házához kell várni.

Házához kell várni,
Talpon istrázsálni,
Sok éjjeli álmot
Érte elmúlatni,
Érte elmúlatni...

Gyi fel, sárga...

GYI fel, sárga, a tetőre!
Veled megyek menyegzőre.
Iha, czin, czinárom!
Szeret a virágom.

Ha megfázom, ha meghülök,
Mellette felmelegülök...
Iha, czin, czinárom!
Szeret a virágom.

Nézz, rózsám...

NÉZZ, rózsám, a szemembe,
Mit olvasol belőle?
Ugy-e, azt mondja,
Ugy-e, azt mondja:
Te vagy az angyalok
Ragyogó csillaga.

A szívem dobbanása
A tiednek hú mása.
Ugy-e, édesem,
Ugy-e, kedvesem:
Miénk a mennyország,
Nem kell több boldogság!

Ez az én szeretőm...

EZ az én szeretőm,
Ez a piczi barna:
Alattomba terem,
Mint a piros alma.

Piczi piros alma,
Terem minden sorba,
De ilyen barna lány
Nem minden bokorba.

Hát ezt a szőke lányt
Mért ne szerethetném?
Szép karcsu derekát
Mért ne ölelhetném?

Csak akkor leszek én
Boldog e világon,
Ha téged öllelek
Drága szép virágom!

Kerek az én kis kalapom...

KEREK az én kis kalapom, de drága,
Nem köszön az minden lánynak hiába.
Adj egy csókot éjszakára,
Az lesz a kalapom ára,
Galambom!

Kerek az én subám alja, de drága,
Nem takarja be a leányt hiába.
Adj egy csókot éjszakára,
Az lesz az én subám ára,
Galambom!

Kerek az én csizmám sarka, de drága,
Nem kopik az a lány után hiába.
Adj egy csókot éjszakára,
Az lesz az én csizmám ára,
Galambom!

Csenke felől...

CSENKE felől
Fuj a szellő,
Onnét, onnét, onnét, onnét jön szerető,
Onnét, onnét, onnét, onnét jön szerető.

Legyíngeti
A kalapját,
Ugy kellett, leti, leti, leti magát,
Ugy kellett, leti, leti, leti magát.

Teli zsebe
Mogyoróval,
Teli szája, szája, szája édes csókkal,
Teli szája, szája, szája, édes csókkal!

Ez a kis lány megy a kútra...

EZ a kislány megy a kútra,
Nem talál a gyalogutra, igaz a!
Utánna kellene menni,
Megölelni, megcsókolni, igaz a, igaz a!

Barna kis lány merit vizet,
S a szemembe mindig nevet, igaz a!
Hamis asszony lesz belőle
Én leszek a szeretője, igaz a!

Veszek neki...

VESZEK neki csizmát, pirosat,
Üttetek rá patkót, magasat,
Fénylik a te csizmád, ragyog is,
Ragyogó csillag vagy magad is.

Veszek neki piros pántlikát,
Hadd fonja be gyönyörű haját:
Piros a pántlikád, mint magad,
Hamis vagy te rózsám, ne tagadd.

Sárga csikó...

SÁRGA csikó, sárga csikó, sárga,
Az én rózsám nem lesz mindig árva,
Az én rózsám nem lesz mindig árva,
Szüret után én leszek a párja.

Azért hogy én szegény legény vagyok,
Barna kis lány szeretője vagyok,
Szeret az a barna kis lány engem,
Meghalni is kész volna érettem!

Széna, széna, széna,...

SZÉNA, széna, széna terem
A réten, a réten,
Megcsókollak, kedves rózsám,
A héten, a héten!

Piros alma, gömbö-, gömbö-,
Gömbölyü,
A te orczád gyönyö-, gyönyö-,
Gyönyörü!

Minden falu édes hazám...

MINDEN falu édes hazám,
Minden asszony édes anyám,
Minden szép lány feleségem
Kivel világomat élem.

Eszem a teremtő fátat,
Engem szeress, ne anyádat,
Olyan igaz leszek hozzád
Mint tulajdon édes anyád!

Hejh, be szépen világít...

HEJ, be szépen világít
Az esteli csillag!
Hej, be szép szőke legény
Áll ablakom alatt!
Be kellene híni,
Mellém is ültetni,
Piros szőke legénynek
Puha ágyat vetni.

Ujjamon gyűrűje,
Zsebemben levele,
Piros szőke legénynek
Rajta van a neve.
Nem adnám én a nevét
Két arany almáért,
Hát őt magát, hogy adnám
Széles e világért!

Megkötöm a lovamat...

MEG kötöm a lovamat
Czédrusfa ágához,
Magam meg lefekszem
Galambom ágához.

A vásárra voltam,
Vásárfiát hoztam,
Kedves galambomnak
Egy pár csókot adtam.

A szerelmet pénzen
Nem lehet megvenni,
De egy mézes csókon
Ki lehet alkudni.

Rózsa vagy...

RÓZSA vagy, rózsza vagy,
Még annál is szebb vagy;
Aranynál, ezüstnél
Sokkal ékesebb vagy.

Aranyat, ezüstöt
Mindenkor találok,
De tetőled rózsám,
Könnyen el nem válok.

Ha én rózsza volnék...

HA én rózsza volnék,
Hamar elhervadnék,
Senki rám nem nézne,
Senki nem szeretne.

Ne mondj hát rózsának,
Engem violának,
Egy viola-szegfűt
A nyári nap elsüt.

Bizony, ha lehetnék,
Én csak galamb lennék;
Oh, hová nem mennék,
Ha most repülhetnék!

Sem rózsza nem leszek,
Sem galamb nem leszek,
Mert én, édes rózsám,
Csak a tied leszek.

Van kökényfa...

VAN kökényfa, de nincs rajta,
Van szeretóm, de mi haszna?
Én szeretem, ő nem szeret,
Jaj, be gyalázatos élet!

Van rózsafa, van is rajta,
Van szeretóm, van is haszna,
Én szeretem, ő is szeret,
Oh, be gyönyörű egy élet!

Haja, haja, haja...

HAJA! haja! haja! haja!
Bodor a szeretóm, haja;
Bodorodjon a vállára,
Mind a komló garadjára.

Haja, haja, mégis haja,
Barna a szeretóm haja.
Bár olyan barna ne volna,
Nem kapnának annyira rajta!

Nincs édesebb a nádméznél,
Nincs hunczutabb a legénynél,
Este a lányt megcsókolja,
Ha elfordul, kicsúfolja.

Az estének nincsen vége,
A legénynek nincsen szeme,
Szeme volna, haza menne,
Itten nem szentelenkedne.

Este van már...

ESTE van már, este,
Haza kell már menni,
Kedves szeretómnek
Jó estét mondani.
Jó estét, jó estét,
De nem mindenkinek,
Csak annak az egynek,
Kedves szeretómnek.

Jaj, de édes ez a méz...

JAJ, de édes ez a méz, hopp,
Ez a méz, ez a méz,
Ki kit szeret, arra néz,
Haja, hija, hopp.

Lám én a kit szeretek, hopp,
Szeretek, szeretek,
Reá nézek, nevetek,
Haja, hija, hopp.

Kukoricza szára...

KUKORICZA szára
Felfutott a fára,
Az én galambomnak
Dombon van a háza.

Kukoricza szára
Felfutott a fára,
Az én kedvesemnek
Csókra áll a szája.

Mikor arra járok,
Nagyokat durrantok,
Az én galambomnak
Szívére bút hajtok.

Ne szomorkodj, rózsám,
Most is szeretlek ám;
Ha nem szeretnélek,
Nem emlegetnélek.

Majd jövő farsangkor,
Többet mondok akkor,
Violám, enyim léssz
Eszendő ilyenkor.

Zöld erdőben...

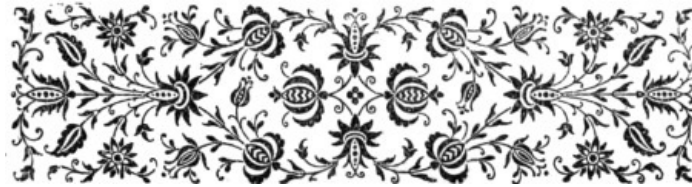
ZÖLD erdőben, sik mezőben
Lakik egy madár,
Kék a szárnya, zöld a lába,
Jaj de szépen jár!

Várj madárka, kis galambom,
Várj egy kissé, várj.
Az Isten is úgy akarja,
Tied leszek már.

-101-

A haza.

-102-
-103-

-104-
-105-

István királyról.

ÓH, hol vagy magyarok
Tündöklő csillaga!
Ki voltál valaha
Országunk istápjja?

Hol vagy, István király?
Téged magyar kíván,
Gyászos öltözetben
Te előtted sirván.

Rólad emlékezvén
Csordulnak könnyei,
Búval harmatoznak
Szomorú mezei.

Lankadnak szüntelen
Vitézlő kezei;
Nem szünnék iszonyú
Sirástól szemei.

Virágos kert vala
Hires Pannonia,
Mely kertet öntöze
Hiven szűz Mária.

Kertésze e kertnek
István király vala,
Termesztője ennek
Ő vele meghala.

Ennek életében
Élt a Magyarország,
Ő halála után

-106-

Lett holt-eleven ág.

Előtted könyörgünk,
Bús magyar fiaid.
Hozzád fohászkodunk
Gyászoló lányaid.

Tekints, István király,
Szomorú hazádra,
Fordítsd szemeidet
Régi országodra!

Amott látod...

»**A**MOTT látod, rózsám,
Azt a száraz nyárfát...
Mikor az kizöldül
Akkor megyek hozzád!«

»Hiszem én Istenem',
Kizöldül az én fám,
Virágos tavasszal
Visszatérsz még hozzám.«

»Vágassuk le, rózsám,
Azt a száraz nyárfát,
Csináljunk belőle
Egy nagy akasztófát;

Arra akaszszuk föl
Azt a török császárt,
Hogy ne szomorítson
Már több édes anyát.

Belegrád! Belegrád!
Átkozott Belegrád!
De sok édes anyát
Megszomorítottál!

Belegrád, Belegrád!
Átkozott Belegrád
De sok édes anya
Átkot mondott reád!«

Nyalka kurucz...

HOL vagy te most, nyalka kurucz,
Ki oly' voltál, mint egy szép strucz?
Már hazádba soha nem jutsz,
Ez világból is majd kifutsz.
Nyalka kurucz!
Nyalka kurucz!

Fájhat szived alsó földért,
Dunán túl szép országodért,
Elhagyott szép asszonyokért,
Télben rendelt kvartélyodért.
Nyalka kurucz!
Nyalka kurucz!

Nem vigyázz most Soprontájra,
A kőszegi nyájasságra,
Szombathelyi szép dámákra,
A sümegi kevély tánczra.
Nyalka kurucz!
Nyalka kurucz!

Hol van hosszú pántos kardod,
Majd tiz fontos a tarsolyod,
Mennykő-ütött nagy pallosod?
Nyalka kurucz!
Nyalka kurucz!

Hol van cifra karabínod,
Gréczi, bécsi pár pisztolyod,
Üsttel rakott pantallérod,
Czifrán varrott szép tarsolyod?
Nyalka kurucz!
Nyalka kurucz!

Szegénységet szítdad, verted,
Nemzetséged sem becsülted,
Senki személyét sem nézted,

Testét, lelkét megmivelted.
Nyalka kurucz!
Nyalka kurucz!

-109-

Te ó kurucz! akkor voltál,
Mikor cifrán adtát mondtál,
Nyelveddel sokakat szidtál,
Isten ellen káromkodtál.
Nyalka kurucz!
Nyalka kurucz!

Azért Isten megbüntetett,
Idegen országra vetett,
Szabadságot tőled elvett,
Téged messze földre vetett.
Nyalka kurucz!
Nyalka kurucz!

Rákóczi Sámuel.

PÜSPÖK városába hogy bémentem vala,
Nem sokad magammal, csak század magammal:

A váradi basa vendégségbe hiva;
Egy cseppet sem késtem, - csakhamar elmentem.

Mikoron bémentem a város kapuján,
Mikoron bémentem a város kapuján:

Egyfelül a basa fogá jobb kezemet,
Másfelül a pogány kötözé testemet...

Mi dolog, vitézek, hogy engem kötöztök?
Mi dolog, vitézek, hogy engem kötöztök?

Talán azt tudjátok, hogy én rab nem vagyok?...
Hej, ha azt tudnátok: térdig vasban járok!

-110-

Megüték a dobot a piac közepén,
Mégfuvák a sipot a torony tetején:

Urak sallangosa, Rákóczi Sámuel,
Uri méltóságod szolgaságra vál el!

Kényén tartott tested térdig vasban hever,
Kényén tartott tested térdig vasban hever.

Ha a tenger vize mind ténta volna is,
Valamennyi fűszál mind penna volna is:

Mégsem irhatná le kinjai sokságát,
Melyekkel emésztik szegény ó Nagyságát!

Jaj már minekünk...

JAJ már minekünk,
Magyar nemzetnek,
Kik feltámadtunk
Rebelliseknek;
Szuhay Mátyás, Zákány Tamás
Kopasz fejének,
Nagy pipájú, kevés dohányú
Magyar nemzetnek!

Az alföldi csikós.

RÁKOSNÁL a pesti vásárrul
Egy Tiszántul való csikós bundástul -
Tiszántul, bundástul, vásárrul

-111-

Egy pár itcze jó borra béfordul;
S ott mulat egy dunaföldi magyar ur -
Tiszántul, béfordul, bundástul.

Kérdi ez a csikóstul tréfából:
Tudnak-e a Tiszántul magyarul?
Tiszántul, magyarul? tréfából.

A csikós azt feleli a bundából:
Ezt talán az ur kérdi nyájasságbul?
Tiszántul, bundából, nyájasságbul.

És ha az ur ezt kérdi tréfából:
Megmondom én, mit itéljek, hallj' az ur!
Tiszántul, tréfából, hallj' az ur.

Némelyek azt mondják, hogy Tiszántul,
A ki nem tud magyarul, megtanul; -
Tiszántul, magyarul, megtanul.

Mások pedig mondják, hogy Dunántul,
A ki nem tud magyarul, nem tanul;
Dunántul, magyarul, nem tanul.

Dunántul a magyar iszik klázlibul,
Megeszi a roszprádlit czintálbul,
Dunántul: klázlibul, czintálbul.

Tiszántul a magyar iszik kancsóbul,
Eszik fa-, cseréptálbul vagy bográcsbul,
Tiszántul, kancsóbul, bográcsbul.

Láttam én egy koldust Dunántul:
Kenyeret sem tudott kérni magyarul,
Dunántul, magyarul - mely rosszul!

Koldulgat egy kopasz ember Tiszántul:
Tököli sem tudott jobban magyarul;
Tiszántul: magyarul, hatalmasul!

A dorogi csaplárosné Dunántul,
Mikor beszél magyarul: majd megful;
Dunántul, magyarul, majd megful.

Hajdu-Dorog városában Tiszántul:
Prédikál az orosz pap is magyarul;
Tiszántul: magyarul, nem oroszul.

Tiszántul szép nemzetünknek szájából
Gyenge kegyes hangzásában a szó hull, -
Tiszántul, szájából, a szó hull.

Oda fel pedig többnyire, Dunántul:
Nyelvünkön sokaknak foga megritkul;
Dunántul magyar szón megritkul.

Többet mondanék az urnak tréfából:
De sietek hazafelé Tiszántul;
Tréfából így tanul, - megindul.

Bocsánat pedig uram a tréfáról:
Éljen a sok dunaföldi magyar ur!
Tiszántul, Dunántul -
Éljen a sok drágavérű magyar ur!

Bakatoborzó.

- *A mult század végéről.* -

HA meguntad életedet,
Feleséged, gyermekedet:
Haj, gyere pajtás katonának!
- Jaj, dehogyan megyek, mert levágnak!

Ne félj pajtás, nem bántanak:
Csak a karddal tapogatnak.
Haj, gyere pajtás katonának!
- Jaj, dehogyan megyek, mert levágnak!

Ha nem tudnál lovagolni:
Megtanítunk gyalogolni.
Haj, gyere pajtás katonának!
- Jaj, dehogyan megyek, mert levágnak!

Ha nem tudnál imádkozni:
Megtanítunk dohányozni.
Haj, gyere pajtás katonának!
- Jaj, nem megyek én, mert levágnak!

Huszár vagyok, lelkem babám...

HUSZÁR vagyok, lelkem babám,
Az is maradok,
Szemed színű dolmányomon
Sárga gomb ragyog;

Ucczu! peng a sarkantyum,
Csekély gondom, semmi bűm,
Csak úgy vigadok!

-114-

Kard villog az oldalomon,
Tajték a pipám,
Veres csákó süvegemen
Leng a bokrétám:
Mind a mellett csak az kár,
Hogy tán nem is kedvel már
Hűtelen babám.

Ó, te szívemet epesztő
Kaczér szőke lány!
A huszárnak szeretője
Akad akárhány;
Nyájas, gyöngéd, deli, szép,
Oly takaros, olyan ép,
Mint a tulipán.

Mikor nekem jó kedvem van,
Boka hegedül,
Mellém intek egy leánykát
A szebbek közül,
S megforgatom, míg daczos
Babám szeme bánatos
Könyekbe merül.

Selyem szőrű pej paripám
Száz aranyat ér,
Horkol, tombol, tüszkölődik,
Bőrébe nem fér;
Még egyszer és utólszor
Megugratom hajnalkor,
Babám kedveér!

Van-e széles e világon
Szebb a nótámnál?
Jöszte babám, béküljünk meg
Bájos hangjánál!
Mebékülünk, ugy-e bár?
Nyujtsad ajkad... enyém már:
Csókolóra áll!

-115-

Mikor masírozunk, kapitány uram?

MIKOR masírozunk, kapitány uram?
Mikor masírozunk, kapitány uram?
Holnap, holnap, holnap után,
Csütörtökön ebéd után,
Kedves katonáim!

Mi lesz az ebédünk, kapitány uram?
Mi lesz az ebédünk, kapitány uram?
Lencse, borsó, káposztával,
Jó borocska szalonnával,
Kedves katonáim!

Elszakadt a nadrág, kapitány uram!
Elszakadt a bakancs, kapitány uram!
Vagyon szabó, csizmadia,
Ki megvarrja, ki megfoldja,
Kedves katonáim!

Vetetlen az ágyunk, kapitány uram!
Vetetlen az ágyunk, kapitány uram!
Itt van Sári, majd megveti,
Még magát is belé veti,
Kedves katonáim!

-116-

Már mi nálunk verbuválnak...

MÁR mi nálunk verbuválnak
Kötéllal,
Mefogják a szegény legényt
Erővel.

Hátra kötik a két kezét
Kötéllal,
Ugy kísérik be Kassára
Fegyverrel.

A gazdagnak öt-hat fia,
Nem bántják;
A szegénynek ha egy van is,
Megfogják.

Utána megy apja, anyja,
Siratják,
Kérik pénzért, kiváltani,
Nem adják.

Eredj haza, szegény ember,
Azt mondják,
Viseld apró árváidnak
A gondját.

De megveri az Ur Isten
Idővel,
Ki a szegényt sanyargatja
Erővel.

Áll a verbunk, tánczoljunk...

Áll a verbunk, tánczoljunk,
Nosza, kún legények!
Tele csordultig borral
Állnak az edények.
Pántlikát kalapunkra
Majd osztogatnak,
Mentét, dolmányt és nadrágot
Hozzánk szabatnak.

Itt állnak a lovak is,
Készen abrakolva,
Melyek a magyar legényt
Hordozzák tánczolva;
Ha sebesít sok franczot
Az én jobb karom,
Akkor mondja jó királyom:
Édes magyarom!

Ne higj pajtás a németnek...

Ne higj pajtás a németnek,
Akárhogyan hitegetnek.
Adjon bár oly nagy levelet,
Mint egy kerek fa kőpenyeg.

Üssön pecsétet reája,
Mint egy kalap karimája:
Nincsen abban semmi virtus,
Verje meg a Jézus Krisztus!

Bajusz kell a magyarnak...

BAJUSZ kell a magyarnak,
Miről sokat tartanak.
Félre, bajusztalan száj!
Orrom alatt ne piszkálj.

Magyarország azért jó,
Ritkán üres a hordó.
Ha kiürül, megtöltik,
S vele kedvöket töltik.

Jaj de messze elviszik,
Hogy a magyar bort iszik!
Pedig, a teringettét!
Nem issza meg az eszét.

Nem úgy van most...

NEM úgy van most, mint volt régen,
Nem az a nap süt az égen,
Nem úgy illatoz a virág:
Kétszínűvé lett a világ.

Ne higj a mézes beszédnek,
Kivált a fehér cselédnek,
Ritka az, a minek látszik:
Csak szembekötősdit játszik.

Nincs becse a hazafinak,
Csak a hajlongó urfinak;
Világ a német gavarnak:
Jó éjszakát a magyarnak.

Átok fogta meg a magyart,
Mert az soha együtt nem tart;
Rajta igaz a közmondás:
»A mennyi ház, annyi szokás«.

Szép volt halni a hazáért,
Most ritka ontta érte vért;
Hajh! Hallottam azt beszélni:
Szebb a jutalomért élni.

Régi őseink elholtak,
Kik a közjónak hódoltak;
Hejh! ha most feltámadnának,
Újra sírba szállanának.

Ha jutalmat a hív nem kap:
Nem igazat papol a pap.
El kell veszni a világnak,
Vagy győzni az igazságnak!

Szép világja a magyarnak...

SZÉP világja a magyarnak:
Mostan negyvennyolczt írnak.
Magam is el fogok menni,
Nyalka honvéd fogok lenni.

Puskát veszek a vállamra,
Kardot kötök oldalamba,
Megmutatom a muszkának:
Magyarok hogyan csatáznak.

Megálljuk mi a helyünket,
Nem hagyjuk el vezérünket,
Ott láttuk a Tisza partján:
Futamodott a szervián.

Hej, Szent Tamás erős helység,
Körül fogta az ellenség;
Ne féljete, magyar lányok,
Nem jönnek a szerviánok!

Perczel Móricz katonája
A falakat mind megmászta;
Muszkát, ráczot és németet,
Mindent pokolba kergetett.

Perczel Móricz arany csillag,
Ott, Szent Tamás alatt ballag;
Sirogatja halottait:
Kossuth Lajos katonáit.

Kossuth Lajos azt üzente...

KOSSUTH Lajos azt üzente,
Elfogyott a regímentje.
Ha még egyszer azt üzeni:
Mindnyájunknak el kell menni,
Éljen a magyar szabadság!
Éljen a haza!

Esik eső karikára,
Kossuth Lajos kalapjára.
Valahány csepp esik rája,
Annyi áldás szálljon rája,
Éljen a magyar szabadság!
Éljen a haza!

Zúg az erdő, zúg a mező...

ZÚG az erdő, zúg a mező, -
Vajjon mi zúgatja?
Talán bizony Perczel Móricz
A lovát ugratja.

Szép ő maga, szép mindene,

Szép a paripája,
Vigan vágat a honvédek
Nyalka táborába.

Kossuth Lajos: édes apám...

KOSSUTH Lajos: édes apám,
Felesége: édes anyám,
Én vagyok az igaz fia:
Magyarország katonája.

Kossuth Lajos udvarába'
Eltörött a lovam lába;
Gyerünk, pajtás! gyógyítsuk meg,
Itt a muszka, szalaszszuk meg!

Gyere, pajtás...

GYERE, pajtás, katonának,
Jobb lesz dolgod, mint apádnak.
Se nem kapálsz, se nem kaszálsz,
Pesti kaszárnyában sétálsz.
Éljen a nemzet! Éljen a nemzet!

Trombitálnak, trombitálnak...

TROMBITÁLNAK, trombitálnak,
A huszárok sorba állnak,
A Nagy Sándor ármadája
Az ellenséget bevárja.

A Nagy Sándor legelől áll,
Jobb feléről meg egy pap áll,
Kereszt vagyon a kezében,
Szent ostya meg az öblében.

Édes fiaim, huszárok!
Futnak-e már a kozákok?
Hej, Nagy Sándor, gyenyeralis,
Oda van a huszárod is!

Édes fiaim, honvédek!
Futnak-e már a németek?
Hej, Nagy Sándor gyenyeralis,
Oda van a honvéded is!

Lehajtja a fejét ő is,
A Nagy Sándor, gyenyeralis,
Hullik a köny két szemébül,
A magyar ég elsötétül.

Ezer esztendeje...

EZER esztendeje annak,
Hogy a magyarok itt laknak.
Most akarják kitiltani, kiirtani,
Életüktől, vagyonuktól megfosztani.

De a magyar azt nem hagyja,
Árpát, búzát betakarja,
Nem is hagyja, nem is hagyta, mind halálig,
Míg a magyar vértől a föld fel nem ázik.

A kardomnak markolatja ezüstből...

Akardomnak markolatja ezüstből,
Most csavartam ki a német kezéből;
Ki kék verni a hazából,
Áldott Kis-Magyarországból,
Angyalom!

Majd kiverik a szép magyar huszárok,
Mikor vágják, hajtják a sok kozákot.
Utánok a gyalog baka,
Nem is jönnek többé vissza,
De soha!

Kis Kanizsán, a víz mellett...

Kis Kanizsán, a víz mellett
A szervián vitézkedett;
Sok ott hagyta koponyáját,
Sok elhordta az irháját.
Éljen a magyar!

Kottorinál magas árok,
Ott vannak a szerviánok;
Éles kés van a kezükben,
Vörös sipka a fejükben,
Éljen a magyar!

Ne félj, ne félj, magyar leány,
Nem rabol el a szervián;
Perczel Móricz katonája
A nadrágjából kirázza.
Éljen a magyar!

Kossuth Lajos, Kossuth Lajos!

Kossuth Lajos, Kossuth Lajos!
Most az ország dolga bajos;
De csak addig lesz az bajos,
Míg visszajössz Kossuth Lajos.

Kossuth Lajos nagy bújába'
Kiül a tenger partjára,
Ráborul a koronára:
Hol van a sok katonája?!

Akkor zengett Buda vára...

Akkor zengett Buda vára,
Mikor honvéd rohant rája.
Poros, rongyos, poros, rongyos a ruhája,
Mégis bátran, mégis bátran rohant rája!

Mi fehérlik ott a síkon...

Mi fehérlik ott a síkon, távolba?
Talán biz az édes anyám gunyhaja?
Messze jártam, másutt is volt jó dolgom,
Hejh! de szívem csak azt mondja: jobb otthon.

Késő őszszel száll a fecske messzire,
De tavasszal újra megjő fészkiére,
Messze eljár, hegyen, völgyön és síkon,
Hejh, de mégis azt csevegi: jobb otthon.

Elviszik a nyalka huszárt csatába,
Sok országot, világot lát jártába',
Nyer szerelmet, dicsőséget mindenhol,
Hejh, de szíve csak azt súgja: jobb otthon!

Szennyes az én ingem...

Szennyes az én ingem,
Szennyes a gatyám is,
Majd hoz Kossuth tisztát,
Türr Pista meg puskát.
Éljen Garibáldi!

Kossuth, Klapka és Türr,
Mind be fognak jőni,
Sereg is jó velök
Hús-harmincz ezernyi.
Éljen Garibáldi!

Beh sok itt a holló,
De kevés a kard, ló,
Majd elhozzák, csak mi
Legyünk készek halni.
Éljen Garibáldi!

Legyen úgy, mint régen volt...

Legyen úgy, mint régen volt,

Legyen úgy, mint régen volt:
Hogy ne legyen a magyarnak,
Hogy ne legyen a magyarnak
Sem nadrágán, sem csizmáján semmi folt.

Legyen úgy, mint régen volt,
Legyen úgy, mint régen volt:
Süvegélje meg a magyart,
Süvegélje meg a magyart
Mind az oláh, mind a német, mind a tót.

Legyen úgy, mint régen volt,
Legyen úgy, mint régen volt:
Tele legyen a magyarnak,
Tele legyen a magyarnak
Mind az itcze, mind a pincze, mind a bolt.

Nem hitted, rózsám...

NEM hitted rózsám: katona vagyok én,
Majd elhiszed, ha elmasérozom én.
Visznek, visznek Lengyelország felé,
Sírva nézek kedves hazám felé.

A ki magyar, fogja meg a kezem,
Isten tudja: lát-e többé, vagy sem.
Ezer ágyu van a harcz mezején,
Igy hát, rózsám, katona leszek én.

Addig engem el ne temessetek,
A rózsámnak levelet küldjetelek.
Világoskék legyen a koporsóm,
Barna kis lány mellette siratóm.

Kedves rózsám...

KEDVES rózsám virágos kis kertje
Rozmarinttal körül van ültetve,
Rozmarintszál, basa rózsalevél,
Látom én már, hogy a másé levél.

Hajlandó vagy, mint a réten a nád,
Azt gondoltam, nekem nevelt anyád,
De már látom, hogy nem nekem nevelt,
Jobb vállamon hordozom a fegyvert.

Megérik a szőlő nemsokára,
Árván marad a töve utána,
Te is árván maradsz, szép angyalom,
Mert már nekem el kell masíroznom.

Magasan jár a csillag az égen,
Ki könyörül a szegény legényen?
Elpanaszlom búmat egy madárnak,
Kiéneki az egész világnak...

Sír az apám, sír az anyám...

SÍR az apám, sír az anyám,
Nem t'om mért.
Katonának vagyok írva,
Tán azért.

Ne sírj, apám, ne sírj, anyám,
Nevelj mást!
Az is jó lesz katonának
Majd, meglásd.

Könyeimnek záporából...

KÖNYEIMNEK záporából tenger lett,
Mert elhagyott az én rózsám engemet,
Elment a hazát védeni,
Vissza sem fog többé jönni
Sohasem.

Ti leányok, maradjatok pártába',
Igaz legény már nem ölel karjába;
Ki honn marad, nem érdemel,
A ki elment, annak nem kell

Ha én gólyamadár volnék...

HA én gólyamadár volnék,
Túl a tengereken szállnék;
Ott imádkoznám hazámért,
Hazámban a szép rózsámért.

Ha én levelet irhatnék,
Arany pecsét alatt írnék;
A szívemet beletenném,
Hozzád, rózsám, elküldeném.

Katonának vagyok irva...

KATONÁNAK vagyok irva,
Föl is vagyok mundérozva,
Puska vagyom a vállamon,
Patrontás az oldalamon.

Ez az élet, igaz élet,
Viczipánnal sem cserélek,
Ha azt mondják: jobbra néztek,
Csak azért is balra nézek.

Végig megyek...

VÉGIG megyek a nagy utcán dalolva,
Barna kis lány áll a korcsma-ajtóba.
Teli kancsó a kezébe, köszönti,
Gyenge karom a derekát öleli.

Ha kiállok a kaszárnya elébe,
Sirva nézek a csillagos egekre,
Jaj Istenem, merre van az én hazám!
Merre sirat engem az édes anyám?...

Már eljött...

MÁR eljött az a nap, hogy el kell indulni,
Hazámtól s házamtól messzire távozni,
Öreg szüleimtől sírva elbucszúzni.

Harsog a trombita, indulni kell erre,
Ökröm szarva helyett kard van a kezembe',
Ekém szarva helyett a fegyverem töltve.

Ki tudja, hol leszen nekem meghalásom!
Erdőn-e vagy mezőn, vagy a hideg szellőn?
Beteg fogok lenni, ki fog megsiratni?
Meg találok halni, ki fog eltemetni?

Tengernek nagy partja koporsóm oldala,
Tengernek mélysége koporsóm feneke;
Tenger sűrű habja leszen szemfedelem,
A tengeri halak lesznek sirásóim,
Az égi madarak lesznek siratóim.

Szemeimet...

SZEMEIMET felvetettem
A csillagos egekre,
Ott láték egy bús gerliczét
Hazám felé repülve.

Állj meg, te bús gerlicze,
Vidd el ezt a levelet,
Mondd meg az én édesemnek,
Ne sirasson engemet.

Csehországnak külső szélén
A csatába kell menni,
Bucszúztató leveletem
Most akarom megírni.

Bucszúsom a hazámtól,
Felnevelő dajkámtól,
Jaj Istenem, gyenge rózsám,

Hogy váljunk el egymástól!...

Nézz, rózsám, a szemembe...

NÉZZ, rózsám, a szemembe!
Mit olvasol belőle?
Ugy-e, azt mondja,
Ugy-e, azt mondja:
Te vagy az angyalok
Ragyogó csillaga.

Felkötöm a kardomat,
Ugy védem a honomat.
Ugy-e, jól teszem?
Ugy-e, jól teszem?
Mert én a hazámat
Igazán szeretem.

Magyarország édes fia...

MAGYARORSZÁG édes fia
Vagyok én, vagyok én,
Hű szeretőt is csak itten
Kapkod én, kapkod én.
Van itt szép lány, mint a csillag
Az égen, az égen,
Szép is, jó is, mint a virág
A réten, a réten.

Mikor nyolcz esztendő voltam...

MIKOR nyolcz esztendő voltam,
Katonának nem jó voltam,
Most járok a huszadikba,
Kisérnek a háborúba.

Mikor göndör hajam vágták,
Babám kötőjébe rakták.
Nem volt annyi hajam szála,
A mennyi köny hullott rája.

Felszállott a páva...

FELSZÁLLOTT a páva
Vármegye házára,
Sok szegény legénynek
Szabadulására.

Rab vagyok, rab vagyok,
Szabadulást várok;
A jó isten tudja,
Mikor szabadulok.

Rab vagy, rózsám, rab vagy,
Én meg beteg vagyok:
Ha te kiszabadulsz,
Én is meggyógyulok.

Fáj, fáj, fáj, fáj.

FÁJ, fáj, fáj, fáj,
Fáj a szívem, fáj.
Fáj a szívem te éretted
Mióta megismertelek;
Fáj, fáj,
Fáj a szívem fáj.

El, el, el, el,
El kell menni, el!
El kell menni, nincs mit tenni;
Tőled, hazám, távol lenni!
El, el,
El kell menni, el.

Légy, légy, légy, légy,
Légy szerencsés, légy!
Szülőföldem, édes hazám,
Kitől oly messze származám,

Légy, légy,
Légy szerencsés, légy.

Meg, meg, meg, meg,
Még meglátlak, meg!
Meglátlak még nemsokára,
Édes hazám szép határa!
Meg, meg,
Még meglátlak, meg.

Seprik a szentgyörgyi utcát...

SEPRIK a szentgyörgyi utcát,
Viszik a székelly katonát.
Állj, meg rózsám, kérdjelek meg,
Hogy, ha elmegy, hol kaplak meg.

Jere fel Csik-Szeredába,
Még kapsz ott egy korcsomába';
Ha nem lelsz a korcsomába',
Jere fel Galicziába.

Galiczia közepében
Két kaszárnya van egy végben,
Oda gyűlnek a székellyek,
Ott búsulnak ők, szegények.

Édes anyám...

ÉDES anyám is volt nekem,
Keservesen tartott engem.
Éjszaka font, nappal mosott...
Jaj, be keservesen tartott!

Édes volt az anyám teje,
Keserű a más kenyere.
Ki nem hiszi, próbálja meg,
Minden magáról tudja meg.

Nem szólok én, csak hallgatok,
Mert idegen helyen vagyok.
Nem szól az idegen vendég,
Mégis van bánata elég.

Édes anyám, ha keres kend,
Debreczen felé jőjjön kend.
Ott vannak az új rekruták,
Kiknek göndör haját nyírják.

Látod, rózsám...

LÁTOD, rózsám, hogy nyergelek, jaj!
Látod, rózsám, hogy nyergelek, jaj!
Mégsem hiszed, hogy elmegyek, jaj, jaj, jaj!

Lovam lába indulóban, jaj!
Lovam lába indulóban, jaj!
Magam szája bucsuzóban, jaj, jaj, jaj!

Nézz utánam keservesen, jaj!
Nézz utánam keservesen, jaj!
Látsz-e többé, vagy sohasem, jaj, jaj, jaj!

Ha meg nem látsz az életben, jaj!
Ha meg nem látsz az életben, jaj!
Meglátsz a magas egekben, jaj, jaj, jaj!

Nem kell nekem papiros...

NEM kell nekem papiros,
Maradjon a boltba'.
Jobban illik fényes kard
Az én oldalamra.

Gálicz helyett golyóbis
Csörög a zsebemben,
Tinta helyett palaczk bor
Villog a kezemben!

Kis pej lovam térdig sáros...

Kis pej lovam térdig sáros,
Ragyogós csillagom, galambom!
A kantárja meg aranyos,
Ragyogós csillagom, galambom!
Felcsap a sár a hátára,
De még jobban gazdájára,
Ragyogós csillagom, galambom!

Szállj le, huszár, a nyeregből!
Ragyogós csillagom, galambom!
Vesd ki lábad a kengyelből,
Ragyogós csillagom, galambom!
Ereszd le a lekötődöt,
Öleld meg a szeretődöt!
Ragyogós csillagom, galambom!

Zöld asztalon ég a gyertya,
Ragyogós csillagom, galambom!
Barna kis lány gyujtogatja,
Ragyogós csillagom, galambom!
Hol meggyujtja, hol eloltja,
Csak a szívem szomorítja.
Ragyogós csillagom, galambom!

Három huszár a csárdában,
Ragyogós csillagom, galambom!
Piros bort iszik bujában,
Ragyogós csillagom, galambom!
Tele pohár a kezében,
Szeretője az ölében,
Ragyogós csillagom, galambom!

* * *

Három huszár a csárdában,
Ragyogós csillagom az égen!
Piros bort iszik bujában,
Ragyogós csillagom az égen!
Piros bort iszik bujába',
Mén a császár szobájába,
Ragyogós csillagom az égen!

Szegedi kaszárnya...

Szegedi kaszárnya,
Nem az Isten háza;
Sok szép barna lánynak
Ott hervad virága.

Tegnapelőtt este
Csak azt vettem észre:
A két kezem, lábam
Vasba vagyon verve.

»Ne sirass, angyalom,
Ne sirass oly nagyon!«
»Hogyne siratnálak,
Mikor vasban látlak?!«

Rózsa virít, rózsá nyílik...

Rózsa virít, rózsá nyílik,
A babám udvarán;
Magyar huszár karírozik
Sötét pej paripán.

Ne karírozz, magyar huszár,
Még le találsz esni,
Nincsen itten édes anyád,
Ki fog megsiratni?

Ne sirasson engem senki,
Jól vagyok tanítva,
Se galopba', se karélyba'
Le nem esem róla.

Magyar huszár, magyar huszár
A nyeregbe termett,
Mint a jó földbe a búza
Belegyökeredett!

Nagy-Abonyban...

NAGY-ABONYBAN csak két torony látszik,
De Majlandban harminczkettő látszik;
Inkább nézném az abonyi kettőt,
Mint Majlandban azt a harminczkettőt!

Este jött a parancsolat...

ESTE jött a parancsolat számunkra,
Indulni kell, magyar fiak, a harcra,
Sirtam mint a zápor eső,
Hogy tőled búcsuzni késő,
Galambom!

Reggel korán megütötték a dobot,
Kiadták a kemény parancsolatot:
Indulni kell a csatára,
Csókot sem adtam szép szádra,
Galambom!

Ha az Isten visszahozna még egyszer,
Meggérdezném, mit fogadtál ezerszer,
Hogy mind addig hivem maradsz,
Mig Puchnerrel eltart a harcz
Erdélyben.

Ha meghalok vagy a csatán elesem,
Gondolj reám, imádkozzál érettem.
Hullass érttem egy pár könnyet,
Megéremlem tán ezt tőled,
Galambom!

-140-

Sárga lábú...

SÁRGA lábú csirke,
Ne menj a búzába,
Mert megfog a kánya,
Becsuk a ládába.

Hej, sárga csikó lába,
Ne menj a búzába!
Meglát a *Vindisgisz*,
Katonalónak visz!

Könnyü a németnek...

KÖNNYÜ a németnek,
A kutya németnek
Adót egzekválni;
Nehéz a magyarnak,
A szegény magyarnak
Kossuth Lajost várni!

Hajdanában...

HAJDANÁBAN a magyarok
- Haj, haj, haj! -
Hires vitézek valának,
Haj, haj, haj!
Most a német uralkodik,
Mi velünk csak játszadozik,
Haj, haj, haj!

Hajdanában a magyarnak
- Haj, haj, haj! -
Magyar köntösi valának,
Haj, haj, haj!
Most pantalló, frakk és miczi,
Kaput, fuszekli és strimfli,
Haj, haj, haj!

Ördögadta sok németje
- Haj, haj, haj! -
Országunknak bő szemetje,
Haj, haj, haj!
Ha Rákóczi itten meglát,
Majd elhordod a sátorfát,

-141-

Haj, haj, haj!

Ez országnak nincsen párja,
- Haj, haj, haj! -
Ha a világot megjárja,
Haj, haj, haj!
Terem itt ércz, só és buza,
Kinek javát német huzza,
Haj, haj, haj!

Bár csak Isten csodát tenne,
- Haj, haj, haj! -
Egy olyan királyt rendelne,
Haj, haj, haj!
A ki itten uralkodna,
Igaz magyar király volna,
Haj, haj, haj!

Még azt mondja az osztrák...

MÉG azt mondja az osztrák:
Nem lesz több Magyarország.
Hej, hazudik az osztrák,
Mindig lesz Magyarország!

Kossuth Lajos a Bakonyban...

KOSSUTH Lajos a Bakonyban
Fel s alá sétál,
Dupla puska az oldalán,
Magyar huszárt vár.
Kossuth Lajos még megvan,
Magyar huszár elég van,
Éljen a magyar!

Putnokon már kihajtották a nyáját...

PUTNOKON már kihajtották a nyáját,
Katonának elvitték a rózsámat.
Bejött a nyáj, odamaradt a rózsám,
Jaj Istenem, csak még egyszer láthatnám.

Korán reggel megütik a rézdobot,
Kiadják a kemény parancsolatot;
El kell menni, kedves rózsám, harcolni,
A hazáért, szabadságért,
Piros vért kell ontani.

Be szépen szól a putnoki nagy harang,
Az alatt ül három fehér vadgalamb,
Azok hozzák a szomoru levelet:
Édes, kedves galambocskám,
Szabadíts ki, ha lehet!

Szomorán bűg...

SZOMORÁN bűg a vadgalamb,
Szomorán szól a nagy harang,
Azért szól olyan szomorán,
El van irva az én rózsám.

Töltik az erdélyi utat,
Viszik a sok magyar ifjat,
Viszik ki Galicziába,
Idegen, szegény országba.

»Állj meg, lelkem, kérdelek meg,
Ha elmentél, hol kaplak meg?«
»Jere ki Galicziába,
Még kapsz ott egy kaszárnnyába.«

Galiczia közepibe
Két kaszárnnya van építve,
Abba vannak a legények,
Abba busulnak szegények.

Kihajolnak az ablakból,
Rózsa nyilik csákojokból;
Rózsa nyilik, szegfű hajlik,
Az én rózsám szava hallik.

Mi haszna, hogy szava hallik,
Ha Erdélyben nem lakhatik!
Galiczia hetven pósta,
A levele nem ér oda.

Haza jóne, nem eresztik,
Meghasad a szive estig.
Ha meghasad, eltemetik,
Azt is csak értem cselekszik!

Szép a baka...

SZÉP a baka, ha kiáll a glédába,
Három megy egy sorjába,
A káplárja utána,
Marsot ver a dobosa
A városba'.

Szép a huszár, ha felül a lovára,
Kardot köt oldalára,
Megcsókolja babája,
Ugy megyen a csatába,
A csatába.

Masiroznak...

MASIROZNAK a kék inges huszárok,
Megsiratják az abonyi leányok.
Édes anyám, varrasson kend kék inget,
Mert én bizony kék inges huszár leszek!

Kék az ingem, rojtos gatya van rajtam,
Szilaj csikó rugja a port alattam, -
Édes szülém, ne búsuljon érettem,
Örüljön, hogy magyar huszár lehettem.

Udvarom udvarom...

UDVAROM, udvarom,
Szép kerek udvarom!
Nem seper ki többet
Az én gyenge karom.

Udvarom közepén
Vagyon egy almafa,
Ahhoz van megkötve
Egy bársony paripa.

Fel is van nyergelve,
Fel is kantározva,
Jere, édes rózsám,
Bujdossunk el rajta

Verje meg az Isten
Azt az édes anyát,
A ki katonának
Neveli a fiát.

Husz évig neveli
Világ pompájába',
Azután temeti
Holtig tartó gyászba!

A Gőzösnek...

A gőzösnek hat kereke
Bár csak izré-porrá törne!
Bár csak izré-porrá törne,
Hogy minket el ne vihetne.

Anyám, anyám, édes anyám,
Édes felnevelő dajkám!
Örültél az életemnek,
Felneveltél a németnek!

Mindenfelől...

MINDENFELŐL harczi nótát fú a szél,
Verje meg az Ur Isten azt, aki fél!

A török is, a tatár is mit tehet?
Egy életnél egytől többet nem vehet!

Látom, az életem...

LÁTOM, az életem
Nem igen gyönyörű,
Szegény katonán az
Isten sem könyörül.

Jönnek nézéseemre,
Mintha halva volnék,
Talán még jobb volna,
Ha halva feküdnék.

Kezemen, lábamon
Egy nagy fene bilincs,
Jaj de sokat nyílik
Az az ajtó kilincs!

-147-

Udvarhelyről...

UDVARHELYRŐL három zsandár utazik,
A császárral az uton találkozik,
Kérdi tőlük ő felsége: mi ujság?
»Nagy az adó, gyászba van Magyarország!«

Korond között...

KOROND között nevelkedtem,
Ne, te, ne!
Jaj de fene legény lettem,
Ne, te, ne!
A parajdi bányász lányok,
Nem is nézek én reájok,
Ne, te, ne, te, ne, te, ne!

Visznek engem katonának,
Ne, te, ne!
A németek kutyájának,
Ne, te, ne!
Borju nyomja a vállamat,
Ne, te, ne!
Más öleli a rózsámat,
Ne, te, ne, te, ne, te, ne!

-148-

Ha bemegyek...

HA bemegyek a sorozó szobába,
Ingem, gatyám levetem az asztalra.
Ingem, gatyám, ej, haj! levetem az asztalra,
Könnyes szemmel úgy nézek az urakra.

Ha kijövök a sorozó szobából,
Könyeimet letörölöm orczámról.
Könyeimet, ej, haj! letörölöm orczámról,
Ugy búcsuzom el a gyöngé rózsámtól.

Jaj be magas...

JAJ be magas hegyet látok,
Katonának tett az átok.
Várj meg, biró, mert megbánod,
Pártában marad a lányod.

Ne vigadjon senki azon,
Hogy hazámból masirozom,
Hull a zápor a nyomáson...
Ha ma rajtam, holnap máson!

Rigó, rigó...

RIGÓ, rigó, de szép sárga rigó,
Katonának iratott a biró.
Biró uram, legyen olyan szives,
Ne írja be, hogy vagyok husz éves.

-149-

A birónak három legény fia,
Három közül egy sem lett katona;
Szivesebben szolgálnám a császárt,
Ha egyformán szedné a regrutát.

Rozmaring szál az árokban reszket,
Sir a babám, katonának visznek.
Ne sirj, babám, nem ér az már semmit,
Szár az nyárfa ki nem leveledzik!

Ha felülök...

HA felülök szürke paripámra,
Bevágatok Lengyelországába,
Visszanézek szép magyar hazámra,
Könyvem csordul piros két orcámra.

Ha majd Lengyelországba kell mennem:
Hogy kell ottan lengyel lányt ölelnem?
Ha ölelem: fájnak a karjaim,
Ha csókolom: hullnak a könyeim...

Ne kapj olyan nagyon...

NE kapj olyan nagyon a német hadnagyon,
Bugyogója vagy, mennykő csapja agyon.
A magyar katona magyar anya fia,
Magyar a rokona, piros az orcája.
Akár a szobában, akár a konyhában,
Akár, édes rózsám, a paplanos ágyban.

Söprik a...

SÖPRIK a pápai utcát,
Masiroznak a katonák.
Tizenhat esztendő barna kis lány
Megyen a regiment után.

Kérdi tőle a kapitány:
Hová, hová, barna kis lány?
Mit kérdi tőlem azt a kapitány?
Megyek a szeretőm után!

Isten hozzád, Nógrád...

ISTEN hozzád, Nógrád, szép földnek határa,
Áldjon meg az Isten két szemem láttára,
Áldjon meg az Isten engem is, téged is,
Azokat a jókat, az otthon valókat.

Ha Nógrádból kiméssz, többé vissza ne nézz,
Talán a szivednek nem lesz olyan nehéz.
Nógrádból kimentem, visszatekintettem,
Kedves galambomnak nagyobb kint szerettem.

Akkor lesz...

AKKOR lesz, akkor lesz a keserves óra,
Ha az én galambom felül a fakóra,
Bevágja csákóját fekete szemébe,
Hogy ne lássa senki, hogy hull az ő könye.

Fujjad szellő, fujjad zöld erdő harmatját,
Hogy ne lássa senki piros csizmám nyomát.
Piros csizmám nyomát, selyem kendőm habját,
Selyem kendőm habját, bús szívem bánatát!

Sárga ló...

SÁRGA ló, sárga ló, arany patkó rajta;
Most akart kedvesem hozzám jönni rajta.
Katona vagy, rózsám, de nem jó kedvedből,
Szolgálod a császárt nagy kénytelenségből.
»Most akartam, rózsám, veled ismerkedni,
Megütték a dobot, el kell masézni.«
»Megegett már rajtam, mi meg akart esni,
Elhagyott kedvesem, ki el akart venni!«

Sohasem vétettem Székes-Fehérvárnak...

SOHASEM vétettem Székes-Fehérvárnak,
Mégis besoroztak lovas katonának.

Lovasnak állottam, bakancsosnak tettek,
Hej a teremtettét! mindjárt reá szedtek.

A lovas katona mikor masirozik,
Felül a lovára, csakúgy dohányozik;

A szegény bakancsos mikor masirozik,
Kerüli a nagy sárt, csakúgy káromkodik.

Átkozott csizmája! mily rövid a szára,
Hej, minden órában elmerül a sárba!

Verje meg az Isten a mészáros bárdját!
Miért vagdosta el a kis borjú lábát.

Mostan a kis borju nem tud lábán járni,
Szegény bakancsosnak hátán kell hordani.

Zsindelyezik...

ZSINDELYEZIK a kaszárnya tetejét,
Mind elvitték a legények elejét!
Maradt itthon kettő-három, nyomorult,
Rátok, lányok, még az ég is beborult.

Adjon Isten, kapitány úr, jó napot!
Hozott Isten, kedves hugom, mi bajod?
Elvitték a szeretóm' katonának,
Mégpediglen Mollináry-bakának.

Verd meg Isten a gőzkocsi kerekét,
Mert elvitte a legénység elejét,
Hagyta volna itthon csak az enyémet,
Nem ölt volna a nagy bánat engemet.

Boszniában hull a magyar rakásra,
Idehaza foly a sirás javába,
Sir az anya, sir a testvér, szerető,
Mikor telik már be ez a temető!?

Amoda van egy kis kerek erdő...

AMODA van egy kis kerek erdő,
Abban vagyon csipkebokor vessző,
Arra szálla egy árva madárka,
Szép szájában egy kis czédulácska.

Kis körmével csak úgy irdogálja,
Szép szájával el is magyarázza:
Rózsám, rózsám, ne tarts soká fogva,
Légy az enyém jövő karácsonyra.

Rózsám, rózsám, rózsám, teremtette,
A Vécsei gyalog regementje!
Haza jövök, haza, esztendőre,
Talán még akkor se lesz későre.

A baraczkfa pirossal virágzik,
A liliom kézzel illatozik,
Az én szívem búval harmatozik,
Mert éj-nap csak hozzád óhajtozik.

Erdőn, mezőn.

Micsoda erdő ez?

MICSODA erdő ez?

De nagy zaj van benne!
Talán a kedvesem
Lovakat hajt benne.

Hadd hajtsa, hadd hajtsa,
Megszenvedett érte,
Mert a piros hajnal
Tilalomban érte.

Elébe, elébe!
Sárga ló elébe,
Hogy be ne ugorják
Virágos kertembe.

Be talál ugrani,
Kárt talál csinálni,
A rózsabimbókat
Le találja rugni!

Juhász legény bundája, hm!...

JUHÁSZ legény bundája, hm!
Szórrival kifordítva, hm!
Azért van kifordítva,
Hogy az eső ne vágja, hm!

Juhászbojtár süvegje, hm!
Legyürve a szemébe, hm!
Azért van az legyürve,
Hogy a nap meg ne süsse, hm!

Juhászgyerek kendője, hm!
Selyemmel van beszegve, hm!
Azért van az beszegve,
Mert az anyja beszegte, hm!

Juhászfű táskája, hm!
Pirossal van kivarrva, hm!
Azért van az kivarrva,
Mert valaki kivarrta, hm!

Amoda egy virág...

AMODA egy virág, érzem az illatát,
Szeretem a szagát, de legjobban magát.
Mégfujom sipomat a hegy oldalában,
Hallod-e, galambom, vászoli utczában?
Hallom, rózsám, hallom, róla nem tehetek,
Gyöngé szavaidra oda nem mehetek.

Esteledik, alkonyodik...

ESTELEDIK, alkonyodik,
Gulya, ménes, takarodik;
Három bojtár jó bort iszik,
A számadó káromkodik.

Egyik iszik Levelesben,
Második a Cserepesben,
A harmadik a Fajtában,
Üveg pohár a markában.

Igyál, betyár, múlik a nyár,
Úgy sem soká duhajkodszt már,
Lehullik a tölgyfa levél,
Hová leszel, szegény legény?

Az angyalát az apádnak,

Mért mondtál engem betyárnak?
Viselem a betyár nevet,
Szenvedek érte eleget.

Kihajtottam Virág ökröm...

KIHAJTOTTAM Virág ökröm a rétre,
Letapostam a harmatot előtte;
De nem hallom Virág ökröm kolompját,
Az én rózsám mással éli világát.

Nem akar az ökörzsorda legelni,
Az én rózsám nem akar már szeretni:
Sirva kértem: szeress rózsám engemet,
De azt mondta: késő immár, nem lehet.

Be sok falut...

BE sok falut, be sok várost bejártam,
Be sok rongyos istállóra találtam.
Nem találtam magam alá paripát,
Elloptam a komiszárus pej lovát.

Azon kérem komiszárus uramat,
Ne lőjje ki alólam pej lovamat.
»Ejnye, ejnye, azt a betyár mindenét!
Lovát félti, nem a maga életét.«

Uram, uram...

URAM, uram, biró uram,
Adja ki a fakó lovam!
Sietős az utam nagyon,
Subám zálogba itt hagyom.

Fakó lovam, rugjad a port,
Ne nézz árkot, ne nézz bokort;
A nap mindjárt nyugvóra száll,
S engem vár egy rozmarint szál.

Jaj be fázom kívül-belől,
Hideg szél fú Mátra felől.
Süvegem is elkapta már,
Tiszába vitte a tatár.

Subám a biró házánál,
Süvegem a Tiszán uszkál.
Jó, hogy tanyám nem messze van...
Vágtass gyorsan, kedves lovam!

Tavaszi lesz már...

TAVASZ lesz már, el fog a hó menni,
De szeretnék kék ibolya lenni!
Kivirítnék a rózsám kertjébe',
Hadd tűzne fel dobogó keblére.

Sem rózsá, sem ibolya nem vagyok,
Csak egy szegény szolga-legény vagyok;
Nem messze van a rózsám tanyája,
Csak sohajtok s epedek utána!

Hej, amaz az én rózsám...

HEJ, amaz az én rózsám,
Ama hosszú szürben,
Szép asszony jószágát
Őrzi a mezőben.

Hej, amaz az én rózsám,
Ama nagy bundában,
Juhokat hajtogat
Ama barázdában.

Hej, hajtsd előre, rózsám,
Be nehezen várom,
Piros két orczádat
Csókolni akarom.

Mert olyan vagy te, rózsám,
Mint az engedelem,
Piros két orczádon
Játszik a szerelem!

-162-

Hej, gazd' uram...

Hej, gazd' uram, adja ki a béröm!
Már többet a jószágát nem őrzöm;
Elszegődtem a szomszéd megyébe,
A csikósok, gulyások közébe.

Peti fiam, ne hagyj te itt engem,
Hisz' te voltál a legjobb cselédem;
Uj szürt veszek majd vásárfiának,
Csak jó gondját viseld a jószágnak.

Hej, gazd' uram, nincsen semmi kedvem,
Meguntam már itten az életem,
Odaadta Juliskámat másnak,
Viselje más gondját a jószágnak!

Kiforditom, beforditom...

KIFORDITOM, beforditom,
Mégis bunda a bunda.
Hej, bunda a bunda,
Juhászbunda a bunda,
Mégis bunda a bunda!

Leteritem a bundámat,
Mégis bunda a bunda.
Hej, bunda a bunda,
Juhászbunda a bunda,
Mégis bunda a bunda!

Ha megázik is a bunda,
Mégis bunda a bunda.
Hej, bunda a bunda,
Juhászbunda a bunda,
Mégis bunda a bunda!

-163-

Ha rongyos is a bunda,
Mégis bunda a bunda.
Hej, bunda a bunda,
Juhászbunda a bunda,
Mégis bunda a bunda!

Hallod-e te, juhász...

HALLOD-E te, juhász, hallod-e,
Merre van a juhod, tudod-e?
A Balaton partján van a juh,
Azért vagyok rózsám szomorú!

Hallod-e te juhász, hallod-e,
Kérek egy pár csókot, adod-e?
Hogyha te nem is adsz, adok én,
Nem is olyan fősvény vagyok én!

Szeged felől van egy kerek erdő...

SZEGED felől van egy kerek erdő,
Rigó madár kerüli azt, kettő,
Én is voltam annak kerülője,
Barna kis lány igaz szeretője.

Rigó madár felszállott az ágra,
Búsul szegény, elhagyta a párja;
Engemet is elhagyott a babám,
Árva vagyok, mint a rigó madár.

Sárga rigó, ne repülj a fára,
Hanem inkább babám ablakára,
Hogyha kérdi tőled, mi az ujság:
Algyó, Szeged, Tápé szomorúság...

-164-

Erdő, erdő, be szép kerek erdő...

ERDŐ, erdő, be szép kerek erdő!
Közepibe két szál gyenge vessző.
Gulya, ménes legeli azt,
Az én rózsám téríti azt.

Guba, guba, debreczeni guba!
Kit nem adnék hat ökörért oda!
A hat ökör szántó-vető,
De a guba hiv szerető.

Buza, buza, be szép tábla buza!
Közepében két szál piros rózsza.
Azt a rózsát leszakítom,
Kedves rózsám, neked adom.

Erdő, erdő, be szép kerek erdő!
Be szép legény kerüli azt kettő.
Ha az isten megengedi,
Egynek párja fogok lenni.

A rédicsi patak-parton...

A rédicsi patak-parton
Rózsaszál nyílt egy kis dombon,
Barna kis lány fonogatta,
A szívemet belefonta.

A rédicsi buzavetés,
Kilencz tinó benn legelész,
Barna kis lány a gulyása,
Megöl engem a látása.

A rédicsi falu-végen,
Hat ökör legel a réten,
Barna kis lány a bérese,
Szívem majd meghasad érte!

Gulya, gulya, arany gulya...

GULYA, gulya, arany gulya,
Ezüstből van mind a szarva.
Ki őrizi ezt a gulyát?
Mutassa meg már az magát.

Ottan iszik a csárdában,
Piros bor van poharában,
Arany kalap a fejében,
Ezüst fokos a kezében.

Szeretném az arany gulyát,
De még jobban a gulyását.
Haj, de mi haszna szeretem,
Mikor nem is ismer engem!

Juhász vagyok, búsan őrzöm...

JUHÁSZ vagyok, búsan őrzöm a nyáját,
Esketőre ma viszik a babámat,
Vig muzsika kihallik a cserényig,
Fáj a szívem, a szemem meg könyezik.

Felpattanok a számárra nagy búsan,
Végig ütök füle közt a kampóval;
Isten hozzád, szép selymes nyáj, elmegyek,
Vagy meghalok, vagy a rózsámé leszek!

Csósz leszek én...

Csósz leszek én a nyáron,
Künn a pesti határon.
Leteritem a subámat,
Oda várom a rózsámat,
A rózsámat.

Ki egy pipa dohányt ád,
Nem hajtom be a lovát,
Sem a lovát, sem magát,
Sem a szarvas-marháját,
A marháját.

Jaj be jó csósz voltam én
A mult nyáron s az idén!
Nem loptak el semmit sem,
Mit megőrzött az isten,
A jó isten.

-167-

Be van az én szűröm ujja...

BE van az én szűröm ujja kötve,
Félre, kis lány, ne kaparászs benne.
Az egyikben aczél, kova, tapló,
A másikban száz forintos bankó.

Ha megunom magam a pusztába'
Kapom magam, megyek a csárdába,
Parancsolom a korcsmárosnének,
Hogy hozzon bort a borivójának.

Még azt mondják nékem az irigyek,
Ihatom én, mert loptam eleget.
Nem kívánok én annak egyebet,
Soh'se lássa a csillagos eget.

Tisza partján...

TISZA partján csináltattam e csárdát,
Abban méri az én rózsám a borát,
Arany itcze, réz a meszőly,
Azért járok este későn
Te hozzád!

Nyisd ki, rózsám, leveles kis kapudat,
Hadd vezessem be a kis pej lovamat.
Adjál neki szénát, zabot,
Ugy sem tölt az három napot
Te nálad!

Kinyitottam leveles kis kapumat,
Vezesd be hát a te kis pej lovadat!
Adok neki szénát, zabot,
Tölthet nálam hat hónapot
A lovad!

-168-

Kilenczet ütött az óra, este van,
Haza mennék, jaj, de nagyon sötét van!
Kedves rózsám, gyujtsál gyertyát,
Mutasd meg az ország utját,
Merre van.

Mikor a betyárok...

MIKOR a betyárok
Világból kimulnak:
Gazdag korcsmárosok
Koldulásra jutnak.

A szép asszonyok is
Mind lerongyollanak,
Hegedüs czigányok
Haza ballaghatnak!

Kiöntött a Tisza vize...

KIÖNTÖTT a Tisza vize,
Szóke kis lány fürdik benne,
Én is megfürödtem benne,
Rám is ragadt a szerelme.

Ki a Tisza vizét issza,
Fáj is annak szive vissza!
Én is ittam már belőle,
Fáj is az én szívem tőle.

-169-

Ha valaki vígan él...

HA valaki vígan él,
A juhász éppen úgy él.
Az erdőben, a mezőben

Sétál, pipál, furulyál,
Billeg, ballag, meg-megáll...

A subámnak...

A subámnak nincs melege,
Megvesz az Isten hidege.
Korcsmárosné, ha van szived,
Gyujts világot, gerjessz tüzet!

Hadd kóstoljam meg borodat,
Öleljem a derekadat.
Láng a szemed, arany a szád,
Hunczut, a ki haragszik rád!

Száraz fűre...

SZÁRAZ fűre deres harmat hulladoz,
Édes lovam, ne egyél, mert bajt okoz;
Inkább selyem kantárt teszek fejedre,
S bársony nyerged lesz, csak hordozz kedvemre.

Kemény száraz galyak fedig az utat,
Édes lovam, lábad meg is botolhat;
Haj de repülj az én rózsám házáig,
Hogy ne fájjon szegény szívem sokáig.

Fényes csillag kezd ragyogni az égen,
Olyan tisztán nem tündökölt már régen.
Fényes csillag, ragyogj nekem odáig,
Hogy setétben ne ballagjak sokáig.

Csillámlik az Olt folyása messziről,
Talán ki is öntött már a medriből.
Hej, Olt vize, ne öntsd el az utamat,
Hogy ne féltsem lovamat és magamat.

Ablakon át gyenge világ csillámpol,
Melette szép barna leány szunyákol.
Barna kis lány, ne szunyákolj, gyere ki,
Kedvesed már rég vár téged ide ki!

Isten hozzád, Kecskemét városa.

ISTEN hozzád, Kecskemét városa,
Én már többé nem vagyok lakosa,
Növelhet már sarjut a laposa,
Kis pej lovam többé nem tapossa.

A szép búzát csak a jó föld adja,
Karcsu legényt szép lány csalogatja,
Kis galambom rám is viselt gondot,
Míg a hajnal szép tisztán mosolygott.

Én is voltam csikós, mint akárki,
S nem jártam el gabonát aratni,
De azért még mindig volt kenyérem,
Teli bogrács, jó bor és szerelem.

Hej, de most már ütött a végóra,
Kedvesemnél vagyok búcsúzóra;
A gazdánál rózsám jobb szerettem,
Lejárt nála az én becsületem.

Isten veled, beteg kis galambom,
Ha meghalok, ne keresd sirhantom;
Messze földön beállok huszárnak,
Virrad ott még a juhászbojtárnak.

Megégett a szent-péteri hodály...

MEGÉGETT a szent-péteri hodály,
Beleégett kilencz juhász bojtár,
Kilencz juhász kilencz pár gatyája,
Szamadónak sallangos bundája.

Szamadónak nincsen semmi kára,
Megveszi a miskolczi vásárba,
De a szegény kilencz juhász legény!
Mind a kilencz beleégett szegény.

Szóke kis lány az aklot kerüli,
Számadótól a bojtárt kérdezi.
Szóke kis lány, hiába keresed,
Eltemették, ki téged szeretett.

-172-

Mutassák meg nekem a sirhalmát,
Hogy áztassam könyeimmel hantját,
Hadd teremjen rózsát, ne töviset,
Mert ő engem igazán szeretett.

Zavaros a Tisza vize, nem tiszta...

ZAVAROS a Tisza vize, nem tiszta,
Rá vezettem kis pej lovam, nem iszsza,
Hogy is inná, mikor olyan zavaros,
Nem vagyok én a rózsámmal szabados.

Kapum előtt csak egy fényes csillag van,
Annak a csillagnak sok irigye van;
Eltiltották tőlem azt a csillagot,
Azt az egyet, mely fölöttem ragyogott.

Nem messze van az én rózsám tanyája,
Ide látszik annak az állófája,
Bús gerlicze szokott azon meghálni,
Jaj, de nehéz tőled, rózsám, megválni.

Búza, búza, be szép tábla búza...

BÚZA, búza, be szép tábla búza,
Közepibe két szál georgina;
Ki fogja azt aratgatni,
Ha mi fogunk masirozni?
Búza, búza, búza,
Be szép tábla búza!

-173-

Árpa, árpa, be szép sárga árpa,
Közepébe két szál majoránna;
Ki fogja azt lekaszálni,
Ha mi fogunk masirozni?
Árpa, árpa, árpa,
Be szép sárga árpa!

Kizöldült az erdő fája...

KIZÖLDÜLT az erdő fája, leveles,
A kinek nincs, biztos szállást ott keres;
A kit otthon vetett ágyra nem várnak,
Minden bokor szállást ad a betyárnak.

Hortobágyon nekünk nő fel a csikó,
Csaplárosné nekünk tartja, a mi jó;
Elszeretjük a menyecskét urától,
Jól ismernek Tiszán innen, Tiszán túl!

Befujta az utat...

BEFUJTA az utat a hó,
Czéltalanul fut a fakó.
Eleresztve a kantárja,
Búbánatos a gazdája.

Betyár gyerek ül a lovon,
Nagyot sóhajt olykor, olykor:
Hogy megcsaljon, soh'se hittem,
Büntesse meg az Ur Isten!

-174-

Bárcsak hamar...

BÁRCSAK hamar május lenne,
Sej, haj, bárcsak hamar május lenne,
Hogy a réten sok ló lenne,
Sej, haj, a nyáron!

Kötőfékem harminczhárom,
Sej, haj, kötőfékem harminczhárom,
Telelopom még a nyáron,
Sej, haj, ha lehet!

Békó-kulcsom csak egyféle,
Sej, haj, békó-kulcsom csak egyféle,
Mégis békót nyitok véle,
Sej, haj, ha lehet!

Viszik a lovam Gyulára,
Sej, haj, viszik a lovam Gyulára,
Magamat vasba' utána,
Sej, haj, utána!

Akkor volna szép...

AKKOR volna szép az erdő,
Ha lány volna a kerülő.
Csili-csallalárom! Csili-csallalárom!
Ha lány volna a kerülő.

Megkerülném én az erdőt,
Megcsókolnám a kerülőt,
Csili-csallalárom! Csili-csallalárom!
Megcsókolnám a kerülőt.

-175-

Kaszás csillag...

KASZÁS csillag jár az égen,
Kaszál a rózsám a réten,
Ha ő kaszál, én meg gyűjtök,
Ugyis rajta könyörülök.

Ezen a hosszú éjszakán,
Ragyog a csillag igazán!
Ahol az a csillag ragyog,
Én is oda való vagyok.

Ki tanyája ez...

Ki tanyája ez a nyárfás?
Nem hallik be a kurjantás.
Tán alusznak, vagy nem hallják,
Vagy hallani nem akarják.

Nem zörög a zúgi malom,
Mert a zugását nem hallom,
Talán beteg a molnárja:
Szerelem a nyavalyája.

Az eső is esik...

Az eső is esik,
Rózsa lovam fázik,
Piros kantárszíjján
Gyenge kezem fázik.

Rakd meg, rózsám, rakd meg
Lánggal égő tüzed,
Hadd melegítem meg
Gyenge kezeimet.

»Megraktam a tüzet,
De el is aluszik,
Ritka a szerelem,
Amely el nem mulik.«

Ha látom...

HA látom a fergeteg elejét,
Begyűröm a süvegem tetejét,
Csakúgy nézem az időt alóla,
Még a jég is visszapattog róla.

Megérem én a magam sorsával,
Nem cserélek semmi potentáttal,
Ha szegény is, de magamé vagyok,
Szolgálatba szabadságért állok!

Hortobágyi pusztán...

-176-

HORTOBÁGYI pusztán fuj a szél,
Juhászlegény búsán utra kél.
Hová lett a nyája? eladta,
Hová lett a kedve? elhagyta.

Isten hozzád, puszta, s pajtások!
Furulyámat már nem halljátok.
Hortobágyi pusztán fuj a szél,
Juhászlegény búsán utra kél...

Ezt a kerek erdőt...

EZT a kerek erdőt járom én,
Ezt a barna kis lányt várom én;
Ez a barna kis lány ibolya,
Én vagyok a vigasztalója.

Ezt a kerek mezőt járom én,
Ezt a barna legényt várom én;
Ez a barna legény czédrusfa,
Én vagyok a gyöngye ág rajta.

-177-

Bor mellett.

-178-

-179-

-180-

-181-

Töltsd meg, fráter, poharamat...

TÖLTSD meg, fráter, poharamat,
Hadd öblitsem a torkomat.
Mert e pohár megtöltve jó,
Az én torkom öblítve jó.
Ej, huj! igyunk rája,
Ugy is elnyel a sir szája.

Töltsd meg, öcsém, a pipámat,
Hadd füstöljem ki a számat.
Mert a hús is füstölve jó,
A bor pedig mindenre jó.
Ej, huj! igyunk rája,
Ugy is elnyel a sir szája.

Dinom-dánom, sógor...

DINOM-DÁNOM, sógor!
Elótted a jó bor;
Köszöntsük egymásra,
Bátorság-adásra,
És vigasztalásra.

Szól bátyám dudája,
Hipp, hopp, a nótája;
Ugorjunk utána,
Kutya a ki bánja,
Lábát a ki szánja.

Kedves jó barátom,
Vagyon kedved, látom;
Ugorjunk a tánczba,
A komám házába,
Sarkantjus csizmába.

Fordulj egyet, pajtás,

-182-

Ugrik utánad más;
Peng a sarkantyúja,
Lóg a mente ujja.
Haja, heje, huja!

Igyunk, igyunk...

I
GYUNK, igyunk, igyunk, barátim!
Rövid az élet,
Örök a sir.
Ne nézd, ne nézd, ne nézd a jövőt,
Élvezd a jelent,
Igyál s ne sirj!
Mert az ember egyszer él,
S tudja Isten, mit cserél,
Igyunk, igyunk tehát!
Igyunk, igyunk tehát!

Éljen, a ki most iszsza ki...

É
LJEN, a ki most iszsza ki,
Borát a poharából,
Éljen, a ki nem vonja ki
Magát a barátságból!

Éljen minden jóban járó,
Akár szegény, akár báró.
Éljen minden jó multság,
Éljen a barátság!

Azt hallottam Várad felől...

A
ZT hallottam Várad felől,
Szól a banda mindenfelől;
Húzzad, banda, tallért adok,
Mert én magyar fattyu vagyok.

Hol czégért látok lógászni,
Be kell oda botorkázni.
Vagyon még egy jó forintom,
Azt is mindjárt felkortyintom.

Huzd ki, cigány, azt a nótát...

H
UZD ki, cigány, azt a nótát vidoran,
Hadd táncoljak egyet, - a ki lelke van!
Tisztujítás lesz ma itt a vármegyén,
Három kupa veres bort megittam én.

Az alispán kalapomhoz rózsát tett,
Most is ott van, hogyha még el nem vezett.
Rózsa mellett szép a piros tulipán,
Piros borral itatott az alispán.

Részeg volt az ősapám is hajdanán,
Mikor királyt választottak ős Budán,
Szegény öreg! ő már többet nem iszik,
Bort ide hát, iszom én majd reggelig!

Korcsmárosné...

K
ORCSMÁROSNÉ, egy itcze bort,
Vagy kettőt, vagy kettőt,
Hadd felejtsem ezt a hütlen,
Ej, haj, szeretőt.

Korcsmárosné, eszemadta,
Be barna, be barna!
Bora mellé egyebet is,
Ej, haj, adhatna.

Korcsmárosné már én többet
Nem iszom, nem iszom,
Mert én kendnek igen sokkal,
Ej, haj, tartozom.

Rójjá fel a rézfokosom
Nyelére, nyelére,

Hány itcze bort ittam meg már
Ej, haj, hitelbe!

-185-

Igyál, betyár, mulik a nyár...

IGYÁL, betyár, mulik a nyár.
Ugy sem soká betyárokodsz már,
Ragyogóm, csillagom!
Téli-nyári keresetem,
Mind tereád vesztegetem
Ragyogóm, csillagom!

Hajnallik, a csillag ragyog,
Mégis a csárdában vagyok;
Ragyogóm, csillagom!
Félre kell a szégyent tenni,
Végig kell az utcán menni,
Ragyogóm, csillagom!

Jobb a bor, jobb a bor...

JOB B a bor, jobb a bor,
Jobb a pálinkánál,
A magyar menyecske, ej, haj, ihajja!
A német lánykánál.
A magyar menyecske,
A német lánykánál.

Csak azért szeretem
A magyar menyecskét,
Mert meg tudja főzni, ej, haj, ihajja!
Hajában a lencsét.
Mert meg tudja főzni
Hajában a lencsét.

Csak azért szeretem
A kunsági sajtot,
Mert a hol azt nyomják, ej, haj, ihajja,
Szép lányok laknak ott.
Mert a hol azt nyomják,
Szép lányok laknak ott.

-186-

Korcsmárosné, de ugat a kutyája...

KORCSMÁROSNÉ, de ugat a kutyája,
De sok legény mulat az udvarába'!
Én is bekötöm a kis pej lovamat,
Még az éjjel kimulatom magamat.

Korcsmárosné, de savanyú a bora,
Olyan mint a szabadkai birsalma!
Korcsmárosné, cukrozza meg a borát,
Ugy vezesse be a legszebb leányát.

Jó bor van itt...

JÓ bor van itt, régen hallok felőle,
Korcsmárosné, jó tiz itczét belőle!
Korcsmárosné, arra kérem, angyalom,
Az árával ne gondoljon, megadom.

Balkaromon három fehér koszorú,
Bolond volnék, hogyha volnék szomorú,
Bor előttem, karjaim közt a rózsám,
Hátam megett szépen huzza a cigány.

Bor, bor, bor, bor...

BOR, bor, bor, bor,
Nincsen olyan bor,
Mint a mádi bor,
Melytől az urfi szerelmes,
A kisasszony engedelmes.
Nincsen olyan bor,
Mint a mádi bor.

Viz, viz, viz, viz,
Nincsen olyan viz,

-187-

Mint a Tisza-víz.
Harcsa, potyka lakik benne,
Szép menyecske fürdik benne.
Nincsen olyan víz,
Mint a Tisza-víz.

Csaplárosné, gyujts világot...

CSAPLÁROSNÉ, gyujts világot,
Hej! van-e kökény szemű lányod?
Ha nincs kökény szemű lányod,
Hej! alügyék el a világot!

»Borom is van, söröm is van,
Hej! kökény szemű lányom is van.«
Jó borodat iszogatjuk,
Hej! szép lányodat csókolgatjuk.

-188-

Bort iszom én, nem vizet...

BORT iszom én, nem is vizet,
Azt is úgy, hogy ne fizessek;
Bort iszik az uton járó,
Akár szegény, akár báró.

Bort iszom én, látod, pajtás!
Nem is élek búval, mint más;
Ha én búval élnék, pajtás,
Én is megvénülnék, mint más.

Hej, huj, magyar ember...

HEJ, huj, magyar ember
Összeüti bokáját,
Általkarolja
Kedves babáját.
Büszkén kiáltja:
Három a táncz halálíg!
Ej, haj, világos,
Ej, haj, virradtig!

Sárga rigó, darázfészek...

SÁRGA rigó, darázfészek,
Nem is legény, ha nem részeg.
Dráva, Száva, Duna, Tisza,
Duna, Tisza,
Hunczut, a ki ki nem iszsza!

-189-

Bort, bort, korcsmárosné...

BORT bort, korcsmárosné,
Megadom az árát.
Ha én meg nem adom,
Megadja galambom.

Korcsmárosné, kedves babám,
Egy itcze bort köszöntsön rám,
De vizet ne töltsön bele,
Mert szerelmes leszek bele!

Adj kezembe egy pohár bort...

ADJ kezembe egy pohár bort,
Kezdjük el az előbbi sort;
Ez a pohár majd kiürül,
Minden gondom belé merül.

Széles a kedvem...

SZÉLES a kedvem má' ma,
Nem fér ebbe a házba.
Ej, haj, csuhajna!
Nem fér ebbe a házba.

Kicsi nekem ez a ház,
Kírugom az oldalát,
Ej, haj, csuhajna!
Kírugom az oldalát.

-190-

Ha akarod, galambom,
Veled az égbe ugrom,
Ej, haj, csuhajna!
Veled az égbe ugrom!

Tudjátok-e...

TUDJÁTOK-E, ki vagyok én?
Bügeparti nyalka legény.
Kipedrem a bajuszomat,
Összeütöm a bokámat.

Kalapomat félre vágom,
Ne lássák szomorúságom.
Huzd, cigány, a ki lelke van,
Hogy mulassak bánatomban.

Huzd rá, cigány, keservesen,
Hogy a szívem megrepedjen,
Ne tudja rajtam kívül más,
Hogy ez csak sírva-vigadás!

Asszuszólós átalag...

ASSZU-SZÓLÓS átalag,
Oh be régen láttalak,
Kedves alak!
Ha még egyszer rád ülök,
A míg csak föl nem dülök,
Rajtad ülök!

-191-

Egyszer egy barát...

EGYSZER egy barát azt mondta,
Egyszer egy barát azt mondta,
Hogy Mohamet,
Hogy Mohamet
Rossz proféta.

Egykor egy bolond gondolat jött az eszébe,
S a boritalt megtiltotta nagy hevenyébe.
De mikor megokosodott,
Maga is meg,
Maga is meg,
Maga is megittasodott!

Édes anyám...

ÉDES anyám szült engem a világra,
Világra,
Három biró, szolgabiró, ej, haj!
Bajára.

Korcsmárosné, már én többet nem iszom,
Nem iszom,
Mert én kendnek igen sokkal, ej, haj,
Tartozom.

Három itcze bor árával tartozom,
Tartozom,
Hatvanhárom itcze borral, ej, haj!
Tartozom.

-192-

Rója fel a rézfokosom nyelére,
Nyelére.
Hogy ivott a bojtár, ej, haj,
Hitelbe.

Majd ha aztán igen sokkal tartozom,
Tartozom,
Mégfizeti én helyettem, ej, haj!
Galambom.

Csak engem ugat a kutya...

Csak engem ugat a kutya messziről:
Én vagyok a világ rossza,
Magam vagyok egyedül.
Rajtam arat be a falu s nevemen,
Igy gázolnak az én becsületemen.

Jártam én a templomba is eleget,
Nem hallottam ott a paptól
Pirongásnál egyebet;
Kipapolta, hogy a világ csufjára
A varju is az én nevem károgja.

Már ezután, felfogadom, jobb leszek,
Foglalóul a perselybe
Egy réz krajczárt beteszek.
Békét hagyok a bornak s a leánynak:
Ezt fogadom az Istennek, magának.

Haragszik a gazda...

HARAGSZIK a gazda,
Hogy mi itt mulatunk,
Vigye el a házát,
De mi itt maradunk!

A ház a gazdáié,
A föld az istené,
Vigye el a házát,
De mi itt maradunk!

Vidám órák.

Debreczenben kidobolták...

DEBRECZENBEN kidobolták,
Hogy a dongót ne danolják.
Csak azért is: dongó,
Ihajja!
Diri dongó!

Debreczen a híres város,
Professzor ott a csapláros.
Diri, diri, dongó,
Ihajja!
Diri dongó!

Délig az istent dicséri,
Délután meg a bort méri.
Diri, diri, dongó,
Ihajja!
Diri dongó!

Kis szekeres...

KIS szekeres, nagy szekeres,
Mind megiszsa, a mit keres.
Míg a vásárra odajár,
A pénzének végire jár.

Azt üzente a szekeres:

Kell-e, rózsám, kendő, veres?
Nem kell nékem kendő, veres,
Maga sem kell a szekeres.

Három icze kendermag...

HÁROM ICZE kendermag,
Zombor Kata, kié vagy?
Nem vagyok én senkié,
Csak a Kovács Jánosé.

Ugyan János, vedd el már,
Mert a tyuk is tudja már.
Ha a kakas megtudja,
Ki is kukorékolja.

Az alapi ménes...

AZ alapi ménes mind fényes,
Az alapi kis lány mind kényes.
Ha kényes, kényes,
A szeme fényes,
Ihaja, haja, hajaha, hajaha!

Az alapi ménes mind sárga,
Az alapi kis lány mind árva.
Ha árva, árva,
Lesz neki párja,
Ihaja, haja, hajaha, hajaha!

Az alapi ménes mind barna,
Az alapi kis lány mind csalfa.
Ha csalfa, csalfa,
Bodor a haja,
Ihaja, haja, hajaha, hajaha!

Nagy gazda volt...

NAGY gazda volt az apám,
Hej, sokat is hagyott rám:
Hat ökörnek kötelét,
Meg egy vasvilla nyelét,
Eszemadta!
Juj! eszemadta!

Jól is nevelt őkelme:
Mindennap megdöngete;
Iskolába járatott
Minden télen hat napot.
Eszemadta!
Juj! eszemadta!

A kutasi csárda...

AKUTASI csárda ki van festve,
Oda jár a legény minden estve;
Felül a lóczára,
Mosolyog a szája
Babájára.

Ez az utcza végig ki van festve,
Arra jár a fináncz minden estve;
Kiül a padkára,
Mosolyog a szája
A dohányyra.

Lyukas a szűröm.

LYUKAS a szűröm,
Kutya adta!
Lyukas a csizmám,
Kutya adta!
Lyuk hátul, elől,
Lyuk minden felől.
Fujdogál a szellő
Kivül, belől.

Otthon ül az asszony,

Nagy mérgesen,
Haza megy az ember,
Nagy kényesen;
Kivül kirekeszt,
Belül be nem ereszt;
Istenem, istenem,
Be nagy kereszt!

Vásárhelyi kanális...

VÁSÁRHELYI kanális, kanális,
Elhagyott a babám is, babám is,
Nem bánom én ha el, ha el, ha el is,
Megélek én egyedül egymagam is!

Vásárhelyi fatányér, fatányér,
Meg ne bomolj a lányér, a lányér,
Ha megbomlasz, ha meg, ha meg, ha meg is,
Megél a lány egyedül egymaga is.

Elhervadt a kék ibolya...

ELHERVADT a kék ibolya,
Herre tyú, tyú, tyú!
Nem szeretek többé soha,
Herre tyú, tyú, tyú!
Lánczot kötök a szívemre,
Herre tyú!
Még akkor sem bírok vele,
Herre tyú, tyú, tyú!

Hej, a pesti kis leányok,
Herre tyú, tyú, tyú!
Mind puderes az orcájok,
Herre tyú, tyú, tyú!
Mind puderes az orcájok,
Herre tyú!
Még sincsen semmi formájok,
Herre tyú, tyú, tyú!

Hej, a pesti kis lányok,
Herre tyú, tyú, tyú!
Mind a templom mellé járnak,
Herre tyú, tyú, tyú!
Szidják, átkozzák a papot,
Herre tyú!
Mért adott rövid farsangot.
Herre tyú, tyú, tyú!

Ucczu bizony...

UCCZU bizony, megérett a meggy,
Ucczu bizony, rajta maradt egy.
Mennél jobban érik a meggy,
Annál jobb a meggy, meggy, meggy,
Mennél jobban kérik a lányt,
Annál jobban megy!

Az alapi tó szélében...

AZ alapi tó szélében,
Erre gyere, galambom!
Leányvásár lesz a héten,
Erre gyere, ne menj arra, galambom!

Két krajczárért adnak egyet,
Erre gyere, galambom!
Talán én is veszek egyet,
Erre gyere, ne menj arra, galambom!

Szókét ne végy, mert beteges,
Erre gyere, galambom!
Vöröset se, mert részeges,
Erre gyere, ne menj arra, galambom!

Barnát végy el, az lesz a jó,
Erre gyere, galambom!
Az a dolog alá való,
Erre gyere, ne menj arra, galambom!

Egy leánynyal megkináltak...

Egy leánynyal megkináltak,
De nem tudom, mit csináljak:
Elvegyem, vagy retiráljak.

Szép a leány s elég víg,
De az esze igen híg!

Biró uram, bátyám uram...

Biró uram, bátyám uram!
Mért ülök én kalodában?
Hogy szeretőmnél találtak,
Abban de nagy hibát látnak!

Hej biróné, komámasszony!
Szánakozzék bánatomon.
Csak innen kiszabadítson,
Magát is meglátogatom.

Meg is házasodnám...

Meg is házasodnám,
Nem tudom mit tegyek:
Fiatalt vagy vénet,
Vagy özvegyet vegyek?
Kutya ezer teringette,
Csavargós életje!
Ihajaja, jaj!

Ha papeányt veszek,
Mindég imádkozik,
A szép deákokkal
Könnyen barátkozik.
Kutya ezer teringette,
Csavargós életje!
Ihajaja, jaj!

Ha fiatal veszek,
Nem tud cipót sütni,
Ha vendégek jönnek,
Nem tudja traktálni.
Kutya ezer teringette,
Csavargós életje!
Ihajaja, jaj!

Ha özvegyet veszek,
Az mindég szomorú,
Annak minden szava
Egy égi háború.
Kutya ezer teringette,
Csavargós életje!
Ihajaja, jaj!

Igy hát egész holtig
Szerencsétlen leszek,
Nem kell a házasság,
Inkább barát leszek.
Kutya ezer teringette,
Csavargós életje!
Ihajaja, jaj!

Mikor én nőtelen voltam...

Mikor én nőtelen voltam,
A kapuba kiállottam:
Egyet-kettőt kurjantottam,
Mindjárt tudták, hogy én voltam.

De mióta házas vagyok,
A kapuba kiállhatok,
Akármennyit kurjanthatok,
Még sem tudják, hogy én vagyok.

Nincsen dézsma...

Nincsen dézsma, nincsen robot,

Mégis csak ütök a dobot,
Seje ridi radóra!
Hat ökrömet elviszik az adóba.

Zireg-zörög ablak, ajtó,
Gyün be rajt a végrehajtó,
Seje ridi radóra!
Dunyhát, vánkost fölírják az adóba.

A faluba lótnak-futnak,
Jaj a tyuknak, jaj a ludnak,
Seje ridi radóra!
A vak récze nem elég az adóba.

Lótnak-futnak idestova,
Ez az élet de mostoha!
Seje ridi radóra!
Czifra dunyha nem elég az adóba.

Fölírnak ott minden szeget,
A mit csak ott irni lehet,
Seje ridi radóra!
Tunikát is elviszik az adóba.

A tárnoki híres urak...

A tárnoki híres urak,
Sárirom!
Mindig a korcsmában vannak,
Sárga liliom!

Czifra bot van a kezükben,
Sárirom!
Egy krajczár sincs a zsebükben,
Sárga liliom!

Meg ne mondja, komámasszony...

MEG ne mondja, komámasszony,
Az uramnak,
Hogy eladtam a zabomat
A zsidónak;
Hogyha kérdi, mondja kend:
Egy szemét sem látta kend,
Komámasszony!

Meg ne mondja, komámasszony,
Az uramnak,
Hogy eladtam a búzámat
A zsidónak;
Ha megtudja, jól megver,
Az lesz nekem jó reggel,
Komámasszony!

Jöjjön, menjünk, komámasszony,
Ki a hegyre,
Felülünk a boros hordó
Tetejére;
Kifurjuk az oldalát,
Csapjunk egy kis figurát,
Komámasszony!

Huzzák...

HUZZÁK a harangot,
Sírnak az asszonyok;
Harmad napja vagyon,
Elek oda vagyon.

Mondják vala nagyon,
Gegő ütte agyon;
Gegő mondja nagyon:
Én nem üttem agyon.

Az Egres tetején
Egy fa alatt vagyon,
Ott sem Isten nyila,
A bor ütte agyon.

A pozsonyi kisasszony.

A kisasszony Pozsonyban,
Krinolinban!
A kisasszony Pozsonyban,
Krinolinban!
A kisasszony Pozsonyban,
Selymet lopott a boltban,
Reczeficze, krinolinban!

A kisasszonyt megcsipték,
Krinolinban!
A kisasszonyt megcsipték,
Krinolinban!
A kisasszonyt megcsipték,
Selymet tőle elvették,
Reczeficze, krinolinban!

»Ne bántson engem az úr,
Krinolinban!
Ne bántson engem az úr,
Krinolinban!
Ne bántson engem az úr,
Mert az apám földes úr,
Reczeficze, krinolinban!«

»Ha az apád földesúr,
Krinolinban!
Ha az apád földes úr,
Krinolinban!
Ha az apád földes úr,
Selymet lopni ne tanulj,
Reczeficze, krinolinban!«

Az erdőben...

Az erdőben fiatal fa,
Meghajlott az ága,
Az alatt van piros rózsza
S bimbós majoránna:
Az alatt van egy vetett ágy,
De nem borsó szalma,
Abban fekszik Andi Miska,
Gombos dolományba.
Előtte áll Mariskája
Lángszin szoknyájába,
Ha nem lángszin szoknyájába,
Kurta rokolyába!
Mind azt mondja: »Miska uram,
Szokjék becsületre.«
»Szoktam volt én Maris asszony
Még ennek előtte.«

Nem kár volna őket
Tentába keverni,
Aranyos rázába
Szépen lerajzolni...

Haragszom én az olyanra...

HARAGSZOM én az olyanra:
Ki az embert kicsúfolja,
Mert az ember: köszörűkő,
Zörög-börög, mint a mennykő.

Haragszom én az olyanra:
Ki az asszonyt kicsúfolja,
Mert az asszony: pergő rokka,
Kettőt fordul egy hajtóra.

Haragszom én az olyanra:
Ki a leányt kicsúfolja,
Mert a leány: arany alma,
Fölillik az almárjomra.

Még azt mondja...

MÉG azt mondja az anyám, az anyám,
Ne vegyek nőt ily korán, ily korán.
Majd ha az eszem megnőtt,
Jobb lesz akkor venni nőt, venni nőt.

De nem várok, nem biz én, nem biz én,
Házasodom az idén, az idén;
Mert ha megnő az eszem, az eszem,
Tudom, akkor nem teszem, nem teszem!

Veres bársony kendőt...

VERES bársony kendőt veszek,
Mellé szagos rózsát teszek,
Hajrá, haj!

Szagos leszek, merre járok,
Ugy szeretnek a szép lányok,
Hajrá, haj!

Végig mentem a nagy soron,
Kiállott rám a sok asszony,
Hajrá, haj!

Bárcsak egy nagy eső lenne,
Hogy az asszony mind bemenne,
Hajrá, haj!

Túl a Tiszán, a berekbe,
Rózsa terem a kenderbe,
Hajrá, haj!

Mondd meg, öcsém, a hugodnak:
Jó leszek én sógorodnak,
Hajrá, haj!

Három bokor...

HÁROM bokor saláta,
Kántor Teri kapálta,
Egyél dzsidás belőle,
Isten ugyse! megveszekedel tőle.

Kántor Teri azt hiszi,
A kapitány elveszi;
Ne félj, Teri, előre,
Isten ugyse! semmi sem lesz belőle.

Elment már a regiment,
A házasság füstbe ment,
Kántor Teri itt maradt -
Isten ugyse! - két szék közt a pad alatt.

Már ezután...

MÁR ezután her fon Peti,
Még a bolond is neveti.
Csizmadia voltam,
De már kabát rajtam!

Szolgáló is kalapot tesz,
Seprű helyett parizolt vesz,
Dolgozni nincs kedve,
Morog mint a medve.

Favágó is kabátot vesz,
Mindjárt tekintetes úr lesz.
Nem köszön az ácsnak,
Volt jó barátjának!

Férjhez adnám a lányomat...

FÉRJHEZ adnám a lányomat,
Csillagomat, galambomat;
Kicsinke még, hadd nőjjön még,
Kicsinke még, hadd nőjjön még.

A lányok közt legszebb virág,
Feje tetején holdvilág;
Kicsinke még, hadd nőjjön még,
Kicsinke még, hadd nőjjön még.

Általugrotta az L-et,
Paphoz vinni mégse kellett,
Kicsinke még, hadd nőjjön még,

Kicsinke még, hadd nőjön még.

Eszteje hatvankettő,
Foga sincsen csak vagy kettő;
Kicsinke még, hadd nőjön még,
Kicsinke még, hadd nőjön még.

Csak két foga áll istrázsát,
Alig rágja a hig kását;
Kicsinke még, hadd nőjön még,
Kicsinke még, hadd nőjön még.

Szegény panyókás németi...

SZEGÉNY panyókás németi,
A gazdasszony nem szereti.
Bizony isten, majd meglöpik,
Halahula,
Egy likas selyem kalapik,
Halahula.

Az enyim madar gazdasszony
Hogy megsétálni piaczon,
Madar katonát meglátik,
Halahula,
Komplimentom megcsinálk,
Halahula.

Madar katonát meglátik,
Komplimentom megcsinálk,
Szegény német csak busulik,
Halahula,
Hogy gazdasszony nem szeretik,
Halahula.

Azt üzenték...

AZT üzenték a malomból,
Kell-e leány vagy nem?
Uram, Jézus, mit csináljak:
Elvegyem-e vagy nem?

Olyan rongyos a szoknyája.
Megijedtem tőle,
Szűz Mária, Szent József,
Ments meg engem tőle!

Ördög vigye, ha elveszem,
Bajom meggyül vele;
Ha a mennykő meg nem üti,
Megüt engem vele!

Aluszol-e, te juhász?...

- **A**LUSZOL-E, te juhász?
Aluszol-e, te juhász?

- Jaj, jaj, dehogy alszom,
Csakis szunyadozom.

- Öttél-e ma, te juhász?
Öttél-e ma, te juhász?

- Jaj, jaj, *öt télnék* a nyarát,
Öt télnék a nyarát.

- Ittál-e ma, te juhász?
Ittál-e ma, te juhász?

- Jaj, jaj, itt állok, uram,
Itt állok, uram.

- Jártak-e ma farkasok?
Jártak-e ma farkasok?

- Jaj, jaj, nem is angyalok,
Nem is angyalok.

- Vittek-e el báránykát?
Vittek-e el báránykát?

- Jaj, jaj, nem is hoztak,

Nem is hoztak!

- Futottál-e utána?
Futottál-e utána?

- Jaj, jaj, nem is előtte,
Nem is előtte!

Hozott bátyó...

Hozott bátyó feleséget,
S csinált egy nagy vendégséget,
Sok vagyont is kapott vele,
Szuszék, láda, mind megtele.
Még tehát is hármat hoztak,
De mind visszabogároztak!

-216-

Jere hozzám...

Jere hozzám vacsorára,
Apró vágott káposztára, -
Bejöhetsz, szívem, bátran!

Hej, nem merek én bemenni,
Ó, én édes angyalom!
A gyertyának világánál
Észrevesznek, csillagom!

Vedd el a gyertyának hamvát,
Nem látják meg a világát, -
Bejöhetsz, szívem, bátran!

Hej, nem merek én bemenni,
Ó, én édes angyalom!
A kutyának ugatásán
Észrevesznek, csillagom!

Vess egy darab konczot neki,
Az ugatást elfelejti, -
Bejöhetsz, szívem, bátran!

Hej, nem merek én bemenni,
Ó, én édes angyalom!
A csizmámnak kopogásán
Észrevesznek, csillagom!

Köss keszkenőt a sarkára,
Nem hallik a kopogása, -
Bejöhetsz, szívem, bátran!

Hej, nem merek én bemenni,
Ó, én édes angyalom!
Az ajtónak csikorgásán
Észrevesznek, csillagom!

-217-

Hájazd meg az ajtó sarkát,
Nem hallják a csikorgását,-
Bejöhetsz, szívem, bátran!

Hej, nem merek én bemenni,
Ó, én édes angyalom!
Ajakunknak czuppanásán
Észrevesznek, csillagom!

Hej, te vitéz! hát te mit érsz?
Ha még csókolódni is félsz!
Elmehetsz már dolgozdra,
Nem szorultam csókodra!

Berki, Berki, szegény Berki...

Berki, Berki, szegény Berki,
Mért haltál meg, szegény Berki?
Azért halt meg szegény Berki,
Mert nem adtak jó bort neki.

Adtak volna jó bort neki,
Jó bort adtak volna neki,
Adtak volna jó bort neki,
Most is élne szegény Berki.

De nem adtak jó bort neki,

-218-

Azért halt meg szegény Berki,
Adtak volna jó bort, neki,
Most is élne szegény Berki.

Hát ne mondja nekem senki,
Hogy meghalt a szegény Berki,
Azt se mondja nekem senki,
Mért halt meg a szegény Berki.

Azért halt meg szegény Berki,
Mert nem adtak jó bort neki,
Adtak volna jó bort neki,
Most is élne szegény Berki!

Pesten jártam iskolába...

PESTEN jártam iskolába, kukk!
Pesten jártam iskolába,
Térdig jártam a rózsába, kukk!

Lehajoltam, szakasztottam, kukk!
Lehajoltam, szakasztottam,
Kedves galambomnak adtam, kukk!

Lányok fonják a lenszöszet...

LÁNYOK fonják a lenszöszet,
Beszélgetik maguk közt:
Jaj, anyám, a fonás!
Nehéz a várakozás.

Czipőt veszek, szülöttem,
Csak ne sirj, ríj elöttem.
Jaj, anyám, jó anyám,
Nem az az én nyavalyám!

Szoknyát veszek, szülöttem,
Csak ne sirj, ríj elöttem.
Jaj, anyám, jó anyám,
Nem az az én nyavalyám!

Legényt hozok, szülöttem,
Csak ne sirj, ríj elöttem,
Ugy, anyám, jó anyám,
Ez ám az én nyavalyám!

Mikor én nőtlen voltam...

MIKOR én nőtlen voltam, oda!
A sarkantyum azt peregte, oda!
Sörre, borra, pálinkára, oda!
Leányoknak pántlikára, oda!

De mikor megházasodtam, oda!
Az én patkóm azt kopogta, oda!
Sóra, borsra, egy font husra, oda!
Feleségemnek papucsra, oda!

Hát most, hogy megöregedtem, oda!
A bocskorom azt csoszogja, oda!
Csiszsz, csoszsz el a templomba, oda!
Onnét meg a koporsómba, oda!

Egybegyültek...

EGYPBEGYÜLTEK, egybegyültek a miskolczi lányok,
Ej, huj, ej, huj! a miskolczi lányok.
Lisztet kértek, lisztet kértek, egy kis markocskával,
Ej, huj, ej, huj! egy kis markocskával.
Összegyurták, összegyurták turós gombiczának,
Ej, huj, ej, huj! turós gombiczának.
Kitálalák, kitálalák egy nagy lapitóra,
Ej, huj, ej, huj! egy nagy lapitóra.
S mind megette, s mind megette a papné kutyája,
Ej, huj, ej, huj! a papné kutyája.
D' úgy megütték, d' úgy megütték a laskanyujtóval,
Ej, huj, ej, huj! a laskanyujtóval,
Hogy megdőglött, hogy megdőglött a papné kutyája,
Ej, huj, ej, huj! a papné kutyája,
Igy lett vége, így lett vége a miskolczi bálnak,

Ej, huj, ej, huj! a miskolczi bálnak.

Már minálunk megismerni...

MÁR minálunk megismerni úgy lehet,
Ki nem magyar, német plundrát viselget,
A fején nagy emeletes kalapot,
A lábán meg gumilásztin papucsot.

Már minálunk megismerni úgy lehet,
A ki magyar, magyar ruhát viselget,
Sarkantyut meg darutollas kalapot,
Avval kíván a mainál jobb napot.

Ángyom, ángyom...

ÁNGYOM, ángyom, édes ángyom!
Kell-e bunda más világon?
Kell-e bunda más világon?

Ángyom, ángyom, édes ángyom!
Nem kell bunda, sem köpönyeg,
Mert a pokol úgy is meleg!

-221-

Balladák és románczok.

-222-
-223-

-224-
-225-

A fogoly katona.

LESZÁLLOTT a páva
Tengernek partjára,
Tengernek partjáról
Nagy török császárnak
Dali udvarába.
Onnét szálla páva
Kényes páva madár
Tömlőcz ablakára:
Ottan fúdogálá
Szomoru énekét,
Szomoru fogságban,
Egy székelly katona:
»Hej páva, hej páva!
Császárné pávája!...
Ha én páva volnék,
Jó reggel felkelnék,
Folyóvizre mennék,
Folyóvizet innám,
Szárnyim csattogtatnám,
Tollamat hullatnám.
Fényes tollaimat
Szép leány fölszedné,
Az ő édesének
Kalapjába tenné,
Bokrétába kötné.«
Hát ott üldögéle
Czifra ablakába'
Császár szép leánya,
Gyöngye violája.
Ahajt meghallotta
Szomoru énekét
Székelly katonának.
»Nyiss ajtót, nyiss ajtót,
Fegyveres istrázsa!

-226-

Császár szép leánya,
Gyöngé violája
Tőled azt kívánja.
Ki vagy te, ki vagy te,
Énekes katona?«
»Nem látod: rab vagyok?
Térdig vasban vagyok.
Székely fiu voltam,
Bátor fiu voltam,
Most semmi sem vagyok,
S mégis a strázsának
Számolni kell rólam.«
»Velem jössz te mostan
Énekes katona!«
»Hova menjek én el,
Császár szép leánya?«
»Czifra palotámba,
Éjjeli szállásra.«
»Nem látod: rab vagyok?
Térdig vasban vagyok.«
Ottan levétté
Nehéz vasat róla
Fegyveres strázsával;
Ottan átölelé
Szegény székely legényt
Két gyenge karjával;
Onnét elvezeté
Czifra palotába,
Ottan lefekteté
Puha selyem-ágyba.
»Enyém vagy te mostan,
Szép fogoly katona!«
»Van nekem szeretóm,
Császár szép leánya!«
Ajtón hallgatózék
A nagy török császár.
»Nyiss ajtót egyszerre,
Beste-lélek lánya!«
Jaj, nem nyitá ajtót,
Berugá a császár,
A nagy török császár.
Székely katonának
Ott fejét elvette,
Testét a tengerbe
Belé is vetette.
»Hát te, beste-lélek,
Három halál közül
Melyiket választod?
Vízbe vettesselek?
Megégettesselek?
Vagy halálig tartó
Tömlőczbe vesselek?«
Jaj, hiába kéri
Császár szép leánya,
Gyöngé violája,
A nagy török császárt.
Vízbe nem vetteté,
Tűzbe nem vetteté,
Záratá toronyba,
Szomorú fogságba.
Onnét siratozá
Szép fogoly katonát,
Onnét fúdogálá
Szomorú énekét
Székely katonának.

Szomorú énektől
Éjjel sem alhaték,
Nappal sem nyughaték
A nagy török császár.
»Hozzátok élémbe
Beste-lélek lányát!«
Eleibe vitték.
»Hát te mit énekelsz,
Beste-lélek lánya?
Éjjel nem alhatom,
Nappal nem nyughatom.«
»Szomorú énekét
Székely katonának.«
»Egyszerre vigyétek,
A tűzbe vessétek!«
Egyszeribe vitték,
A tűzbe vetették.
Tűz meg nem égette

Császár szép leányát,
Gyöngé violáját.
»Egyszerre vigyétek,
Tengerbe vessétek
Beste-lélek lányát!
Székely katonához!«
Egyszeribe vitték,
Tengerbe vetették.
Tenger befogadta,
Szépen eltakarta,
Székely katonával
Egy helyre habarta
Császár szép leányát,
Gyöngé violáját!

Görög Ilona.

»BIZONY csak meghalok,
Anyám, édes anyám!
Görög Ilonáért.
Bizony csak meghalok
Karcsu derekáért;
Karcsu derekáért,
Piros orczájáért;
Dombos ajakáért,
A lenvirág szemü
Görög Ilonáért.«

»Ne halj, fiam, ne halj,
Zetelaki László!
Csináltatok néked
Olyan csudamalmot,
Kinek első köve
Béla-gyöngyöt járjon,
A második köve
Sustákat hullasson,
A harmadik pedig
Szép suhogó selymet.
Oda is eljőnek
Szüzek, szép leányok
Csudamalom látni.
A tied is eljő
Csudamalom látni:
Szép Görög Ilona.«

»Ereszszen el anyám,
Édes lelkem anyám!
Csudamalom látni.«
»Ne menj fiam, ne menj,
Szép Görög Ilona!
Megvetik a hálót,
Mefogják a halat.«

»Bizony csak meghalok,
Anyám, édes anyám!
Görög Ilonáért.
Bizony csak meghalok
Karcsu derekáért;
Karcsu derekáért,
Piros orczájáért;
Piros orczájáért,
Dombos ajakáért,
A lenvirág szemü,
Görög Ilonáért.«

»Ne halj fiam, ne halj,
Zetelaki László!
Csináltatok neked
Olyan csudatornyot,
Kinek szélessége
Dunapartig érjen,
Kinek magassága
Az egekig érjen.
Oda is eljőnek
Szüzek, szép leányok
Csudatorony látni.
A tied is eljő
Csudatorony látni,
Szép Görög Ilona.«

»Ereszszen, el anyám,
Lelkem, édes anyám!
Csudatorony látni!«

»Ne menj, fiam, ne menj
Szép Görög Ilona!
Megvetik a hálót,
Mefogják a márnát.«

»Bizony csak meghalok,
Anyám, édes anyám!
Görög Ilonáért.
Bizony csak meghalok
Karcsu derekáért;
Karcsu derekáért,
Dombos ajakáért;
Dombos ajakáért,
Piros orczájáért,
A lenvirág szemü
Görög Ilonáért.«

»Halj meg, fiam, halj meg,
Zetelaki László!
Oda is eljőnek
Szűzek, szép leányok
Csudahalott látni.
A tied is eljő
Csudahalott látni,
Szép Görög Ilona.«

»Édes lelkem, anyám,
Ereszsen el engem
Csudahalott látni;
Csudahalott látni,
Ki érettem meghalt.«
»Ne menj, fiam, ne menj,
Csudahalott látni.
Megvetik a hálót,
Mefogják a márnát,
Anyjától elviszik
Szép Görög Ilonát.«

Nem hallgat anyjára,
Bémegeyen a házba,
Ottan felöltözik
Kék selyem ruhába.
A lábára húza
Piros patkós csizmát.
A fejére köte
Piros selyem ruhát,
Elejibe köte
Fejér előkötőt.

»Kelj fel, fiam, kelj fel,
Zetelaki László!
Kiért te meghaltál,
Az uton jődögél.
Kelj fel, fiam, kelj fel,
Zetelaki László!
Kiért te meghaltál,
Belépe a házba!«

* * *

»Láttam én halottat,
De ilyent soha sem,
Kinek az ő lába
Felszökőleg álljon,
Kinek az ő karja
Ölelőleg álljon,
Kinek az ő szája
Csókolólag álljon,
Ki föl is ébredjen,
Csak én megcsókoljam!«

Szép Julia.

»SZÉP Juliám, szép leányom,
Kertemben nyílt tulipánom,
Ne szeresd te jobbágyodat!«

»Nem szeretem jobbágyomat,
Csak szeretem az ifiat,
Szép ifiat, a lelkemet!«

Jaj, kimene öreg király,
Mefogatá az ifiat,
Föltéteté csonka torony,

Csonka torony tetejére.

Hej, kimene szép Julia,
Meglátá őt az ifiu:
»Hej Juliám, szép Juliám,
Kertbe nyíló szép violám,
Menj be te is az apádhoz,
Essél térdre eleibe,
S mondd meg neki ilyen szókkal:
Atyám, atyám, öreg király!
Vétesse be az ifiat
Csonka torony tetejéről,
Ne veresse az esővel,
Ne fútassa hideg széllel,
Ne süttesse a napfénynyel!«

Jaj, kiméne öreg király,
Levételé az ifiat
Csonka torony tetejéről,
Kivételé sík mezőre,
Sík mezőnek közepére,
Ott őt mindjárt megöleté,
Szívét, máját kivételé,
S Juliának haza küldé.
Hogy meglátá szép Julia,
Hogy megölték az ifiat,
Fejét földre csüggesztette,
Magát halni eresztette.

Hogy meglátá öreg király,
Hogy haldoklik Juliája:
»Hej Juliám, szép leányom,
Kertemben nőtt tulipánom!
Ha én ezt így tudtam volna,
Dehogy megölettem volna,
Fiamnak fogadtam volna,
Királyságom, országomat,
Mind mind neki adtam volna!«

A székely katona.

IZEND meg, izend meg
József császárunknak,
Hogy mint vagyon dolga
Vén katonájának;
Szénája, abrakja
Panaszos, lovának.
Meguntam, meguntam
Németet szolgálni,
Még a mundérját is
Nem akarnám látni,
Sótalan kenyerét
Könnyemmel áztatni.
Anyám, édes anyám!
Jó nevelő dajkám!

Ki kilencz hónapig
Méhedben hordoztál,
Tizedik hónapban
A világra hoztál:
Tudom, édes anyám,
Hogy te sok kint láttál,
A mikor engemet
A világra hoztál,
S rengő bölcsóm mellett
Gyakran megviradtál!

Mikor feresztettél
Gyenge meleg vízben,
Feresztettél volna
Forró lobogóban;
Mikor takargattál
Gyenge ruháidba,
Takartál volna be
Forró parázsába,
S temettél volna el
A földnek gyomrába!

Szép Ilona.

ISTEN jó nap, biró gazda, kelmed házában!
»Hozott Isten, szép Ilona, az én házamban!

Mért sírsz, mért sírsz, szép Ilona, az én házamban?«
Én elhajtám ludaimat szép zöld pázsitra,
Oda jöve bíró fia, lúdam behajtsa,
Agyon üté kelmed fia szép gunáromat!
»Ne sírj, ne sírj, szép Ilona, szép gunárodért,
Mégfizetem szép gunárod, mondsza: mennyit ért?«
Minden legkisebb tolláért egy-egy aranyat,
Hátul legyező farkáért arany legyezőt,
A szárnyáért, két szárnyáért, két arany tányért,
A lábáért, két lábáért, két arany kalászt,
A nyakáért, szép nyakáért, hat sing pántlikát,
A fejéért, szép fejéért, egy arany almát,
Abban égő két szeméért két arany gyertyát,
Hajnal visító torkáért arany trombitát,
Benne lévő költségéért hat font rizskását,
A zuzáért, a májáért, hat fej káposztát.
»Számptalan sok kívánsága szép Ilonának,
Akasztófa helye tehát bíró fiának!«
Akasztófa olyan legyen, mint kinyilt rózsza,
Két karom két szép karfája, akasztófája!

-237-

Kőműves Kelemen.

ELINDULT, elindult
Tizenegy kőműves,
A tizenkettedik:
Kelemen kőműves,
Hogy felépiténék
Magas Déva várát.
A mit nappal raktak
Éjjel leduvada;
A mit éjjel rajtak,
Leduvadt nappalra.
»Halljátok, halljátok
Tizenegy kőműves,
- Én mondom tinektek,
Kelemen kőműves -
Kinek felesége
Hamarább jó ide,
Öljük meg, s a vérét
Keverjük a mézbe.
Ugy ha megállítjuk
Magas Déva várát:
Gyöngé asszonyvérrel.«

-238-

Akkor éjjel látá
Kelemenné álmat:
Hogy vércut fakada
Az ő udvarában.
»Kocsisom, kocsisom,
Kedvesebb kocsisom!
Huzd elé a hintót,
Fogd be a lovakat!
A hintó az enyém,
A ló az uradé,
Tiéd csak az ostor,
Egyikét se kiméld!
Gazdád halálára
Ugyan hajts, ugyan hajts
Déva vára felé!«
A mikor meglátta
Kelemen kőműves,
Imádkozni kezdett:
»Istenem, Istenem,
Adj egy ragya-hullást,
Hogy a feleségem
Veszéjtse el utját!«
Isten nem hallgatá,
Ujra imádkozék:
»Én édes Istenem,
Sántítsd meg a lovat,
A szekeret törd le,
Hogy soha se jöjjön
Dévavár elébe!«
Nem hallja az Isten
Kelemen kérését,
Közelébb segíti
Kedves feleségét.
»Jó napot, jó napot,
Tizenkét kőműves!«
- Egyik sem fogadja. -
»Ugyan mi dolog ez,

-239-

Tizenkét kőműves?
Másszor, ha köszöntem,
Kétszer fogadtátok,
Most kétszer köszöntem,
S meg sem is halljátok!«
»Fogadnók, fogadnók,
Édes feleségem,
De a halálodra
Egy nagy törvényt tettünk.«
Kicsi gyermeke volt,
Megijedt az asszony,
Kelemenné asszony.
»Istenem, Istenem,
Kicsi gyermekemet,
Add ide bölcsőstől,
Add ide előmbel!«
Isten meghallgatta,
Eleibe adta.
Ada meleg esőt,
Hogy megfereszthesse,
Ada meleg szelet,
Hogy elrengethesse.

* * *

Mikor elbucsuzék,
Kedves jó urától,
Szoptatós fiától,
Megfogá szép gyengén
Tizenegy kőműves.
A tizenkettedik:
Kelemen kőműves.
Gyenge piros vérét
Vékába ereszték,
A kulimász közé
Bele is keverték.
S a mit nappal raktak,
Éjjel megmarada,
A mit éjjel raktak,
Megmaradt nappalra.
Felrakták, felrakták
Magas Déva várát,
Aj, belé is rakták
Kelemen jó kedvét,
Földi boldogságát.
Házból sem megyen ki,
Még sincs nyugovása,
Éjjel is felveri
Gyermeke sírása.

Julia.

JULIA szép lány egykoron kimene
Búzavirág szedni, a búza mezőbe;
Búzavirág szedni, koszoruba kötni,
Koszoruba kötni, magát ott mulatni.
Fel is feltekinte a magas egekbe:
Egy szép gyalog ösvény hát ott jődögél le.
Azon ereszkedék fodor fejr bárány,
A napot s a holdat szarva között hozván;
A fényes csillagot a homlokán hozta,
Két szép arany perez, aj! a két szarvába.
Aj! a két oldalán két szép égő gyertya,
Mennyi szőre, szála, annyi csillag rajta.
Szóval mondja neki fodor fehér bárány:
Meg ne ijedj tőlem, Julia szép leány!
Mert most esett hűjja szüzek seregének,
Ha eljőnél velem, én oda vinnélek,
A mennyei karok, a szent szüzek közé,
Hogy betelnék veled azok kegyes rendje.
A mennyei kulcsot adnám a kezédbe,
Első kakasszókor jónék nézésedre,
Másod kakasszókor téged megkérnélek,
Harmad kakasszókor téged elvinnélek.

Az anyjához fordul Julia szép leány,
Szóval mondja neki: anyám, édes anyám!
Én is csak kimenék, búzavirág szedni,
Búzavirág szedni, koszoruba kötni,
Koszoruba kötni, magamat mulatni,
Fel is feltekinték a magas egekbe:
Egy szép gyalog ösvény hát ott jődögél le.
Azon ereszkedék fodor fejr bárány,

A napot s a holdat szarva között hozván;
A fényes csillagot a homlokán hozta,
Két szép arany perecz, aj! a két szarvába.
Aj! a két oldalán két szép égő gyertya
Mennyi szőre, szála, annyi csillag rajta.
Szóval mondja nekem fodor fejét bárány:
Meg ne ijedj tőlem, Julia szép leány!
Mert most esett hűja szüzek seregének,
Ha elmennék vele, hogy oda vinnének,
A mennyei karba, a szent szüzek közé,
Hogy betelnék velem azok kegyes rendje.
A mennyei kulcsot a kezembe adja,
Első kakasszókor jőnek látásomra,
Másod kakasszókor engemet megkérnek,
Harmad kakas szókor engemet elvisznek.

Sirass, anyám, sirass, éltemben hadd halljam,
Hadd halljam éltemben, hogy siratsz holtomban!

»Leányom, leányom! Virágos kertemben
Első raj méhemnek gyenge lépecskéje,
Gyenge lépecskének sárguló viaszsa,
Sárga viaszszának földön futó füstje,
Földön futó füstje s mennybe ható lángja!

A mennyei harang huzatlan szólalék,
A mennyei ajtó nyitatlan megnyilék,
Jaj! az én leányom oda bevezeték.«

A sági biró leánya.

»Jó estét, jó estét,
Sági biróné asszony!
Alszik-e, nyugszik-e
Az én kedves galambom?
Alszik-e, nyugszik-e
Az én kedves galambom?«

»Alszik már, nyugszik már
Gombos nyoszolyában,
Mit tudna csinálni
Egy leány magában,
Egy leány magában?«

»Költse fel, költse fel,
Hadd jöjjön a bálba;
Hadd jöjjön a bálba,
Zöld selyem ruhába,
Kordovány csizmába,
Tiz pár arany gyűrű
Legyen az ujjába,
Legyen az ujjába,
Az ujjába.«

* * *

»Ki volt az a legény,
Ki engem keresett?«
»Gyere ide, igyál,
Majd megmondom mingyárt!«

* * *

»Huzzad, cigány, huzzad,
Világos virradtig,
Mig a sági biró
Lánya el nem alszik!«

Hagyd el, cigány, hagyd el,
Hadd megyek pihenni,
Kordovány csizmából
A vért kiönteni.

Átkozott az apa,
Kétszerte az anya,
Ki este a lányát
A tánczba bocsátja.

Este elbocsátja,
Reggelig nem látja,
Reggel nyolcz óraker
Már halva találja.

»Nyisd ki, sasszony, nyisd ki,

Leveles kapudat,
Hadd vigyük be rajta
A te szép lányodat!«

* * *

Harangoznak délre,
De nem délebédre,
Sági biró lányát
Most teszik a földbe.

Sági biró lánya
El vagyon temetve,
De az ő szép neve
Nincsen elfelejtve.

Árva giliczéről.

OH! mint búsul kis gilicze,
A ki társát elvesztette!
Társát egy vad elkergette,
Talán eddig meg is ölte.
Én elmegyek arr' a helyre,
Hol kiomlott piros vére,
Hol szakgatták szálkás húsát,
Ott rakatok egy kápolnát,
A csontjából kirakatom,
A vérivel föliratom:
Hogy vagyon az árva dolga,
Ki hazáját rég elhagyta!
Én egy igaz árva voltam
Ki hazámat rég elhagytam,
Víz mentére elindultam,
Ha megtalálnám a társam
A királyné ablakában
Egy kis arany galiczkában
Megtaláltam, de rabságban;
Igy énekel bánatában:
»Hej gilicze, kis gilicze,
Mért jöttél te ilyen messze!
Menj vissza te arr' a helyre,
Honnét jöttél ilyen messze!«
S visszafordult arr' a helyre,
Honnét jött ilyen messzire,
Fejét földre csüggesztette,
Szárnyát széjjel terjesztette,
Magát holtta eresztette:
Hogy a társát elvesztette.

Az áspis kigyó.

LEHAJTAM fejemet
Csipke bokor alá,
S kebelembe bújék
Egy nagy áspis kigyó.
Szívem szorongatja,
Piros vérem szíjja,
Gyenge derekamat
Majd átalszakítja.

»Vedd ki, apám, vedd ki,
Kebelembe búját,
Kebelembe búját,
A nagy áspis kigyót!
Szívem szorongatja,
Piros vérem szíjja,
Gyenge derekamat
Majd átalszakítja.«

»Inkább elleszek én
Az egy fiam nélkül,
Mint hogy már ellennék
Az egy kezem nélkül,
Eredj az anyádhoz,
Majd talán kiveszi.«

»Vedd ki, anyám, vedd ki,
Kebelembe búját,
Kebelembe búját,
A nagy áspis kigyót!
Szívem szorongatja,
Piros vérem szíjja,

Gyenge derekamat
Majd átalszakítja.«

»Inkább ellennék én
Az egy fiam nélkül,
Mint hogy már ellennék
Az egy kezem nélkül.
Eridj a bátyádhoz,
Majd talán kiveszi.«

»Vedd ki, bátyám, vedd ki,
Kebelembe bújót,
Kebelembe bújót,
A nagy áspis kigyót,
Szivem szorongatja stb.«

»Inkább elleszek én
Az egy öcsém nélkül,
Mint hogy már ellennék
Az egy kezem nélkül.
Eridj az ángyodhoz,
Majd talán kiveszi.«

»Vedd ki ángyom, vedd ki,
Kebelembe bújót stb.«

»Inkább elleszek én
Kisebb uram nélkül,
Mint hogy már ellennék
Az egy kezem nélkül.
Eridj az öcsédhez,
Majd talán kiveszi.«

»Vedd ki, öcsém, vedd ki
Kebelembe bújót stb. stb.«

»Inkább elleszek én
Az egy bátyám nélkül,
Mint hogy már ellennék
Az egy kezem nélkül.
Eredj a rózsádhoz,
Majd talán kiveszi.«

»Vedd ki, rózsám, vedd ki
Kebelembe bújót,
Kebelembe bújót,
A nagy áspis kigyót!
Szivem szorongatja,
Piros vérem szíjja,
Gyenge derekamat,
Majd átalszakítja.«

»Inkább elleszek én
Az egy kezem nélkül,
Mintsem én ellennék
A galambom nélkül!«

Biró Máté.

NE menj el, ne menj el,
Hires Biró Máté!
Maradj a Rikába,
Ne menj a városba,
Király városába
Királylány rabolni.
Király szép leánya
Hej, nem neked való!
Selyem a ruhája,
Halovány orcája;
Liliom dereka
Nem erdőre való!
»Féket a fejébe,
Gyémántköves féket
Legjobbik lovamnak!
Még ma el kell hoznom
Király szép leányát,
Gyöngé Ilonáját!«

Ne menj el, ne menj el,
Hires Biró Máté!
Menj legalább este,
Ne menj fényes reggel;
Otthon van a király
Fényes nagy sereggel.

»Nyerget a lovamra,
Legjobbik lovamra,
Szép aranyos nyerget!
Az a fényes sereg
Nem jár a nyomában
Király leányának,
Gyöngé Ilonának.«

-250-

Jaj, hiába kéri
Tizenkét legénye
Hires Biró Mátét,
Rablók kapitányát.
Sárga paripáján,
Aj, csak elváltata
Király városába,
Királylány rabolni.

* * *

Ihol jó, ihol jó
Szép királykisasszony
Szép selyem ruhában.
Kinek minden szála
Meg van aranyozva,
Kinek hosszúságát
Három leány hozza.

Fordulj meg, fordulj meg
Hires Biró Máté!
Nem lesz ma jó dolgod,
Sárga lovad horkol.
»Csak tüszköl a portól.«
Fordulj meg, fordulj meg,
Hires Biró Máté!
Lovad ágaskodik,
Bizony rosszat érez.
»Éles zabbal jól tartották,
Sátés fúvel megvakarták,
Azért ágaskodik,
Azért bokrosodik.«

-251-

Jaj, nem fordul vissza
Hires Biró Máté,
Vágtat egyenesen
Királylány elébe,
Templom ajtajához.
Szép gyengén felkapá
Király szép leányát,
Gyöngé Ilonáját,
Aranyos nyergébe,
S elváltata véle
Rablók tanyájára,
Rika erdejébe.

* * *

»Jó napot, jó napot,
Tizenkét szép legény!«
Neked is jó napot,
Hires Biró Máté!
»Hamar megjártam-e,
Tizenkét szép legény?«
Jó hamar megjárád,
Hires Biró Máté!
Ott szépen levevé
Aranyos nyergéből
Király szép leányát,
Gyöngé Ilonáját.

-252-

Szépen lefekteté
Puha moha-ágyra,
Ottan megölelé,
Ottan megcsókolá,
Két erős karjával
Gyengén átkarolá
Király szép leányát,
Gyöngé Ilonáját,
Hires Biró Máté,
Rablók kapitánya.

Nézz ki csak az utra,
Hires Biró Máté!
»Mért néznék, mért néznék,
Tizenkét szép legény?«
Nem mondók-e neked,

Hires Biró Máté!
Király szép leánya,
Hej, nem neked való.
Selyem a ruhája,
Halovány orczája;
Liliom dereka
Nem erdőre való!
»Mit beszélsz, mit beszélsz,
Tizenkét szép legény?«
Kelj fel az ágyadból,
Hires Biró Máté!
Ahajt jó a király
Fényes nagy sereggel.
Hires Biró Máté
Felszökék az ágyból,
Puha moha-ágyból.

-253-

Keresi a kardját,
Aj! de nem találja;
Keresi a lovát,
Aj! azt sem találja.
»Csak ti ne hagyjatok,
Tizenkét szép legény!«
Aj! az is elfut a
Tizenkét szép legény.

* * *

Add meg magad egybe,
Hires Biró Máté,
Rablók kapitánya!

* * *

Jaj, mért nem hallgaték
Legényim szavára!
Mért nem fordulék meg,
Mikor lovam horkolt,
Mikor ágaskodék,
Mikor bokrosodék
Sárga-szin paripám!

Szépen közbe vették
Király katonái,
Ott összekötözték,
Nehéz vasba verték,
Király városában
Tömlőczbe vetették,
Onnét fúdogálá
Estétől reggelig

-254-

Hires Biró Máté
Szomorú énekét:
»Ne menj el, ne menj el
Hires Biró Máté!
Maradj a Rikába,
Ne menj a városba,
Király városába,
Királylány rabolni.
Király szép leánya,
Hej, nem neked való!
Selyem a ruhája,
Halovány orczája:
Liliom dereka
Nem erdőre való!«
Ablak alá méne
Király szép leánya,
Gyöngé Ilonája.
Onnét meghallgatá
Szomorú énekét
Rablókapitánynak.
Onnét haza méne
Király szép leánya;
Sirva fekvék le
Szép selyem ágyába,
Zöld selyem vánkösát
Könnyével öntözé,
Hires Biró Mátét
El nem feledheté
Király szép leánya,
Gyöngé Ilonája.

-255-

Az árva leány.

I
HON nevededék
Egy arany almafa,
Körülfogta tövét
Gyenge gyopár virág;
Alatta üldögél
Szegény árva leány.
Köti koszoruját,
Siratozza magát:
»Sem apám, sem anyám
Sem gondom viselő.«

Az ajtón hallgatja
Egy kevély katona:
»Ne sirj, ne keseregj,
Szegény árva leány,
Leszek apád s anyád,
Mint gondod viselő.«

»Nekem bizony ne légy,
Te kevély katona,
Mert nekem is vagyok
Jegyesem, gyűrűsöm,
Kiért én elvártam
Hét szép esztendeig,
Hét szép esztendeig,
Teljes harmadnapig.
De én még elvárom
Hét szép esztendeig,
Hét szép esztendeig,
Teljes harmadnapig;
De ha akkor sem jó,
Én aztán elmegyek
Az apácák közé,
Az apácza földre.
Ott én, a mig élek,
Istent is szolgállok,
Ha pedig meghalok:
Isten előtt állok.«

Kádár Kata.

»A
NYÁM, anyám, édes szülóm,
Engedje meg szép kérésem,
Hogy vegyem el Kádár Katát,
Jobbágyomnak szép leányát.«
Miklós urfi szépen kéri;
Édes anya nem igéri;
Nem engedem, édes fiam,
Nem engedi az én rangom.
Miklós mondá az anyjának:
»Kádár Katát szeretem csak,
Csak egyedül Kádár Katát,
Jobbágyomnak szép leányát.«
Édes anyja azt feleli:
»Abból ugyan nem lesz semmi;
Vagyon lányuk az uraknak,
Abból neked is juttatnak.«
Miklós urfi megbusula,
Készül, indul bujdosásra.
»Szolgám, szolgám, édes szolgám
Nyergeljed meg pej paripám!

Menjünk, menjünk, a mig látunk,
Legyen örök bujdosásunk.«
Miklós urfi elindula,
Azt meglátja Kádár Kata,
A kapuját megnyitotta,
Hogy Miklós bemenjen rajta.
»Ne nyiss kaput, Kádár Kata,
Nem megyek én most be rajta;
Hanem megyek a világba,
Holtig tartó bujdosásra.«
Kádár Kata megbusula,
Miklós urfihoz így szóla:
»Állj meg, kincsem, szép Miklósom,
Hogy adjam rád egy pár csókom!
Adjak neked egy bokrétát,
A kezédbe kézi ruhát.
Mikor ruhám vérrel habzik,
S a bokrétám hervadozik,
Akkor leszen veszedelmem.«
Elindulnak, mennek, mennek,

Hosszú utnak, rengetegnek.
A ruháját Miklós urfi
Eléveszi, meg-megnézi:
Hát a ruha vérrel habzik,
Bokrétája hervadozik.
Mind a kettő azt jelenti:
Kádár Katát most vesztesztik.
Miklós urfi megfordula,
Egy molnár gazdát talála,
Kihez közel lovagola,
Kihez ő ekképen szóla:
»Hallod-e, te molnár gazda,
Mi hir van a falutokba?»
»Nincs ott ugyan semmi egyéb:
Kádár Katát elvesztették.«
»Hallod-e, te molnár gazda,
Vigy el engem éppen oda,
Hol elveszett Kádár Kata,
Jobbágyomnak szép leánya.
Pej paripám tied legyen,
S minden ékes öltözetem.«
Molnár gazda szót fogada,
Miklós előtt elindula;
Őt elvitte arra helyre,
Feneketlen tó szélire.
Onnét beszólalt a tóba:
»Élsz-e, kincsem, Kádár Kata?»
Kádár Kata is szólalik:
»Nálad nélkül alig telik.«
Miklós urfi ezt hallotta,
Szívét a bánat elfogta,
Kezét fejére kulcsolta,
S beléereszkedék hozzá,
A nagy feneketlen tóba.
Egyikből nőtt muszkáta szál,
A másikkól rozmarint szál,
Addig-addig növekedtek,
Vizen felül emelkedtek,
S ott is összeöletkeztek.

-258-

Miklós anyja ment sétálni,
Megtalálta őket látni;
Vizi buvárt elhivatá,
Mind a kettőt kiásatá.
Az egyiknek csináltattak
Fejér márványkő koporsót,
A másiknak csináltattak
Vörös márványkő koporsót.
Az egyiket eltemették
Az oltárnak eleibe,
A másikat eltemették
Az oltárnak háta mögé.
Az egyikből nevelkedett
Fejér márvány liliomszál,
A másikkól nevelkedett
Vörös márvány liliomszál.
Ott is addig nevelkedtek,
Mig össze nem ölelkeztek.

-259-

Miklós anyja, hogy meglátá,
Mind a kettőt leszakasztá,
Talpa alá betapodá,
S tövisbokorra rakatá.
Ezt hogy látta Kádár Kata,
Koporsóból feljajdula:
»Éltünkben üldözőnk voltál,
Békét holtunkban sem hagytál!
Kiért Isten jót ne adjon,
Szeretetlen társat adjon,
Kenyeretlenség találjon,
Mégis senki meg ne szánjon!«

-260-

Három árva.

DIÓFÁNAK három ága,
Az alatt ül három árva.
Hova mentek, három árva?
»Hosszu utra, bujdosásra.«
Jertek hozzám, három árva!
Adok hárman három vesszőt,
Verjétek meg a temetőt.
»Kelj fel, kelj fel, édes anyánk,

Mert elszakadt a gyászruhánk.«
»Kelnék, kelnék, de nem tudok,
Mert a föld moha befogott.
Vagyon nektek mostohátok,
A ki fehért adjon rátok.«
»Vagyon nekünk egy mostohánk,
A ki fehért adjon reánk.
Mikor fehért ad hátunkra,
Vérrel virágzik az alja.«
Tovább indult három árva,
Hosszu utra, bujdosásra.
Azt mondá a nagyobb árva:
»Menjünk, menjünk bujdosásra,
Hosszu utra, Moldovába.«
Azt mondá a kisebb árva:
»Ne menjünk el Moldovába,
Hosszu utra, bujdosásra,
Inkább öljetek meg engem!
Vegyétek ki szivem, májam,
Takarjátok gyenge gyolcsba,
Tegyétek bé zöld ládába,
Vigyétek bé Barassóba,
Tegyétek ki vaskapura:
Vegyen példát minden árva,
Kinek nincsen édes anyja.«

-261-

A rab legény.

VÉREMMELEL irattam
E kis czédulácskám,
De nincs oly követem,
Kitől elküldhessem.
Méhemtől küldeném,
Félek, mezőre száll,
Kedve szerint való
Virágjára talál.
Szarkától küldeném,
De igen cserregő,
Titkos bánatimat.
Félek, kicserregi.
Készülj, édes fecském!
Vidd el levelecském:
Se nem olyan közel,
Se nem olyan messze,
Csak túl a tengeren
Harmincz mérföldnyire,
A hol nevelkedik
Egy kerek dombocska,
Egy kerek dombocska,
Egy kicsi falucska.
Tudom, megismered
Az én rózsám házat.
Ónos az ablaka,
Üveg az ajtaja;
Az ablak alatt van
Egy édes almafa.
Édes az almája,
Hamis a gazdája,
Adta vóna Isten,
Ne ismertem volna,
Fekete két szemem
Ki nem sirtam volna,
Gesztenyeszin hajam
Meg nem őszült volna.
Ha kérdi: hogy vagyok?
Mondd meg: hogy rab vagyok,
Magam egészségben,
Szivem gyötrelemben.

-262-

A legszebb virág.

A buzamezőben háromféle virág.
Szóval felfelelé a szép buzavirág:
„Szebb vagyok, jobb vagyok annyiból náladnál:
Engemet leszednek s a templomba visznek;
Nekem mind azt mondják: ez a Krisztus teste!”

Szóval felfelelé a szép szőlővirág:
„Szebb vagyok, jobb vagyok annyiból náladnál:
Engemet leszednek s a templomba visznek,
A templomba visznek s a pohárba töltnek!

Szóval felfelelé a szép szegfűvirág:
„Szebb vagyok, jobb vagyok annyiból náladnál:
Szűzek, szép leányok engemet leszednek,
Bokkrétába kötnek, a templomba visznek
S a szeretőjöknek süvegébe tesznek!...”

Rákóczy kis urfi.

RÁKÓCZI korcsmában
Két krajczár ám a bor;
Maga is ott iszik
Rákóczy kis urfi.

»Igyál a boromból,
Igyál a boromból!«

»Nem jöttem borodért,
Hanem a lányodért.
Hol vagyon, hol vagyon
Én jegybéli mátkám?»

»Ékes kamarában,
Csinositja magát.«

»Jó napot, jó napot!
Én jegybéli mátkám.«

»Hozta Isten, hozta,
Rákóczy kis urfi.«

Azonnal felkapja,
Kengyelbe szoritja,
Tüskékről, tüskékre,
Bokrokról, bokrokra.

»Ne vigy már oly nagyon,
Rákóczy kis urfi!
Szép fehér harisnyám
Térdig vérben uszik.«

Annál jobban hajtja,
Kengyelbe szoritja,
Tüskékről, tüskékre,
Bokrokról, bokrokra.

»Ne vigy már oly nagyon,
Rákóczy kis urfi!
Az én finom ruhám
Derékig vérben már.«

Annál jobban hajtja,
Kengyelbe szoritja,
Tüskékről, tüskékre,
Bokrokról, bokrokra.

»Ne vigy már oly nagyon,
Rákóczy kis urfi!
Szép piros pántlikám
Nyakig vérben van már.«

Annál jobban hajtja,
Kengyelbe szoritja,
Tüskékről, tüskékre,
Bokrokról, bokrokra.

»Ne vigy már oly nagyon,
Én jegybéli mátkám!«

»Elébb szóltál volna,
Sajnáltalak volna.«

Azonnal bevitte,
Ágyára letette.

»Mit ennél, mit innál,
Én jegybéli mátkám?»

»Nem enném egyebet,
Csak egy sült verebet.«

Mire azt meghozta,
Már halva találta.

Válás.

ELMÉGY, ugy-e? »El bizony én!«
Itt hagysz ugy-e? »Itt bizony én!«
Elmentedet nem kívánom,
Visszajöttöd holtig várom.

De te elmégy, engem itt hagysz,
Szivemre nagy bánatot hagysz.
Ha elmégy, csendesen járjál,
Csendes folyóvizet igyál.

Akkor jussak én eszedbe,
Mikor kenyér a kezvedbe:
Akkor se jussak egyébről,
Csak az igaz szeretetről!

Vagy ülj ide...

»VAGY ülj ide mellém,
Vagy menj el előlem,
Karcu derekadat
Ne ringasd előttem.
Vagy meghalok érted,
Vagy elmegyek tőled,
Vagy piros véremmel
Megfestem a földet.«

»Ne menj el, ne menj el,
Ne hagyj itt engemet,
Ne vidd el magaddal
Minden jó kedvemet.
Ne menj el, ne menj el,
Ne hagyj engem árván,
Szerelmetes szived
Ne legyen kőbálvány.
Ne menj el, ne menj el,
Mert megöl a hideg;
Csináltatok neked
Búból köpenyeget:
Fekete bársonyba
Be is beszegetem,
Sok sohajtásommal
Meg is béleltetem;
Hosszu utjaiddal
Megzsinóroztatom,
Sűrű könnyeimnel
Meg is gomboztatom!...«

A gulyás szeretője.

MEGÉGETT a szegedi nagy cserény,
Beleégett barna gulyáslegény,
Beleégett három pár ruhája,
Számadónak kivarrott subája.

Számadónak nincsen semmi kára,
Másikat vesz szegedi vásárba',
De a szegény barna gulyáslegény,
Hej! maga is beleégett szegény.

Barna kis lány kerüli a cserényt,
Keresi a barna gulyáslegényt:
Barna kis lány, hiába keresed,
Beleégett, ki téged szeretett.

»Mutassátok, mutassátok sirját,
Hadd öntözöm könnyeimnel hantját,
Hadd teremjen rózsát, ne töviset,
Mert ő engem igazán szeretett!«

A párjavesztett gerlicze.

BÚSAN bűgő bús gerlicze
Kedves társát elvesztette.
Elrepüle zöld erdőbe,
De nem szálla a zöld ágra,
Hanem szálla asszú ágra,
Asszú ágat kopogtatja,

Kedves társát siratgatja:
 »Társam, társam, édes társam!
 Sohasem lesz olyan társam,
 Mint te voltál édes társam!...«

Búsan bűgő bús gerlicze
 Elrepüle messze földre,
 Messze földre, zöld buzába,
 De nem szálla zöld buzába,
 Hanem szálla konkoly ágra;
 Konkoly ágát kopogtatja,
 S kedves társát siratgatja:
 »Társam, társam, édes társam!
 Sohasem lesz olyan társam,
 Mint te voltál édes társam!...«

Búsan bűgő bús gerlicze
 Elrepüle messze földre,
 Messze földre, folyóvizre,
 De nem iszik tiszta vizet,
 Ha iszik is, felzavarja,
 S kedves társát siratgatja:
 »Társam, társam, édes társam!
 Sohasem lesz olyan társam,
 Mint te voltál édes társam!...«

A királyfi.

EGYSZER egy királyfi,
 Mit gondolt magában,
 Egy bohó királyfi
 Mit gondolt magában?

-269-

Lehányta magáról
 Királyi ruháját,
 Egy bohó királyfi
 Királyi ruháját.

Rávette helyette
 A kocsis gunyáját,
 A bohó királyfi
 A kocsis gunyáját.

Elindult megkérni
 Szegény ember lányát,
 Szegény kocsislegény
 Szegény ember lányát.

Adj' Isten jó napot,
 Szegény ember lyánya,
 Be szabad-e gyünnöm,
 Szegény ember lyánya?

Fogadj Isten kendnek,
 Szegény kocsislegény,
 Hozta Isten, hozta,
 Szegény kocsislegény!

Üljön le minálunk,
 Nálunk kanapéra,
 Szegény kocsislegény
 Nálunk kanapéra.

Nem azért jöttem én,
 Hogy én itt leüljek,
 Nem érek én arra,
 Hogy én itt leüljek.

-270-

Hanem azért jöttem,
 Jössz-e hozzám, vagy sem,
 Szegény ember lyánya,
 Jössz-e hozzám, vagy sem?

Elmegyek én kendhez,
 Szegény kocsislegény,
 Illik kend énhozzám,
 Szegény kocsislegény.

Akkor a királyfi
 Mit gondolt magában
 Trallala, trallala,
 Mit gondolt magában?

Elindult megkérni
Gazdag bíró lányát,
Trallala, trallala,
Gazdag bíró lányát.

Adj' Isten jó napot,
Gazdag bíró lánya,
Trallala, trallala,
Gazdag bíró lánya!

Fogadj Isten kendnek,
Szegény kocsislegény,
Trallala, trallala,
Szegény kocsislegény.

Üljön le minálunk,
Nálunk a - lóczára,
Trallala, trallala,
Nálunk a - lóczára!

De nem azért jöttem,
Hogy én itt leüljek,
Trallala, trallala,
Hogy én itt leüljek;

Hanem azért jöttem,
Jössz-e hozzám, vagy sem?
Trallala, trallala,
Jössz-e hozzám, vagy sem?

Gazdag leány vagyok,
Gazdag legényt várok,
Trallala, trallala,
Gazdag legényt várok.

* * *

Akkor a királyfi,
Mit gondolt magában,
A bohó királyfi
Mit gondolt magában?

Lehánnya magáról
A kocsisi gunyát,
Rávette helyette
A királyi pompát.

Elindult megkérni
Gazdag bíró lányát,
Királyi pompában
Gazdag bíró lányát.

Adj' Isten jó napot,
Gazdag bíró lánya,
Be szabad-e gyünnöm,
Gazdag bíró lánya?

Hozta Isten, hozta,
Fényes királyurfi,
Trallala, trallala,
Fényes királyurfi.

Üljön le hát nálunk
Selyem kanapéra,
Trallala, trallala,
Selyem kanapéra.

De nem azért jöttem,
Hogy én itt leüljek,
Trallala, trallala,
Hogy én itt leüljek,

Hanem azért jöttem,
Jössz-e hozzám, vagy sem?
Gazdag bíró lánya,
Jössz-e hozzám, vagy sem?

Elmegyek én kendhez,
Fényes királyurfi,
Illik kend én hozzám,
Gazdag királyurfi.

Nem kellesz én nekem,
Gazdag bíró lánya,
Kell nekem, kell nekem
Szegény ember lánya!

Világszép Erzsike.

KIMENT a kisasszony arany székre ülni,
Aranyszékre ülni, arany inget varrni.
Feltette a lábát egy kis arany székre,
S egy pár arany gyűrű csördült az ölébe.

Anyám, anyám, anyám, mi annak a jele,
Egy pár arany gyűrű csördült az ölembe?
»Lányom, édes lányom, az annak a jele,
Örökös urfinak adtalak kezébe.«

Anyám, anyám, anyám, minek adott annak,
Inkább adott volna egy pujkapasztornak!...
Inasom, inasom, kezem táplálója,
Eredj föl a hegyre, ama nagy toronyba!

Nézz széjjel, nézz széjjel a bécsi pusztába,
Nem látsz-e valakit, nem látsz-e valakit!?
»Kisasszony, kisasszony, nem látok én senkit,
Nem látok én senkit, nem látok én semmit.«

Pujkáim, pujkáim, kezem nevelési,
Földre boruljatok, engem sirassatok,
Ruháim, ruháim, testem táplálói,
Szegről lehulljatok, engem sirassatok!

Inasom, inasom, kezem táplálója,
Eredj fel a hegyre, ama nagy toronyba;
Nézz széjjel, nézz széjjel a bécsi pusztába',
Nem látsz-e valakit, nem látsz-e valakit?

»Kisasszony, kisasszony, látok már valakit,
Tizenkét kocsival, negyven szolgálival.«
Bárcsak Isten adná, míg ide jönnének,
Míg ide jönnének, ki is teritnének!

- Jó napot, jó napot, ismeretlen anyám!
Hol vagyon, hol vagyon Erzsébet szép mátkám?
»Elment ő a kertbe virágot szaggatni,
Bokrétát kötözni, urfiaknak adni.«

- Nincsen ott sehol se, ismeretlen anyám,
Hol van hát, hol van hát Erzsébet szép mátkám?
»Mit türöm, tagadom, már ki kell vallanom,
A nagy ebédlőben ki is van terítve...«

Csináltatsz-e nekem valami koporsót?
- Csináltatok, rózsám, márványkő koporsót,
Behuzatod-e majd valami vászonnal?
- Behuzatom, rózsám, fekete fátyollal!

Kiveretted-e hát valami szögekkel?
- Kiveretem, rózsám, aranynyal, ezüsttel!
Kivitetsz-e vajjon valami cigánynyal?
- Kivitetlek, rózsám, királyurfiakkal!

Meghuzatod-e majd a hármás harangot?
- Meghuzatom, rózsám, mind a tizenhatot!
Kikisérsz-e, rózsám, hacsak a kapuig?
- Kikisérelek, rózsám, a nyugodalomig!

A molnár inasa.

ESTE guzsalyosba',
Reggel a malomba'
Játszadozni kezdtem
Molnár inásával.
Bárcsak hajnal lenne,
Meg se is virradna,
S a mi szerelmünknek
Vége ne szakadna
Molnár inásával.

Széles e világon
Mennyi malom vagyon,
Ha külső kereke
Fehér ezüst lenne,
Béla-gyöngyöt járna,
Apró pénzt hullatna:
Mégsem cserélném el
Molnár inásával.

A tenger mélysége
Kalamáris volna,
Tengereknek habja,
Ha mint tenta volna,
Földön mennyi fűszál,
Ha mind penna volna,
Égen mennyi csillag,
Íródeák volna,
Nem tudná leírni
A mi szerelmünket
Molnár inasával.

„Árgyélus.”

KIMENÉK egy hegyre,
Benézék egy kertbe,
Ott láték egy házat:
Árgyélus a neve.
Abba' van egy asztal
Bánattal befestve,
Azon van egy pohár,
Erdélyi bor benne.
Köszönts reám, rózsám,
Hadd igyam belőle.
»Mintsem rád köszönném,
Inkább előnteném,
Régi szeretetből
Nagyot cselekedném:
A tengernek habját
Kalánnyal kimerném,
Annak fenekéről
Kláris-gyöngyöt szednék,
Azt is a rózsámnak
Bokrétának tenném!«

Szállj le holló, szállj le...

SZÁLLJ le holló, szállj le,
Szállj alább egy ágra,
Hadd irjak levelet
Mind a két szárnyadra!

Hadd irjak levelet
Apámnak, anyámnak,
Apámnak, anyámnak,
Jegybéli mátkámnak!

Ha kérdik: hogy vagyok,
Mondd meg, hogy rab vagyok,
Kolozsvár piacán
Térdig vasba' vagyok!

Az én derékaljam
A tömlőcz feneke,
Az én égő gyertyám
Kigyók, békák szeme.

Egy asztalka vagyok,
Gyászszal be van festve,
Azon van egy pohár,
Bánattal van tele.

Akárkié legyen
Az a tele pohár,
Csak az enyim legyen
A megváltó halál!

Tera.

»**I**STEN jó nap', Isten,
Szegedi biróné!
Add nekem a lányod,
Szép eladó lányod:
Egy pár pohár borért,
Szép köszönetemért!«

»Nincsen nekem lányom
Bölcsőben ringázom!«
»Van teneked lányod,
Piros bodor lányod:
Szegedi piaczon

Piros almát árult;
Vettem is már tőle,
Ettem is belőle,
Nagyon megszerettem
A te Tera lányod.«

»Lányom, édes lányom,
Eladtalak, lányom,
Egy pár pohár borért,
Egy szép köszönetért!«

»Anyám, édes anyám!
Kinek adtál, engem?«
»Jó Török Jánosnak
Atdalak én téged!«
Átkozott az apa,
Százszorta az anya,
A ki a gyerekit
Korcsmában beiszsza!

»Leány pajtásaim,
Kérjétek az Istent:
Mikor értem jönnek,
Hideg borzongasson;
Ha fél utra visznek,
Ugyan ki is rázzon;
Hogyha haza visznek,
Ki is terítsenek!«

Kitekintett Tera
Az üveg ablakon:
»Nézz ki, anyám, nézz ki!
Mit látok odaki!
Amott látok, anyám,
Egy fekete felhőt,
Közepében látok
Sárga lábu hollót!«

»A fekete felhő,
A fekete holló,
Sárga lábu holló:
Az az arany hintó;
Talán érted jönnek?!«

Mikor oda értek:
A hideg kirázta;
Hogy fél utra vitték:
Halál hideg rázta.
Kiáltja, kiáltja
A nyoszolyó asszony:
»Lassulj meg, lassulj meg,
Ifjú Török János,
Mert már elhanyaglik
A mi menyasszonyunk!«

Másodszor kiáltja
A nyoszolyó asszony:
»Lassulj meg, lassulj meg,
Ifjú Török János,
Mert már mindjárt meghal
A mi menyasszonyunk!«

Harmadszor kiáltja
A nyoszolyó asszony:
»Lassulj meg, lassulj meg,
Ifjú Török János,
Mert már úgy is meghalt
A mi menyasszonyunk.«

»Kocsisom, kocsisom,
Fogd ki a lovamat,
Legfutósabbikat.
Mondjad az anyámnak:
Ne úgy készüljenek,
Mint lakodalomra,
Hanem csak úgy jöjjön,
Mint szomorú torba!«

Mikor haza érnek,
Elkezdé siratni:
»Menyem, édes menyem,
Ha jó lettél volna,
Mézet adtam volna;
Ha rossz lettél volna,
Mérget adtam volna!«

Odamén az anyja,
Az ő édes anyja.
Elkezdé siratni:
»Vejem, édes vejem,
Csináltatsz-e néki
Diófa koporsót?«
»Csináltatok, szülém,
Márvány kő koporsót!«

»Mehuzatod-é hát
Azt a hat harangot?«
»Mehuzatom, szülém,
Mind a tizenhatot!«

»Eltemeted-e hát
Temető árkába?«
»Eltemetem, szülém,
Rózsás kert sarkába!«

»Megersiratod-e hát,
A hol senki sem lát?«
»Megersiratom, szülém,
Mindenek láttára!«

»Kikiséred-e hát
A pitvar ajtóig!«
»Kikisérem, szülém,
A sirja halmáig!«

Rózsa Sándor.

SZEGÉNY Rózsa Sándor
Föülűt a lovára,
Arany szélű gatyaszára
- Sej, haj! -
Ugy lebeg utána.

Csillagok, csillagok
Szépen ragyogjatok!
Hires magyar betyároknak
- Sej haj! -
Útat mutassatok!

Mennek a pusztába
Szegednek környékén,
Utánuk mén a vármegyé
- Sej, haj! -
Rádainak élén.

El is fogták őket,
Viszik a tömlöczbe,
Ott van köztük Rózsa Sándor
- Sej, haj! -
Talpig vasba verve.

Odamén az anyja,
Hogy őtet sirassa.
»Ne sirasson édes anyám,
- Sej, haj! -
Nem vagyok meghalva!«

»Hogyne siratnálak,
Mikor vasban látlak!
Holnapután nyolcz órakor
- Sej, haj! -
Fölakasztva látlak!«

Falu végén...

FALU végén
Van egy kis házikó.
Abba nézék
S rengő bölcsőt láték.

Egy kis leány
Rendetgeti vala,
S a szájával
Fujdogálja vala:

»Aludjál el
Istennek báránnya,
Szeretetből
Jöttél a világra.«

Siroki erdőben.

SIROKI erdőben

Nyilik a gyöngyvirág,
Gyere ki, galambom,
Itt vagy a világ!

»Ki is mentem hozzád,
Vissza is eljöttem,
Tudom, hogy meglestek,
Szóba hoztak engem.

Azt mondják, hogy rossz vagy,
Soh'se kerülsz elő;
Minap is tilosban
Kapott a kerülő.

Vert volna meg Isten,
Mikor neked hittem;
Téged áldott volna,
Vert volna meg engem.

Meg is vert engemet
A világ csufjára,
Rá se merek nézni
Az édes anyámra.«

Madárka...

MADÁRKA, madárka,
Csácsogó madárka!
Vidd el az én leveletem
Szép Magyarországra!

Ha kérdik: ki küldte?
Mondjad, hogy az küldte,
A kinek a szerelemben'
Meghasad a szíve.

Ha kérdik: hogy vagyok?
Mondd meg, hogy rab vagyok,
A Radeczky táborában
Közkatoná vagyok!

Kicsi nemes legény.

NAGY Törökországban kicsi nemes legény,
Ártatlan s ok nélkül raboskodik szegény!
Szóval azt kiáltja: »Anyám, édes anyám,
Három kővárad van, válts meg az egyikkel!«
»Nem váltlak, nem váltlak, lelkem, kedves fiam,
Mert fiú helyébe fiat ad az Isten,
De kőváram helyett nem ad mást az Isten!«

»Nem bánom, nem bánom, lelkem édes anyám!
Mert koporsóm leszem tengernek két martja,
Szemfődelem leszem tenger sűrű habja,
Harangszóm is leszem tengernek zúgása;
Eltemetnek engem tengerbe a halak,
Megsiratnak engem az égi madarak,
Az égi madarak s az erdei vadak!«

Dancsuj Dávid.

BODOK felett vagy a kis sűrű berek,
Szegény Dancsuj Dávid a között kesereg.
Nem jó, Dávid, nem jó, sirni, keseregni,
Ha meglát valaki, hová tudsz ellenni?...
Az a fekete föld ketté hasadhatna,
Szegény Dancsuj Dávid belé borúlhatna;
De a fekete föld ketté nem hasadhat,
Szegény Dancsuj Dávid belé sem borúlhat.
»Adjon Isten annak ezernyi ezer jót,
Ki az én bölcsőmet megrendítette vót;
Köszönöm apámnak s az édes anyámnak,
Mert jó fiat nevelt bolygó katonának,
Az ország rabjának.
Mennyi égen csillag, író deák vóna,
Mennyi réten fűszál, mind pennaszár vóna,
Mennyi erdő-lapi, mind papiros vóna,

Veres tenger habja, mind tentalé vóna,
Az én sok bánatim még se' férne reá,
Még se' férne reá.«

-286-

Az ispánné leánya.

CSENDES este szállott le a pusztára,
Elnémult a bodor tinó kolompja,
Csak egyedül sirdogál a furulya,
A kisasszony az ablakból hallgatja.

»Kinn a pusztán gulyás bojtár vagyok én,
Ezer darab marhát, lovat őrök én,
A kisasszony, ha kijön a pusztára,
Mosolyogva néz a gulyás bojtárra!«

Szépen legel a Péterné gulyája,
A kisasszony maga sétál utánna,
Már messziről kiáltja a gulyásnak:
»Jancsi szívem, terítsd le a subádat!«

»Hogy teriteném le én a subámat,
Ha elalszom, elhajtják a gulyámat.«
»Már te azzal, szívem gulyás, ne gondolj,
Kiváltja az édes anyám, ha mondom!«

Még a búza ki sem hányta a fejét,
Már a veréb mind kiette a szemét.
»Édes anyám, jaj Istenem, Istenem!
Jaj, mire vitt engemet a szerelem!«

»Lányom, lányom, lányomnak sem mondalak,
Inkább, mintsem egy gulyásnak adjalak.«
»Édes anyám, nem bánom én, tagadj meg,
De a szívem csak Jancsiért szakad meg!«

-287-

A megölt legény.

MEGÖLTÉK a legényt
Hatvan forintjéért,
Bebetették a Tiszába.
Pej paripájáért.

Tisza be nem vette,
Partra kivetette,
Arra ment egy halász legény,
Csónakjába tette.

Oda ment az apja,
Költi, de nem hallja:
»Kelj fel, kelj fel, édes fiam,
Gyere velem haza!«

Költi, de nem hallja,
Meg van az már halva,
Sárga sarkantyús csizmája
Lábára van fagyva.

Oda ment az anyja,
Költi, de nem hallja:
»Kelj fel, kelj fel, én magzatom,
Hogy vigyelek haza!«

Költi, de nem hallja,
Meg van az már halva,
Szép fekete göndör haja
Vállára van fagyva.

Oda ment rózsája,
Költi, azt már hallja:
»Kelj fel, kelj fel, édes rózsám,
Borúlj a nyakamba!«

»Csináltatsz-e nekem
Diófa koporsót?«
»Csináltak, édes rózsám,
Márványkő koporsót!«

»Eltemetsz-e engem
A temető kertbe?«
»Eltemetlek, édes rózsám,
Virágos kertembe!

-288-

Virágos kertembe,
Kertem közepébe,
Ott siratlak, édes rózsám,
Téged mindörökre.«

Elvesztettem...

ELVESZTETTEM lovam'
A bükkös erdőben,
Elszakadt a csizmám
A nagy keresésben.

Ismerem a lovam
Csengője szaváról,
Ismerem a babám,
Kevély járásáról.

»Ne keresd a lovat,
Be van az már hajtva,
A székház udvarán
Szól a csengő rajta!

Ne keresd a babád,
Szavát már nem tartja,
A biró fiával
Lakodalmát lakja!«

Hej, huj! Sobri pajtás!

HEJ, huj! Sobri pajtás!
De régen nem láttuk egymást.
Hej, huj! ha nem láttuk,
Csakhogy jó hírét hallottuk!

Hej, huj! Sobri pajtás!
Hogyan tetszik a vándorlás?
Hej, huj! nem jól tetszik,
Mert kedvesem halva fekszik!

Hej, huj! Sobri pajtás!
Endöréden mi a szokás?
Hej, huj az a szokás,
Diszlik a szeretőtartás!

Hej, huj! Sobri pajtás!
Micsoda ott az a nagy ház?
Hej, huj! Sümeg város:
Ott lakik a komiszáros...

Sorozáskor.

ESİK eső az árpatarlóra;
»Jere, rózsám, ülünk fel a lóra!«
»Gyenge vagyok, nem tudok felülni,
Kis pej lovad nem akar megállni.«

Esik eső, nagy sár van az uton,
Barna kis lány sírva mos az Olton.
Sírva mondja az édes anyjának:
Szeretőjét viszik katonának.

»Ne sirj, lányom, ne sirj, a faluba'
Maradt legény még a te számodra!«
»Maradt, anyám, maradt, nem szeretem,
Gyász lesz vele az egész életem!«

RácZ-Keresztur felől...

RÁCZ-KERESZTÚR felől
Fúj a hideg szellő,
Jaj, de rossz hírt hallottam
Kedves babám felől!

Azt a hírt hallottam,
Hogy megházasodtál;
Áldjon meg az Isten,
Ha jobbra találtál.

»Jobbra nem találtam,
Csak szebbre akadtam.

Bogár Imre.

ZAVAROS a Tisza,
Nem akar higgadni,
Még az éjjel Bogár Imre
Által akar menni.

Által akar menni,
Lovat akar lopni,
A szegei nagyvásárban
El akarja adni.

»Nézz ki, babám, nézz ki,
Ablakod firhangján,
Amoda jön Bogár Imre
Sötét pej paripán.

Arany a zablája,
Réz a kantárszára,
Szabadkai szép leányok
Bámulnak utána.«

»Korcsmárosné, hallja!
Talán nem is hallja!
Nyissa ki hát a kapuját,
Hadd menjek be rajta!

Korcsmárosné, hallja!
Van-e paprikása?«
»Vagyon bizony egy bográcscsal
Vendégim számára.«

»Korcsmárosné, hallja!
Van-e vörös bora?«
»Söröm is van, borom is van,
Vendégim számára.«

»Korcsmárosné, hallja!
Van-e szép leánya?«
»Van leányom, szép leányom,
Betyárok számára.«

»Korcsmárosné, hallja!
Száz itcze bort hozna!
Megkinálom a vármegyét,
Hogy ne legyek rabja...

Hunczut a vármegye,
Nem iszik belőle;
Látom, hogy már azt akarja:
Holtig legyek rabja.

Hunczut a vármegye,
Meglesett bennünket,
Tiszahajlasi csárdába'
Elfogott bennünket!«

Repülj madár, repülj,
Hej, Szabadka felől,
Az a hires Bogár Imre
Maga van egyedül...

A hú leány.

BARNA kis lány megy az utcán nevetve,
Kapitány ur megy utána sietve.
»Megállj, megállj, barna kis lány, egy szóra,
Hisz te vagy a szívem vigasztalója.«

»Nevetnem kell kapitány úr szavára,
Mért állit meg egy magyar lányt hiába?
Van már nékem szép szeretőm, közlegény,
Kit nem adnék százezer kapitányért.«

»Meghalt már a kedvesed a csatába,
Borulhatsz már kapitány úr karjába!«
»Hogyha meghalt, szálljon áldás sirjára,
Nem borulok kapitány úr karjába!«

Lóra, csikós, lóra!

»LÓRA, csikós, lóra! elszaladt a ménes,
Csak egyedül maradt a pányván a nyerges.«
Nem tehetek róla, mert meg vagyok fogva,
Ott az öreg bojtár, adjon számot róla.
A tömlőcz feneke az én vetett ágyam,
Annak két oldala az én hálótársam,
A tömlőcz teteje takarodzó párnám,
Kigyók, békák szeme, világító gyertyám.
Nyujtsd be rózsám, nyujtsd be, fehér keszkenődet,
Hadd törülgessem le sűrű könyeimet!

-294-

Angyal Bandi.

LÁM megmondtam, Angyal Bandi, ne menj az
Alföldre,
Csikósoknak, gulyásoknak közibe,
Közibe.

Mert megtanulsz lovat lopni izibe,
Izibe,
Majd úgy kerülsz a vármegye kezibe,
Kezibe.

Mikor kezdi Angyal Bandi a lovát
Nyergelni,
Czifra csikos kantárjával fékelni,
Fékelni:

Kurta süveg a fejében módosan,
Módosan,
Fejér fátyol a nyakában, bokrosan,
Bokrosan.

Czifra bunda válla hegyit nyomitja,
Nyomitja,
A sallangja lába fejét borítja,
Borítja.

Rajta van az aranyrojtú gatyája,
Gatyája,
Slézsiából van a matériája,
Riája.

Alabástrom a homloka, nem márvány,
Nem márvány,
Fekete két szemöldöke szivárvány,
Szivárvány.

-295-

Mikor mene Angyal Bandi tanyára,
Tanyára,
Ama gyöngye borjúhús vacsorára,
Csorára.

Rajta üte Göncz városa megfogni,
Mégfogni,
A két kezét kötéllel is megkötni,
Megkötni.

Akkor kezdte Angyal Bandi bámulni,
Bámulni,
A színében egészen megváltozni,
Változni.

Megkötözik Angyal Bandit kötéllel,
Kötéllel,
Ugy kísérik fel Kassára, fegyverrel,
Fegyverrel.

Egy itcze viz, egy font kenyér a Bandi
Számára,
Harminczhárom fontos vasat kezére,
Lábára!

-296-

A megcsalt leány.

»ÓH Istenem, be' megbántam,
Gyöngykoszorúm' elhullattam,
Keservesen megsirattam!«

»Ne sirasd, rózsám, koszorúd,

Kötök virágból koszorút!«

»Éjjel-nappal kössed, rózsám,
Mégsem leszek többet leány!«

Szálló dalok.

-297-

-298-

-299-

Mi magasabb...

MI magasabb az egeknél?
Mi nagyobb a szerelemnél?
Kit a szerelem körülfog,
Nem kell annak semmi dolog.

Nagy a világ...

NAGY a világ, végtől-végig bujdosom,
De babámat felejteni nem tudom.
Megállj, fakóm, bundámat leteritem,
Megálmodom, látom-e még kedvesem.

Addig a házamból...

»**A**DDIG a házamból el nem mégy,
Míg három szál gyertya el nem ég.«
»A negyedik is már félben ég,
A szerelem mégis nem elég...«

A berencsi utcát...

Aberencsi utcát végig kövecsezik,
Azon az én lábam nem is ugrándozik.
A nagyfali utcát nem is kövecsezik,
Azon az én lábam mindig ugrándozik...

-300-

Csalom a szemedet...

CSALOM a szemedet,
Te is az enyimet,
Csókolom a szádat,
Piros két orczádat, -
Te is az enyimet,
Én is a tiedet.

Csillagok, csillagok...

CSILLAGOK, csillagok,
Szépen ragyogjatok!
Annak a legénynek
Utat mutassatok.

Mutassatok utat
Annak a legénynek,
Ki nem tudja házát
A szeretőjének.

Egy madarat kergettem...

Egy madarat kergettem,
De utól nem érhettem,
Más vitte el helyettem,
S azt nem igen szerettem.

Mikor szinte megfogtam,
Szépen elszalasztottam,
S nála nélkül maradtam.

Jaj istenem, én hogy élek...

Jaj istenem, én hogy élek?
Még egy madártól is félek,
Hogyha egy madár fölrepül,
Az én szívem mingyárt meghül.

A világot csak nevettem...

A világot csak nevettem,
Mig ennyire felnőhettem;
De hogy lenne majd ezután,
Ha egyszer megházasodnám,
Azt most ki nem találhatnám!

Szeress, rózsám...

SZERESS, rózsám, csak nézd meg kit
Mert a szerelem megvakít.

Hej! engem is megvakított,
Örökre megszomorított,
Csak még sirba nem szállított!

A hideg szél fújdogál...

A hideg szél fújdogál,
A falevél hulldogál,
Leány-hűség múldogál,
S szegény legény sirdogál...

Meghalok Csurgóért...

MEGHALOK Csurgóért, de nem a váráért,
Hej, nem a váráért, csak egyik utczáért,
De nem az utczáért, csak egyik házáért,
Ebben növekedett barna galambomért!

Lám, megmondtam...

LÁM, megmondtam, bús gilicze,
Ne rakj fészket az utszélre;
Mert az uton sokan járnak,
Téged, rózsám, feltalálnak.

Csak rakj fészket az erdőre,
Annak is a közepére!
Czédrusfának tetejére,
Fügefának levelére!

A fényes csillag is...

A fényes csillag is
Ballag haza felé,
Ballag barna legény
A galambja felé.

De mig oda ballag,
Jóformán megvirrad,
Gyenge szerelmüknek
Hamar vége szakad...

Arany-ezüstért...

ARANY-EZÜSTÉRT, cifra ruháért,
Leányt el ne végy koszorujáért,
Inkább szeressed jámborságáért,
Előtted való szép járásáért.

Ne nézz a leány tánczos lábára,
Ne hajolj az ő mézes szavára;
Figyelemmel légy indulatjára,
Tanulj szert tenni szive titkára!

Hamis a szemed...

HAMIS a szemed,
Hamis a szived,
Hamis tenéked
Minden csepp véred.

Jusson eszedbe,
Ki volt kedvedbe,
Lám, én is voltam
A te szivedbe!

Én istenem, mi az oka...

ÉN istenem, mi az oka?
Körül veres az ég alja.
Bokros bú járja szivemet,
Siratom az édesemet!

Jól meggondold...

JÓL meggondold, rózsám, elejét, utóját,
Hogy kivel kötöd be két szemed világát;
Mert nem kölcsön kenyér, hogy visszaadhatnád,
Se nem tarka kendő, hogy megfordíthatnád!

Tudtam én azt...

TUDTAM én azt, tudom is,
Hogy a leány mind hamis.
Még ha imádkozik is,
Legényt kíván akkor is.

Nincsen virágos kert...

NINCSEN virágos kert, ki oly' rózsát nyilna,
A kit leszakajtnak, hogy el ne hervadna!

Viz alá, viz alá...

VIZ alá, viz alá,
Viz a malom alá;
Viz hajtja a malmot,
Szerelem a csókot!

Négy ökröt adtam...

NÉGY ökröt adtam egy lóért,
Negyven tallért egy patkóért;
Csókot adtam egy szép lányért,
Itt nem hagynám a világot!

Fáj a szivem...

FAJ a szivem belől-felől,
Mégsem mutatom kívülről.
Olyan bánat a szivemen,
Talán meghalok az éjen.
Egyik teszen, másik veszen,
A sok irigy majd megeszen!

A barackfa pirossal virágzik...

Abaraczkfa pirossal virágzik,
A lilium kékkel illatozik,
Az én szívem búval harmatozik,
Mert éj-nap csak hozzád óhajtozik.

Ki van a szekerelem...

Ki van a szekerelem rudja,
Isten tudja: merre utja?
Vagy lefelé, vagy fölfelé,
Vagy a rózsám háza felé.

Hej! sokféle a szerelem...

Hej! sokféle a szerelem!
Soknak keserü gyötremelem.
Ne szakaszz a leveléből,
Ne egyél a gyümölcséből:
Édes a levele,
Keserü a leve.

Túl a vizen...

Túl a vizen dereng az ég,
Édes rózsám, élhetsz-e még?
Élek rózsám, de csak elig,
Nálad nélkül búval telik!

Kis kertemben kinyilott az ibolya...

Kis kertemben kinyilott az ibolya,
Szeretőmet megtudták, hogy kicsoda.
Ugy akartam szeretni, hogy ne tudják,
De az egek rám világositották!

Szabad madár vagy te, rózsám...

Szabad madár vagy te, rózsám,
Mégis ritkán jössz el hozzám;
Ha én olyan szabad volnék,
Éjjel-nappal nálad lennék!

Gyere, rózsám, az erdőre...

»**G**YERE, rózsám, az erdőre
Szár az ágat szedegessünk tüzelőre.«

»Szár az ág ellobban,
Szeretem még jobban;
A mi szerelmünknek
De hamar vége van!«

Hová lábad teszed...

Hová lábad teszed,
Bánatvirág keljen,
Hófehér ágyadban
Kigyófi heverjen.
Kit leginkább szeretsz
Örökre veszed el,
Nagy búbanatodat
Ne értse meg ember!

Mink vagyunk a rózsák...

Mink vagyunk a rózsák,
Mink szeretjük egymást,
Szép piros hajnalban
Megcsókoljuk egymást!

Jaj istenem, de megvertél...

JAJ istenem, de megvertél,
Engem jobban mindeneknél:
Szőke szeretőt ígértél,
S egy barnával kifizettél!

Piros alma az orczája...

PIROS alma az orczája,
Kaláris gyöngy kicsi szája,
Bogár színű az ő haja,
Cseppentett tej a homloka!

Virágzik a pipacs...

VIRÁGZIK a pipacs pirosan,
Mosolyog a rózsám hamisan,
Odajön hozzám titkosan,
Megcsókol engem hangosan;
Mosolyog a rózsám hamisan,
Megcsókol engem titkosan...

Ritka búza...

RITKA búza, ritka,
Kiben konkoly nincsen,
Ritka szerető az,
Kiben hiba nincsen.

Mit ér a nagy erdő
Zöld levele nélkül,
Mit ér a szerelem
Jó reménység nélkül!

Három alma...

HÁROM alma, meg, egy fél:
Kérettelek, nem jöttél.
Ha nem jöttél, ott vesztél,
Lányok anyjává lettél.
Ej, haj, nem bánom,
Nekem is lesz virágom,
Ej, haj,
Leszakasztom a nyáron!

De haragszom a szemedre...

DE haragszom a szemedre;
Minek kacsint a szemembe;
De még jobban a szívedre:
Minek gerjeszt szerelemre!

Kis Komárom...

KIS Komárom, Nagy Komárom,
Be szép kis lány ez a három!
Be szeretném az egyiket,
Három közül a szebbiket...
Kis Komárom, Nagy Komárom!

Ha meghalok...

HA meghalok, se bánom,
Ugy sincs engem, ki szánjon,
Koporsómra boruljon,
Végig-végig sirasson!

Hej, csillagom...

HEJ, csillagom, teremtette!
Ki volt nálad a múlt este?
Ablakodon voltam lesbe,
Láttam, ki ült az öledbe.
»Akárki ült az ölembe:

Erre, erre...

ERRE, erre, most ment erre,
Még csak nem is nézett erre;
Ha haragszik, mért jár erre?
Mért jár az én ellenemre?

Jöszte hozzám, szép madárka...

JÖSZTE hozzám, szép madárka!
Nem zárlak én kaliczkába;
Mikor tetszik, elrepülhetsz,
Ha kedved lesz, visszajöhetsz.

Szeress rózsám...

SZERESS rózsám, csak nézd meg, kit,
Mert a szerelem megvakít;
Szeress rózsám, csak legyen szép,
Ha szenvedsz is, hadd legyen mért!

Idő, idő...

IDŐ, idő, tavasz-idő,
Mikor nyílik erdő, mező!
A virágok illatoznak,
A madarak fészket raknak,
Minden madárnak van párja,
Csak én vagyok igaz árva!

Minek van...

MINEK van énreám másnak gondja?
Én nem nézem, ki a más galambja!
Mért járnak az enyém után mások?
Másé után én sohasem járok!

Nincs szebb virág...

NINCS szebb virág a kerti rózsánál,
Nincs szebb leány a kedves rózsámnál.
Fekete két szemét ha rám veti,
Minden búmat velem felejteti.

Jaj annak a fának...

JAJ annak a fának,
Kit fejszével vágnak;
Jaj annak a lánynak,
Kit mindig gyaláznak.
Engemet is gyaláz
Egy semmirevaló,
Ássa ki a szemét
Két fekete holló!

Nagy az én rózsám ereje...

NAGY az én rózsám ereje,
Kilencz pandur sem bir vele,
De ha az én szavam hallja,
Sirva borul az asztalra!

Zavaros a Duna...

ZAVAROS a Duna, nincs tisztogatója,
Szomorú a szívem, nincs vigasztalója,
Zavaros Dunának lesz tisztogatója,
Szomorú szívemnek lesz vigasztalója.

Én Istenem...

É_N Istenem, minék is születtem,
Nyomorúság az egész életem.
Szeretek és boldogtalan vagyok:
Ezzel is csak még szegényebb vagyok.

Miért ragyog...

M_{IÉRT} ragyog a sok csillag az égen?
Miért nyílik a sok virág a réten?
Miért újul ki tavasszal az erdő,
Hogyha nincsen igaz szívü szerető!?

Megyek ide...

M_{EGYEK} ide, megyek tova,
Meg vagyok én kuruzsolva.
A kit sokszor megátkoztam,
Mind csak avval barátkoztam.
Félek tőle, ő is tőlem,
Nem tudom, mi lesz belőlem!

Háromszor is...

H_{ÁROMSZOR} is elindultam, elmentem,
De hozzátok soha be nem mehettem:
A kapuban úgy elfogott valami -
Azt az érzést ki se lehet mondani!

Busultam én, busulok is...

B_{USULTAM} én, busulok is,
Reám férne, ha sirok is,
Megöl engem a sok sirás,
Nem is olyan vagyok mint más!

Ó Istenem...

Ó Istenem, mi bántja lelkemet?
Saját szívem ver engemet.
Ne verj nagyon, kedves szívem,
Ütésedtől fáj a lelkem,
Kedves szívem!

A szerelem...

A szerelem csuda vak:
Keveset lát ugyancsak.
Vak, úgy mondják, s ha vak, hát
A setétben mivel lát,
Hogy megfogja a lánykát?...

Bujdosik...

B_{UJDOSIK} az elmém
A szerelem miatt,
Mint kis fecskemadár
Kereng az ég alatt...

Szeged felől...

S_{ZEGED} felől beborult az ég alja,
Ez a kis lány a babáját siratja.
Ne sirj, kis lány, ne bánkódjál babádon,
Hisz a madár sem hál mindig egy ágon.

Mig a leány hajadon...

M_{IG} a leány hajadon, hajadon,
Viczkándozik szabadon, szabadon.
De ha egyszer párja van, párja van,
Dizzeg-duzzog magában, magában.

Még a galambnak is...

MÉG a galambnak is
Mézes buzát hintnek,
Azzal csalogatják;
De ha megfoghatják,
Tollát simogatják
S az alatt a vizet már neki forralják...

-315-

Lábad akármerre...

LÁBAD akármerre járjon,
Szemed engemet vigyázzon;
Szemed akárkit szeressen,
Szived engem ne felejtessen.

Miért az ördögért...

MIÉRT az ördögért tudlak úgy szeretni,
Hogy gondolatomból ki sem tudlak vetni!

Könnyebb...

KÖNNYEBB a kősziklát
Lágy iszappá tenni,
Mint két egyes szívnek
Egymástól elválni.

Mikor két egyes szív
Egymástól megválnak,
Még az édes méz is
Keserűvé válik!

Mikor a menyecske...

MIKOR a menyecske cziprón felöltözik,
Elmegy a templomba, de nem imádkozik.

Hányja-veti széjjel ragyogó szemeit,
Hogy hol láthatná meg kedves szeretőjét.

-316-

Egyszer ide...

EGYSZER ide, másszor tova,
Azért nincsen kedvem soha.
Kedvem csak születik s meghal,
A reménység mindig megcsal!

Kis kertemben...

KIS kertemben rózsák nyílnak,
Barna rózsám hozzám illik;
Mi haszna, ha hozzám illik,
Ha nem lehet velem mindig!

Nincs édesebb...

NINCS édesebb, mint a méz, mint a méz -
Ki mit szeret, arra néz, arra néz,
Én egy kis lányt szeretek,
Arra nézek, nevetek.

De ő vissza nem nevet, nem nevet,
Attól tartok nem szeret, nem szeret.
Szembe, rózsám, ha szeretsz,
Ha nem szeretsz, elmehetsz!

A huszárok...

A huszárok, a katonák verbuválnak,
Szomorú a szive sok leánynak!
De mégis szomorubb annak a legénynek,
Kinek szeretője férjhez ment szegénynek.

Ó, hogy fülemile...

Ó, hogy fülemilemadár nem lehetek!...
Kis kertedbe, rózsám, fészket nem verhetek!

Fáj a szivem...

Fáj a szivem, sír a szemem,
Teéretted, drága kincsem,
Kő volna is, meghasadna,
Virág volna, elhervadna!

Ne higj a legénynek...

Ne higj a legénynek,
A hamis lelkűnek,
Megölel, megcsókol,
Elfordul, kicsúfol.

Haj, rózsá, rózsá...

Haj, rózsá, rózsá, piros vagy.
Hajnali csillag, fényes vagy!
Te pedig rózsám, enyim vagy,
Te pedig rózsám, enyim vagy!

Esik eső, látom én azt...

Esik eső, látom én azt,
Sár lesz abból, tudom én azt.
Ajtóm nyílik, hallom én azt,
Galambom jön, tudom én azt.

Szerelem van minden fűben...

SZERELM van minden fűben, minden fában,
Minden csuszó-mászó kis állatocskában,
A szerelem oly édes,
Mint a kenyér, ha mézes,
Hogyha mézes!

Azért csillag...

AZÉRT csillag, hogy ragyogjon,
Azért lány, hogy megcsókolljon;
Azért jöttem a világra,
Hogy bolonduljak utána.

Azért erdő, hogy zöldeljen,
Azért vihar, hogy tördeljen;
Azért a szív, hogy szeressen;
Bánatában megrepedjen.

Gyenge a lány...

GYENGE a lány, mint a virág,
A legényen mégis kiád.
A lány szíve csak búra visz,
Hamis a numerusa is.

Három éle van a sásnak...

HÁROM éle van a sásnak,
Szebb szeretőm van mint másnak;
Bárcsak ilyen szép se volna,
Hogy irigyem egy se volna!

Gyolcs az ingem...

GYOLCS az ingem, fehér gyolcs az ujjá,
Akkor lobog, mikor a szél fujja,

Ha nem fújja, magam lobogtatom,
A babámat avval csalogatom!

Megvettem a szeretőmet...

MEGVETTEM a szeretőmet
Nagy áron.
Általvittem vagy tizenkét
Határon.
Hol vizeken, hol patakon,
Hol sáron,
El sem hagyom, mig élek e
Világon!

Csak még egyszer...

CSAK még egyszer szép hazámba mehetnék,
Kedves rózsám, az öledbe ülhetnék!
Kedves rózsám, az öledbe ülhetnék,
Világos kék szemedbe kacsinthatnék!

Zöld leveles diófa...

ZÖLD leveles diófa,
Rám borul az árnyéka!
- Hej, haj! -
Ha lehull a levele,
Koporsó lesz belőle!

Bécsi kendő, lobogós...

BÉCSI kendő, lobogós,
Selyem kendő, suhogós,
Hadd lobogjon, suhogjon,
Szived értem dobogjon!
Tuli piros, hupi kék,
Rózsám, rajtad minden szép!

Hallod-e, te barna kis lány...

»**H**ALLOD-E, te barna kis lány?
Hát a szoknyád fodros-e mán?«
»Mit kérdezed, német kölyök?
Nincsen ahhoz semmi közöd!«

Idegen földre ne siess...

IDEGEN földre ne siess,
Hogyha hazádban megélhetsz;
Idegennek s jövevénynek
Nincsen becsüje szegénynek.

Javítások.

Az eredeti szöveg helyesírásán nem változtattunk.

A nyomdai hibákat javítottuk. Ezek listája:

<u>V</u> Boldog szerelemben....	<i>Boldog szerelemben...</i>
<u>IX</u> A barackfa pirossal virágzik 350	A barackfa pirossal virágzik 305
<u>IX</u> A fogoly katona 226	A fogoly katona 225
<u>IX</u> Amoda egy virág 150	Amoda egy virág 158
<u>IX</u> A székely katona 135	A székely katona 235
<u>XI</u> Fehete szem, piros orcza 47	Fekete szem, piros orcza 47
<u>XII</u> Jaj már minekünk 100	Jaj már minekünk 110

XII Juhász legény bundája, hm! 150	Juhász legény bundája, hm! 158
XII Kalapom szememre vágom 90	Kalapom szememre vágom 10
XIV Mikor bujdosni 81	Mikor bujdosni 51
XIV Nem forog a dorozsmai szélmalom 10	Nem forog a dorozsmai szélmalom 11
XV Szabad a madárnak 10	Szabad a madárnak 11
XV Szabad péntek, szabad szombat 65	Szabad péntek, szabad szombat 64
XV Szivem gyöngé szívére 555	Szivem gyöngé szívére 55
37 Edes rózsám, ravasz voltál,	Édes rózsám, ravasz voltál,
69 Ragyogó csillagom, galombom!	Ragyogó csillagom, galambom! (1 versszak 2. sor)
82 Házasodj meg, ha meg akarsz,	Házasodj meg, ha meg akarsz,
123 Életüktől, vagyonuktól megfosztani.	Életüktől, vagyonuktól megfosztani.
128 Könyeimnek záporából....	Könyeimnek záporából...
130 Merre sirat engem az édes anyám?....	Merre sirat engem az édes anyám?...
130 Már eljött....	Már eljött...
130 Szemeimet....	Szemeimet...
131 Nézz, rózsám, a szemembe....	Nézz, rózsám, a szemembe...
139 Nagy-Abonyban....	Nagy-Abonyban...
139 Nagy-abonyban csak két torony látszik,	Nagy-Abonyban csak két torony látszik,
143 Megkapsz ott egy kaszárnyába«.	Megkapsz ott egy kaszárnyába.«
161 Hej, amaz az én rózsám....	Hej, amaz az én rózsám...
209 Szokjék becsültre.«	Szokjék becsületre.«
210 Hajrá haj!	Hajrá, haj! (2. versszak)
221 Anygom, ánygom, édes ánygom!	Ánygom, ánygom, édes ánygom!
225 »Hej páva, hej pápa!	»Hej páva, hej pápa!
227 Császár szép leánya!«	Császár szép leánya!«
230 Görög Ilonáért.	Görög Ilonáért.«
234 »Atyám, atyám, öreg király!	Atyám, atyám, öreg király!
247 Kebelembe bújót stb.	Kebelembe bújót stb.«
251 Azért bokrosodik.	Azért bokrosodik.«
255 Mint gondod viselő«	Mint gondod viselő.«
256 Anyám, anyám, édes szülöm,	»Anyám, anyám, édes szülöm,
257 Akkor leszen veszedelmem«	Akkor leszen veszedelmem.«
278 Kinek adtál, engem?	Kinek adtál, engem?«
282 Nem vagyok meghalva!	Nem vagyok meghalva!«

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK A MAGYAR NÉPKÖLTÉS GYÖNGYEI: A LEGSZEBB NÉPDALOK GYŰJTEMÉNYE ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may

demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses.

Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.